

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „LEADER programa“ veiklos srities „Parengiamoji parama“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų projektams, skirtiems 2023–2027 metų vietos plėtros strategijoms parengti, 3 priedas

(Kaimo vietovių VPS forma)

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Vietos veiklos grupės pavadinimas:	Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupė
Vietos plėtros strategijos pavadinimas:	Jonavos rajono 2024-2027 m. vietos plėtros strategija
Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis:	2024-2027
Ar keičiasi VPS įgyvendinimo teritorija lyginant su 2014-2020 m.? Teminė VPS	☐ Taip ☒ Ne ☒ Taip ☐ Ne
VPS tema	Žaliosios ekonomikos augimas – darnus socialinis ir kultūrinis kaimo vystymasis
VPS data:	2023-04-27
VPS versija:	1 versija

TURINYS

I SKYRIUS: KAS MES ESAME? (VVG TERITORIJOS SITUACIJOS ANALIZĖ IR POREIKIAI)	4
1. VVG TERITORIJOS SITUACIJOS IR POREIKIŲ ANALIZĖ	4
1.1. Trumpas VVG pristatymas	4
1.2. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys	4
1.3. VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas	5
1.4. VVG teritorijos gyventojų nuomonė apie VVG teritorijos situaciją ir poreikius.....	6
1.5. VVG teritorijos socialinė situacija (įskaitant informaciją apie skurdo riziką ir socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir (arba) jų grupes).....	7
1.6. VVG teritorijos ekonominė situacija.....	11
1.7. VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros išteklių	14
1.8. VVG teritorijos gamtos išteklių analizė	19
2. VVG TERITORIJOS STIPRYBĖS, SILPNYBĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS (SSGG)	22
3. VVG TERITORIJOS POREIKIAI IR JŲ PAGRINDIMAS	24
3.1. VVG teritorijos poreikių sąrašas.....	24
3.2. VVG teritorijos poreikių pagrindimas.....	25
4. VPS TEMOS PAGRINDIMAS (PILDOMA TEMINĖMS VPS).....	30
5. VVG PRISTATYMAS IR VERTYBĖS, VVG TERITORIJOS VIZIJA IKI 2030 M. IR VVG MISIJA	31
5.1. Apibendrinta informacija apie VVG	31
5.2. Apibendrinta informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo sudėtį.....	31
5.3. Informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimą	32
5.4. VVG vertybės.....	33
5.5. VVG teritorijos vizija iki 2030 m.	33
5.6. VVG misija.....	33
II SKYRIUS: KO MES SIEKIAME? (VPS TIKSLAI, RODIKLIAI IR SIEKIAMAI POKYČIAI)	34
6. VVG TERITORIJAI AKTUALŪS BŽŪP TIKSLAI.....	34
7. KIEKYBINIAI VPS TIKSLAI	35
7.1. VPS produkto ir rezultato rodikliai iki 2029 m.....	35
7.2. Metinės rodiklių reikšmės	36
8. POKYČIAI, KURIŲ SIEKIAMA VVG TERITORIJOJE (KIEKYBINE IŠRAIŠKA)	37
9. APIBENDRINTA INFORMACIJA APIE VPS.....	41
III SKYRIUS: KAIP MES PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS? (VPS PRIEMONĖS, FINANSINIS PLANAS, ĮGYVENDINIMO ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS)	42
10. VPS PRIEMONĖS	42
10.1. VPS priemonių sąrašas.....	42
10.2. VPS priemonių sąsajos su BŽŪP tikslais	43
10.3. VPS priemonių sąsajos su VVG teritorijos poreikiais	44
10.4. VPS priemonių aprašymas	45
10.5. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS).....	76
10.6. VPS priemonių rezultato rodikliai.....	76
11. PRELIMINARUS VPS ĮGYVENDINIMO PLANAS	76
12. VPS FINANSINIS PLANAS	78
12.1. VPS išlaidos pagal išlaidų kategorijas ir priemonių rūšis	78
12.2. Metinis VPS išlaidų planas	80
13. ES IR NACIONALINIŲ HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ IR PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS	81
13.1. Subregioninės vietovės principas	81
13.2. „Iš apačios į viršų“ principas	81
13.3. Partnerystės principas.....	82
13.4. Bendradarbiavimo principas	83
13.5. Inovacijų principas	83
13.6. Jaunimas	84
13.7. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas.....	84
14. VPS VIEŠINIMO IR VVG TERITORIJOS GYVENTOJŲ AKTYVUMO SKATINIMO VEIKSMAI	84
14.1. Informacija apie VPS viešinimą ir derinimą su visuomene VPS rengimo metu	84
14.2. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo strategija VPS įgyvendinimo metu	85

15.	VPS ĪGYVENDINĪMO VĪDAUS VALDYMO, STEBĒSEŅOS IR VERTINĪMO SISTEMA	85
15.1.	<i>VPS ģgyvendinimo vidaus valdymo, stebēsenos ir vertinimo sistemos apibūdinimas</i>	<i>85</i>
15.2.	<i>VPS ģgyvendinimo vidaus valdymo, stebēsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus.....</i>	<i>85</i>
IV DALIS:	VPS PRIEDAI	89

I skyrius: Kas mes esame? (VVG teritorijos situacijos analizė ir poreikiai)

1. VVG teritorijos situacijos ir poreikių analizė

1.1. Trumpas VVG pristatymas

Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupė (VVG) įsteigta 2005 m. kovo 26 d., Juridinių asmenų registre įregistruota 2005 m. gegužės 17 d. Organizacijos pavadinimas „Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupė“, įmonės kodas 300114900. VVG steigėjai – nariai: Juožas Plukys, Irena Kuršatienė, Raimundas Volbergas, Algirdas Paplonskis, Petras Vyšniauskas. VVG buveinės adresas: Žeimių g. 15 – 309, LT-55158, Jonava.

VVG valdymo struktūrą sudaro VVG valdyba ir VVG pirmininkas, kuriuos renka visuotinis VVG narių susirinkimas. Visuotinis susirinkimas turi teisę papildyti ir keisti VVG įstatus, nustatyti valdybos narių skaičių, tvirtinti metinę finansinę ir veiklos ataskaitą, priimti sprendimą dėl VVG pertvarkymo, reorganizavimo ar likvidavimo, rinkti revizijos komisiją ir spręsti kitus įstatuose ir LR Asociacijų įstatyme priskirtus klausimus. Šiuo metu yra 46 VVG nariai, iš jų 31 yra pilietinės visuomenės atstovai, 14 verslo atstovų ir 1 vietos valdžios atstovas.

VVG valdyba yra kolegialus valdymo organas, renkamas iš 12 asmenų 3 metų laikotarpiui. Jonavos rajono savivaldybės VVG valdybos nariai atstovauja skirtingiems sektoriams: 5 nariai (41,7 proc. visų valdybos narių) – pilietinei visuomenei, 4 nariai (33,3 proc.) – verslui ir 3 (25,0 proc.) – vietos valdžiai Valdyboje yra 2 nariai iki 29 m. amžiaus. Iš viso valdyboje yra 5 nariai, kurių amžius 29-40 m. (41,7 proc.). VVG valdyba įgyvendina Visuotinio susirinkimo aprobuotą VVG veiklos programą ir vykdo kitus sprendimus, vykdo iš dalies ar visiškai VVG lėšomis finansuojamų projektų atranką ir atlieka kitas pagal kompetenciją jai priskirtas funkcijas.

VVG pirmininkas yra vienas asmenis valdymo organas. Valdybai pritarus, jis priima ir atleidžia darbuotojus, atstovauja VVG įvairiose institucijose, parengia VVG finansinę atskaitomybę ir VVG veiklos ataskaitą, teikia jas svarstymui, taip pat atlieka kitas jam priskirtas funkcijas, kaip numatyta įstatuose. VVG administracijoje dirba 5 darbuotojai.

VVG vizija – žaliosios ekonomikos augimas ir stipri bendruomenė.

Stipri ir bendradarbiaujanti bendruomenė, kurioje kiekvienas gyventojas savo veikla prisideda prie bendrosios gerovės kūrimo ir gyvenimo kokybės gerinimo: žaliosios ekonomikos augimo, gamtinės aplinkos išsaugojimo, kultūrinio identiteto puoselėjimo, socialinių problemų sprendimo, vietovės ekonominio ir rekreacinio patrauklumo kūrimo.

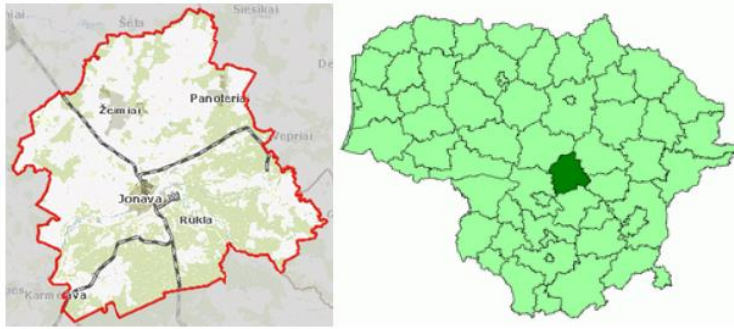
VVG misija – skatinti vietos iniciatyvas, telkti bendruomenes ir stiprinti jų gebėjimus, vystyti bendradarbiavimą, remti išmanių sprendimų bei inovacijų diegimą, inicijuoti ir plėsti vietos gyventojų, nevyriausybinių organizacijų ir verslo įmonių veiklas, siekiančias užtikrinti tvarų žaliosios ekonomikos augimą bei darnų kaimo socialinį ir kultūrinį vystymąsi.

1.2. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys

Jonavos rajono savivaldybės VVG teritorija yra Lietuvos centrinėje dalyje, nuo antro pagal dydį Lietuvos miesto Kauno nutolusi tik apie 30 km. **(R1)**. Didelė teritorijos dalis priskiriama Neries žemupio plynaukštei, o šiaurinė - vakarinė dalis - Nevėžio lygumai. Jonavos rajono savivaldybė yra viena iš aštuonių, sudarančių Kauno apskritį. Savivaldybės teritorija ribojasi su Kauno apskrities Kaišiadorių, Kauno ir Kėdainių rajonų savivaldybėmis bei Vilniaus apskrities Ukmergės rajono savivaldybe. Jonavos VVG teritorinė aprėptis sutampa su Jonavos rajono savivaldybės administracinėmis ribomis, tačiau Jonavos miestas (savivaldybės centras), neįeina į VVG teritoriją.

Jonavos rajono savivaldybės VVG teritorijos plotas – 929 km² (t.y. 11,5 proc. Kauno apskrities ir 1,4 proc. šalies teritorijos) [1]. Rajono VVG sudaro aštuonios kaimiškosios seniūnijos: Bukonių, Šveicarijos, Kulvos, Ruklos, Šilų, Upninkų, Užusalių, Žeimių. VVG teritorijoje yra 202

gyvenamosios vietovės, iš kurių didžiausios - Ruklos, Panoterių ir Žeimių miesteliai, taip pat Upninkai, Šveicarija, Užusaliai, Bukonys, Kuigaliai, Šilai, Išorai.

1. pav. Jonavos rajono VVG teritorija

Remiantis 2021 m. gyventojų ir būsto surašymo duomenimis, daugiau nei pusė gyventojų buvo įsikūrę gyvenamosiose vietovėse nuo 201 iki 1000 gyventojų – 7441 gyventojai, beveik trečdalis - gyvenvietėse iki 200 gyventojų (4786 gyventojai). 2014 m. viensėdžiuose gyveno 614 gyventojų (3,8 proc.). Ruklos miestelyje 2021 m. gyveno 1987 gyventojai, t.y. 14 proc. visų gyventojų (2011 m.-14,8 proc.) [2].

Lyginant su 2014 m., 2022 metais VVG teritorija nepasikeitė (2014 m. nurodytas VVG teritorijos plotas 930 m², o 2022 m. – 929 m², tačiau VVG teritoriją sudarančių seniūnijų plotai nepasikeitė, taigi 1 m² skirtumas greičiausiai yra atsiradęs dėl pasikeitusios skaičiavimo metodikos). Gyventojų pasiskirstymas pagal gyvenamąsias vietas taip pat išliko praktiškai nepakitęs.

1.3. VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas

Jonavos rajono VVG teritorija yra Lietuvos centre – tokia geografinė padėtis yra palanki įvairaus transporto judėjimui, rajone gerai išvystyta susisiekimo infrastruktūra.

VVG teritorija išsiskiria savo gamta, daugelyje vietų išlikusiu natūraliu kraštovaizdžiu, todėl teritorijoje yra įkurta 11 draustinių bei 2 biosferos poligonai. Dalis teritorijų priskiriamos „Natura 2000“ teritorijų tinklui. Augalų, paukščių, gyvūnų buveinių apsaugai svarbiomis teritorijomis pripažinti Būdos ir Pravieniškių miškai, Gaižiūnai, Gelnų miškas, Neries upė, Paažuolynės durpynas, Šilo miškas, Širvintos upė ir jos slėniai, Šventosios upė žemiau Andrioniškio, Šventosios upės slėnis ties Upninkais. Bendras šių teritorijų plotas VVG teritorijoje - 2028,12 ha. Paukščių apsaugai svarbiomis teritorijomis pripažinta Būdos-Pravieniškių miškai ir Labūnavos miškas, bendras šių teritorijų plotas VVG teritorijoje - 431,75 ha. VVG teritorijoje taip pat yra nemažai saugomų gamtos paveldo objektų.

Jonavos rajone XVII a. pab. įsikūrė gausi sentikių bendruomenė. 2021 metų duomenimis, Jonavos rajono sentikių bendruomenei save priskiria 853 asmenys. Gausiausia yra Rimkų sentikių bendruomenė (apie 300 narių). Mūrinė Rimkų cerkvė XIX a. – XX a. pradžioje buvo didžiausias sentikių centras Lietuvoje ir iki šiol yra viena didžiausių sentikių šventovių Lietuvoje. Unikalus Lietuvos sentikių religinių bendruomenių sukurtas nekilnojamas, kilnojamas ir dvasinis paveldas yra svarbi Lietuvos kultūrinio ir religinio paveldo dalis (R2).

Jonavos VVG teritorija dėl savo patogios geografinės padėties, gamtos paminklų gausos, natūralaus kraštovaizdžio ir įdomių kultūros paveldo objektų turi geras sąlygas vystyti gamtines rekreacines veiklas ir turizmą.

Iš Jonavos rajono VVG teritorijos kilo daug žymių Lietuvos žmonių, iš kurių garsiausi: Abraomas Kulvietis (1510–1545 m.) – kultūros veikėjas, teisės daktaras, reformacijos idėjų skleidėjas; Jeronimas Ralys (1876-1921 m.) – gydytojas, vertėjas, žurnalistas, visuomenės veikėjas, lietuviškos spaudos skleidėjas; Petras Vaičiūnas (1890–1959 m.) – poetas, dramaturgas, vertėjas.

VVG teritorijoje gausu ne tik kultūrinių ir istorinių paminklų, bet įvairių meninių ir sporto renginių, aktyviai veikiančių mėgėjiškų meninių kolektyvų. Jonavos rajonui būdingi išskirtiniai kaimų ir gyvenviečių pavadinimai, tokie kaip Šveicarija, Paryžius, Londonas, Venecija.

Dar vienas Jonavos rajono savivaldybės VVG teritorijos išskirtinis bruožas – sąsajos su didžiausia Lietuvoje veikiančia azoto trąšų ir kitų pramoninių chemijos produktų gamintoja AB „Achema“. „Achema“ yra viena didžiausių Lietuvos eksportuotojų, įmonėje dirba per 1400 darbuotojų. Visoje Lietuvoje žinomas Ruklos miestelis, kuriame reziduoja Lietuvos kariuomenės padaliniai ir veikia Pabėgėlių priėmimo centras. Ruklos seniūnija išsiskiria didesne socialinių problemų koncentracija, nes joje gyvena nemažai socialinės rizikos šeimų.

1.4. VVG teritorijos gyventojų nuomonė apie VVG teritorijos situaciją ir poreikius

Siekiant išsiaiškinti VVG teritorijos gyventojų nuomonę ir poreikius, buvo atlikta įvairių dokumentų turinio analizė, organizuotos diskusijos ir vieši susirinkimai su vietos bendruomene, taip pat su socialiniais partneriais. Diskusijose su vietos bendruomenėmis buvo aptariama VVG teritorijos situacija, poreikiai ir tolimesnės plėtros politika. Organizuojant reguliarius susitikimus buvo siekiama užtikrinti, kad visų seniūnijų gyventojai turėtų galimybę prisidėti prie VPS rengimo. Jau pirmųjų susitikimų metu jų dalyviai buvo supažindinti su VPS rengimo eiga ir informuoti, jog nuo šių susitikimų rezultatų priklausys VPS strateginiai sprendimai. Susitikimų su vietos gyventojais temos (gyvenamosios vietovės išteklių analizė; paramos socialiai pažeidžiamoms grupėms organizavimas; gyvenamosios vietovės stiprybės ir silpnybės; pageidaujami teritorijos pokyčiai iki 2029 m.) buvo parinktos taip, kad įtrauktų bendruomenės narius į aktyvias diskusijas ir svarstymus. Poreikis suformuoti poziciją vienu ar kitu klausimu susirinkimų metu sutelkė vietos bendruomenių aktyvą, kuris pradėjo ruošti naujų sumanymų įgyvendinimui 2023–2029 m. laikotarpiu.

Rengiant VPS, vietos VVG valdyba taip pat atliko vietos gyventojų ir organizacijų (viešųjų ir privačių juridinių asmenų) poreikių tyrimą – anketinę apklausą. Apklausa buvo vykdoma internetu 2023 m. kovo mėnesį. Informacija apie apklausą buvo skelbiama Jonavos r. savivaldybės puslapyje (www.jonava.lt), VVG puslapyje (www.jonavosvvg.lt), platinama el.paštu, raginama dalyvauti apklausoje telefoninių skambučių metu.

Anketą sudarė 18 klausimų. Iš viso gautas 101 gyventojų atsakymas ir 20 organizacijų atsakymų.

Gyventojų poreikių tyrimo rezultatai

Trečdalis klausimyną užpildžiusių gyventojų yra visiškai patenkinti gyvenimu Jonavos rajono kaimiškoje vietovėje, didelė dalis gyventojų (53,5 proc.) yra iš dalies patenkinti, o beveik 10 proc. norėtų išvykti gyventi kitur. Gyventojai labiausiai vertina geografinę padėtį (58 proc.), gamtą, kraštovaizdį, gamtinius išteklius (52 proc.) aktyvias bendruomenines organizacijas (22 proc.), krašto kultūrą, istoriją, tradicijas ir amatus (17 proc.). Gyventojų nuomone, aktualiausios VVG socialinės ir kultūros problemos yra susisiekimo ir pavėžėjimo paslaugų stoka (36,6 proc.), neigiami demografiniai pokyčiai (34,7 proc.), gyventojų laisvalaikio užimtumo galimybių stoka (34,7 proc.), viešosios infrastruktūros sportui, laisvalaikiui, kultūrai stoka (30,7 proc.), bendruomeniškumo stoka, visuomeninis ir pilietinis pasyvumas (20,8 proc.).

Aktualiausios ekonominės ir aplinkosauginės problemos – įsidarbinimo galimybių stoka (55,4 proc.), gyventojų motyvacijos dirbti stoka (48,5 proc.), mažos vietos gyventojų pajamos (43,6 proc.), gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo stoka (15,8 proc.), neišnaudojamas turizmo potencialas (13,9 proc.) ir turizmo paslaugų trūkumas (12,9 proc.). Sociokultūrinėje srityje gyventojai didžiausią pirmenybę teiktų aktualių paslaugų (pavėžėjimo, aplinkos tvarkymo ir pan.) plėtrai (35,6 proc.), švietimo ir neformalaus ugdymo, laisvalaikio užimtumo paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimui (33,7 proc.), gyventojų bendruomeniškumą ir savanorystę skatinančioms iniciatyvoms (27,7 proc.), socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros prieinamumo didinimui (26,7 proc.), viešosios infrastruktūros gerinimui (25,7 proc.). Ekonomikos ir aplinkosaugos srityse didžiausia respondentų dalis pritarė paramos darbo vietų kūrimui skyrimui (52,5 proc.), kraštovaizdžio ir žaliosios aplinkos puoselėjimui (40,6 proc.), paramos verslo kūrimui ir plėtrai skyrimui (33,7 proc.), turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtrai (22,8 proc.).

Gyventojų nuomone, jų gyvenamojoje teritorijoje labiausiai trūksta užimtumo ir laisvalaikio paslaugų (35,6 proc.), jaunimo laisvalaikio užimtumo (31,7), aplinkos tvarkymo (37,1 proc.) ir pavėžėjimo (24,8 proc.) paslaugų. Gyventojų vertinimu, Jonavos rajone didžiausią socialinę atskirtį patiria vyresnio amžiaus (virš 65 m) žmonės (53,5 proc.), neįgalieji ir jų šeimos nariai (27,7 proc.), bedarbiai (27,7 proc.).

Nors gyventojų įsidarbinimo problema yra tarp aktualiausių, tik 27,7 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų gavę paramą ryžtųsi imtis savarankiškos ekonominės veiklos ar smulkaus verslo, todėl akivaizdu. Savanoriškoje, bendruomeninių ir nevyriausybinų organizacijų veikloje visiškai nedalyvauja tik 11,9 proc. respondentų, o aktyviai dalyvauja – 24,8 proc. atsakiusiųjų.

Apibendrinant gyventojų pateiktus pasiūlymus, kaip reiktų spręsti aktualias Jonavos rajono problemas, daugiausia buvo siūloma gerinti susisiekimą ir plėtoti pavėžėjimo paslaugas, skatinti turizmo, rekreacijos infrastruktūros ir paslaugų plėtrą, sudaryti sąlygas kurti verslą ir steigti naujas darbo vietas, skatinti atsinaujinančių energijos išteklių ir išmaniųjų technologijų diegimą.

Didžioji dalis apklausoje dalyvavusių gyventojų (91,1 proc.) visiškai arba iš dalies pritaria, kad VPS būtų skiriamas dėmesys pasirinktai teminei sričiai – žaliosios ekonomikos augimas – darnus socialinis ir kultūrinis kaimo vystymasis. Šiai temai visiškai nepritariančių ar nuomonės neturinčių gyventojų dalis sudaro mažiau nei 10 proc.

Organizacijų poreikių tyrimo rezultatai

Apklausoje daugiausia dalyvavo seniūnijoje ar Jonavos rajone veikiančios organizacijos (95 proc.), iš jų didelė dalis (65 proc.) – nevyriausybines, bendruomenines organizacijos, asociacijos ir VŠĮ, turinčios daugiau nei 11 metų veiklos patirtį (70 proc. organizacijų). Didžioji dalis paklausoje dalyvavusių organizacijų susiduria su finansinių ir materialinių išteklių veiklai organizuoti stoka (55 proc.), kvalifikuotų, motyvuotų darbuotojų stoka (50 proc.), vietos valdžios ir gyventojų supratimo ir palaikymo stoka (35 proc.), savanorių stoka (30 proc.). Beveik visos organizacijos bendradarbiauja su kitomis įmonėmis, organizacijomis ir vietos valdžia (90 proc.), 65 proc. organizacijų per pastaruosius 3 metus įgyvendino ES ir kitų fondų finansuojamus projektus, ir planuoja teikti paraiškas vietos projekto finansavimui iš 2023-2027 m. VPS lėšų (60 proc.).

Apibendrinant organizacijų atsakymus į atviro tipo klausimą, kokias naujoves įgyvendintų, jei turėtų galimybę į veiklą investuoti 100 tūkst. Eur, didžioji dalis organizacijų nurodė, kad plėstų teikiamas paslaugas, investuotų į infrastruktūrą ir atsinaujinančius išteklius.

Organizacijos daugiausiai galėtų prisidėti prie sveikatingumo paslaugų stokos, viešosios infrastruktūros gerinimo, kultūros, gyventojų laisvalaikio ir užimtumo problemų sprendimo. Ekonominių ir aplinkosaugos problemų srityje organizacijos daugiausia prisidėtų prie neišnaudoto esamo turizmo infrastruktūros potencialo didinimo, rekreacinių ir žaliųjų zonų kūrimo, gyventojų kvalifikacijos ir profesinių įgūdžių gerinimo, tausaus gamtos išteklių valdymo problemų sprendimo.

Organizacijų atstovų teigimu, aktualiausios problemos, kurias turėtų spręsti VPS, yra gyventojų įsidarbinimo galimybių stoka, gyventojų motyvacijos dirbti stoka, gyventojų kvalifikacijos ir profesinės patirties trūkumas, mažos pajamos, socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros prieinamumas, susisiekimo ir pavėžėjimo paslaugos, neigiami demografiniai procesai, viešosios infrastruktūros stoka, asocialaus gyvenimo būdo plitimas.

Respondentų nuomone, aktualiausi kaimo plėtros principai Jonavos rajono VVG teritorijos plėtrai: sub-regioninis principas (ES skiriama parama turi apimti visas seniūnijas (25 proc.), inovacijų ir partnerystės principai (po 20 proc.), „iš apačios į viršų“ – vietos gyventojų poreikiai ir jaunimas (po 15 proc.). Didžioji dalis organizacijų (80 proc.) pritaria pasirinktai VVG teminei sričiai – žaliosios ekonomikos augimas – darnus socialinis ir kultūrinis kaimo vystymas, iš dalies pritaria 15 proc.

1.5. VVG teritorijos socialinė situacija (įskaitant informaciją apie skurdo riziką ir socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir (arba) jų grupes)

Remiantis Lietuvos statistikos departamento gyventojų ir būsto surašymo duomenimis, 2021 m. Jonavos rajono savivaldybės VVG teritorijoje gyveno 14214 gyventojai (2011 m. – 15869 gyventojai). 2014-2021 m. laikotarpiu VVG teritorijoje gyventojų skaičius sumažėjo 10 proc. [2].

(R3). Šis pokytis labiausiai susijęs su natūralia gyventojų kaita ir migracija. 2014-2021 m. laikotarpiu gimstamumas sumažėjo 29 proc. nuo 10,2 iki 7,2 kūdikio, o tuo tarpu Lietuvos mastu gimstamumo sumažėjimas atitinkamu laikotarpiu sudarė 19 proc. **(R4)**. 2014-2022 m. 5 proc. išaugo mirusių skaičius. Jonavos rajono savivaldybės vidutinis neigiamas natūralios gyventojų kaitos rodiklis (-6 asmenys) yra aukštesnis nei Lietuvos (-5 asmenys).

2014-2022 m. išvykusių gyventojų skaičius padidėjo 18,2 proc., emigravusių gyventojų skaičius nuosekliai mažėjo (-67,5 proc.). 2014-2021 metų laikotarpiu išvykusiųjų gyventojų skaičius mažėjo nuo 1279 iki 1072, t.y. 16,2 proc. Imigrantų skaičius padidėjo 194 proc. (nuo 349 iki 1026 asmenų). Remiantis seniūnijų pateiktais duomenimis, 2022 m. VVG teritorijoje gyveno 15929 gyventojai, t.y. 1715 gyventojais daugiau nei 2021 m (14214 gyventojų) [3]. Galima daryti prielaidą, kad šis gyventojų skaičiaus padidėjimas yra susijęs su išaugusia imigracija, kurią iš dalies lemia prasidėjus karui Ukrainoje išaugę karo pabėgėlių srautai. Pažymėtina, kad nepaisant pastaraisiais metais mažėjančių emigrantų ir didėjančių imigrantų skaičių, bendrasis Jonavos rajono išvykimo ir emigracijos rodiklis 2014-2021 m. laikotarpiu (-21.2 proc.) yra ženkliai didesnis nei Lietuvos (-4,2 proc.) **(R5)**.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento 2021 m. gyventojų ir būsto surašymo duomenimis, didžiausią dalį Jonavos rajono VVG gyventojų sudaro 50-59 metų amžiaus grupei priklausantys asmenys. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes: 0-4 m amžiaus grupei priklauso 669 asmenys (4,7 proc. visų gyventojų), 5-9 m. - 749 asmenys (5,3 proc.), 10-14 m. - 795 asmenys (5,6 proc.), 15-19 m. - 882 asmenys (6,2 proc.), 20-29 m. - 1744 asmenys (12,3 proc.), 30-39 m. - 1616 (11,4 proc.), 40-49 m. - 2043 (14,3 proc.), 50-59 m. - 2310 asmenys (16,2 proc.), 60-69 m. - 1774 (12,4 proc.), 70-79 m. - 1068 (7,5 proc.), 80 m. ir vyresni - 565 (4 proc.) [2].

Analizuojant 2011-2021 m. Jonavos rajone įvykusius demografinius pokyčius galima konstatuoti, kad daugėja vyresnio amžiaus gyventojų: 55-59 m amžiaus grupėje gyventojų padaugėjo 15,5 proc. (Lietuvoje - 18,4 proc.), 60-64 m. amžiaus grupėje - 9,9 proc. (Lietuvoje - 28,7 proc.), 65-69 m. amžiaus grupėje - 8,3 proc. (Lietuvoje - 7,0 proc.) **(R6)**. Lyginant su Lietuvos vidurkiu, Jonavos rajone ženkliai sumažėjo kūdikių, vaikų ir jaunų darbingo amžiaus gyventojų: 0 - 4 m. amžiaus grupės gyventojų sumažėjo 25,3 proc. (Lietuvoje - 10,6 proc.), 10-14 m. grupėje - 30 proc. (Lietuvoje - 15,5 proc.), 15-19 m. grupėje - 23,8 proc. (Lietuvoje 39,2 proc.), 35-39 amžiaus grupėje - 24,6 proc. (Lietuvoje - 8,0 proc.) [2] **(R7)**.

2022 m. medianinis gyventojų amžius Lietuvoje buvo 44 metai, Jonavos rajono savivaldybėje - 45 metai. 2014-2022 m. laikotarpiu medianinis Jonavos rajono savivaldybės gyventojų amžius pakito 10 proc. nuo 41 iki 45 m. - dvigubai daugiau nei Lietuvos vidurkis (5 proc.) ir beveik penkis kartus daugiau nei Kauno rajone (2 proc.) **(R8)**. Mažiausias amžiaus vidurkis yra Ruklos seniūnijoje (37 m.), didžiausias - Upninkų sen. (45 m.), Užsalių (44 m.) ir Kulvos (42 m.) seniūnijose [2].

Demografiniai pokyčiai liudija apie Jonavos rajone lėtai vykstantį visai Lietuvos bei Europos visuomenei būdingą gyventojų senėjimo procesą, keliantį papildomus socialinius iššūkius: augantį socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų poreikį ir augančius finansinius kaštus, susijusius su šių poreikių tenkinimu **(R9)**.

2021 m. Jonavos rajono savivaldybėje gyventojų tankis buvo 44,1 gyventojai m² - tai šiek tiek daugiau nei šalies vidurkis (43,1). Analizuojant 2014-2021 m. duomenis, galima pastebėti gyventojų tankio mažėjimo tendenciją - šiuo laikotarpiu gyventojų tankio mažėjimas Jonavos rajone buvo spartesnis (-6 proc.) nei Lietuvoje (-4 proc.) [2] **(R10)**.

Lietuvos statistikos departamento gyventojų ir būsto surašymo duomenimis, 2021 m. Jonavos rajono VVG teritorijoje gyventojų pasiskirstymas pagal lytį yra pakankamai tolygus: vyrai sudaro 49 proc. (6953 asmenys), moterys - 51 proc. (7261 asmenys). Moterų dalis Jonavos rajone yra mažesnė lyginant su bendru šalies rodikliu (54 proc.). Nors per pastaruosius 10 metų Jonavos rajono gyventojų skaičius sumažėjo, tačiau moterų ir vyrų skaičius mažėjo proporcingai ir jų santykis išliko nepakitęs.

Jonavos rajone daugiausia gyvena lietuvių tautybės gyventojai. 2021 m. ne lietuvių tautybės gyventojai sudarė 10 proc., iš jų daugiausia - rusų tautybės asmenys (2891 gyventojai), taip pat lenkai (455 asmenys), baltarusiai (206 asmenys), ukrainiečiai (295 asmenys) ir kitų tautybių gyventojai (961 asmenys). Jonavos VVG teritorijoje ne lietuvių tautybės gyventojai sudaro 10,8 proc. - gerokai

daugiau nei Kauno apskrityje (3,9 proc.), tačiau mažiau nei Lietuvos vidurkis (13,6 proc.). Daugiausia ne lietuvių tautybės asmenų gyvena Užusalių (370 gyventojų), Šveicarijos (317) ir Ruklos (276) seniūnijose [2].

Gyventojų ir būsto surašymo duomenimis, 2021 m. aukštąjį išsilavinimą turinčių gyventojų dalis Jonavos rajono VVG teritorijoje sudarė 14,5 proc. Lyginant su 2011 m., aukštąjį išsilavinimą turinčių gyventojų dalis išaugo 26,4 proc. – nors šio rodiklio augimas buvo didesnis nei šalies (16 proc.), tačiau vis tiek yra žemesnis už Lietuvos (27 proc.) ir Kauno apskrities (29,5) vidurkius (**R11**). Jonavos rajono VVG teritorijoje daugiausia gyvena vidurinį išsilavinimą įgijusių gyventojų - 38,6 proc., aukštesnįjį išsilavinimą yra įgiję 13,3 proc., pagrindinį – 18,9 proc., pradinį – 12,8 proc. Neturintys išsilavinimo gyventojai sudaro 1,9 proc. Daugiausia gyventojų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, 2021 m. buvo Šveicarijos (22,5 proc.) ir Užusalių (20,4 proc.) seniūnijose, mažiausia – Ruklos seniūnijoje (8,1 proc.). Išsilavinimo neturinčių gyventojų dalis didžiausia Ruklos (2,2 proc.), Žeminių (2,2 proc.) ir Užusalių seniūnijose (2,1 proc.). Mažesnė aukštąjį išsilavinimą turinčių gyventojų dalis ir didesnė išsilavinimo apskritai neturinčių gyventojų dalis turi neigiamą poveikį rajono ekonomikos vystymo perspektyvoms – kvalifikuotų darbuotojų skaičiui, didesnę pridėtinę vertę kuriančių darbo vietų kūrimui ir spartesniam darbo užmokesčio augimui (**R12**).

Analizuojant Jonavos rajono VVG teritorijos gyventojų pasiskirstymą pagal ekonominį aktyvumą, galima pastebėti teigiamų tendencijų – Lietuvos statistikos departamento gyventojų ir būsto surašymo duomenimis, 2011-2021 m. laikotarpiu teigiamas darbo jėgos pokytis sudarė 6,4 proc. (Lietuvoje – 0,7 proc.), užimtų gyventojų dalis išaugo 20,6 proc. (Lietuvoje – 7,7 proc.), bedarbių sumažėjo 26,4 proc. (Lietuvoje – 27,5 proc.), neaktyvių gyventojų sumažėjo 22,9 proc. (Lietuvoje – 18,4 proc.) (**R13**). 2021 m. galintys dirbti gyventojai sudarė 61,6 proc., iš jų užimtų gyventojų dalis sudarė 48,8% proc. (šalies rodiklis – 52,9 proc.). 2021 m. didžiausias dirbančiųjų skaičius (53,8 proc. nuo visų dirbančiųjų VVG teritorijoje) buvo Kulvos seniūnijoje, mažiausias (42,5 proc.) – Ruklos seniūnijoje (**R14**).

2021 m. duomenimis, Jonavos VVG teritorijoje bedarbiai sudarė 12,8 proc. visų gyventojų (Lietuvoje – 8,8 proc.). 2022 m. Jonavos rajono savivaldybėje registruotų bedarbių sumažėjo 9,8 proc., iš jų bedarbių moterų – 12,5 proc., bedarbių vyrų – 6,8 proc., jaunų bedarbių 16-29 m. – 25,7 proc., vyresnių kaip 50 m. – 6,5 proc. [3]. Bedarbių skaičius 2014-2022 m. laikotarpiu svyravo (pvz. 2020-2021 m. Covid-19 epidemijos metu bedarbystė buvo gerokai išaugusi), tačiau ilguoju periodu fiksuojamas lėtas bedarbių skaičiaus mažėjimas. Verta atkreipti dėmesį, kad Užimtumo tarnybos duomenimis, Jonavos rajono savivaldybėje vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų 2018-2022 m. laikotarpiu nuolat viršijo šalies vidurkį, pvz. 2018 m. - 10,7 proc. (šalyje – 8,5 proc.), 2020 m. – 15,6 (šalyje-12,6), 2022 m. – 11,5 proc. (šalyje – 9 proc.) [4] (**R15**).

2014 – 2022 m. laikotarpiu Jonavos rajone bedarbių, nusiųstų į aktyvias darbo rinkos priemones (ADRP) skaičius sumažėjo nuo 87 iki 82 asmenų (5,7 proc.) ir tokių asmenų dalis iš visų registruotų bedarbių sumažėjo nuo 16,7 proc. (2017 m.) iki 8,5 proc. (2021 m.). Tai rodo mažėjantį bedarbių interesą dalyvauti ADRP (**R16**). Tarp ADRP, populiariausias buvo profesinis mokymas – šioje priemonėje dalyvaujančiųjų skaičius padidėjo 150 proc., tačiau per šį laikotarpį sumažėjo bedarbių dalyvavimas ADRP įdarbinimo subsidijuojant priemonėje (-23,3 proc.), ADRP darbo įgūdžių įgijimo rėmimo priemonėje(-50 proc.), 75 proc. – ADRP įsidarbinimo pagal vietinių užimtumo iniciatyvų projektus, 100 proc. – ADRP savarankiško užimtumo rėmimo priemonėse. 2017-2021 m. laikotarpiu 73,8 proc. sumažėjo socialinių pašalpų gavėjų, dalyvaujančių ADRP priemonėse skaičius, jų dalis tarp visų registruotų socialinės pašalpos gavėjų sumažėjo nuo 18,0 proc. (2017 m.) iki 5,0 proc. (2021 m.) [4].

Pažymėtina, kad 2014-2022 m. Jonavos rajono savivaldybėje 119 proc. padaugėjo laisvų darbo vietų (nuo 42 iki 92) – šis rodiklis ženkliai didesnis nei šalies (padidėjo 85 proc.) (**R17**). 2021 m. daugiausiai dirbančiųjų buvo Kulvos seniūnijoje (53,8 proc. nuo visų VVG teritorijoje dirbančiųjų), mažiausiai – Ruklos seniūnijoje (42,5 proc.). Daugiausia bedarbių yra Upninkų seniūnijoje (15,3 proc.), mažiausia – Užusalių seniūnijoje (10,7 proc.) (**R18**). Didžiausią ekonomiškai neaktyvių gyventojų dalį (22,9 proc.) 2021 m. sudarė pensijas ar kitas kapitalo pajamas gaunantys gyventojai, 8,9 proc. – studentai ir 6,7 proc. – kiti darbo jėgai nepriklausantys asmenys.

Analizuojant dirbančių gyventojų pasiskirstymą pagal pareigas, 2021 m. Jonavos rajono VVG teritorijoje iš viso buvo 5607 pareigybė, iš jų 6,6 proc. sudarė vadovai, 14,1 proc. - specialistai, 6,6 proc. – technikai ir jaunesnieji specialistai, 4,2 proc. – tarnautojai, 9,1 proc. – paslaugų sferos darbuotojai ir pardavėjai, 3,9 proc. – kvalifikuoti žemės ūkio, miškų ir žuvininkystės ūkio darbuotojai, 19,9 proc. kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai, 13,3 proc. įrenginių ir operatorių surinkėjai, 17,9 proc. – nekvalifikuoti darbininkai, 4,4 proc. – ginkluotojų pajėgų profesijos atstovai [2].

2021 m. Jonavos rajono VVG teritorijoje pagal pragyvenimo šaltinį didžiausią dalį gyventojų sudaro gaunantys darbo užmokestį - 48,8 proc., pensijas gaunančių gyventojų dalis – 22,9 proc. Socialines pašalpas gaunančių asmenų skaičius Jonavos rajono savivaldybėje 2014 – 2021 m. laikotarpiu sumažėjo 47 proc. (nuo 3399 pašalpas gaunančių asmenų 2014 m. iki 1801 asmens 2021 m.) (R19). Ilgalaikiai socialinių pašalpų gavėjai sudaro 26,5 proc. nuo visų socialines pašalpas gaunančių asmenų. Jonavos rajono socialinių pašalpų gavėjų skaičius, tenkantis tūkstančiui gyventojų, yra didžiausias Kauno apskrityje (43 asmenys) – tai beveik du kartus daugiau už regiono rodiklį (22 asmenys) ir tris kartus daugiau nei Kauno r. savivaldybėje (14 asmenų) (R20). 2014-2021 metų laikotarpiu atitinkamai sumažėjo ir socialines pašalpas gaunančių šeimų skaičius – nuo 1740 šeimų 2014 metais iki 927 šeimų 2021 metais, t.y. 47 proc. (R21). Šis rodiklis yra šiek tiek mažesnis už bendrą šalies rodiklį – Lietuvoje socialines pašalpas gaunančių šeimų skaičius sumažėjo 49 proc. [2] (R22).

2017-2021 m. skurstančių asmenų skaičius Jonavos rajono savivaldybėje sumažėjo 33,6 proc., o skurdo rizikos lygis – 30,7 proc. [5] (R23). Remiantis Jonavos rajono seniūnijų pateiktais duomenimis, 2023 m. Jonavos rajono VVG teritorijoje buvo 626 skurstančios šeimos ir 1146 skurstantys asmenys, 33 asmenys su negalia (iš jų – 27 vaikai), 1795 pašalpų gavėjai ir 157 priklausomybės ligomis sergantys asmenys [3] (R24). Daugiausia skurdą patiriančių šeimų, socialinės rizikos asmenų ir pašalpų gavėjų gyvena Žeimių, Ruklos, Kulvos, Upninkų seniūnijose, mažiausia – Užusalių, Šilų, Bukonių, Šveicarijos seniūnijose. 2023 m. sausio mėn. Jonavos rajono VVG teritorijoje gyveno 150 socialinės rizikos šeimų, kuriose auga 269 vaikai, taip pat buvo 38 vieniši socialinės globos ir rūpybos reikalaujantys asmenys. Daugiausia negalią turinčių vaikų ir suaugusiųjų yra Šveicarijos seniūnijoje. Socialinio būsto pasiūlos trūkumas lemia, kad jo tenka gana ilgai laukti – 2020 m. duomenimis, asmenų (šeimų), laukiančių paramos būstui išsinuomoti, skaičius Jonavos r. sav. – 335 (Kauno m. sav. – 857) [16].

Jonavos rajone 2014 – 2021 m. socialines paslaugas namuose gaunančių asmenų skaičius išaugo 121 proc. ir tai 7,5 karto viršija Lietuvos vidurkį (16 proc.) [2]. Ženkliai išaugęs paslaugas namuose gaunančių asmenų skaičius rodo pagerėjusį šių paslaugų prieinamumą, tačiau taip pat liudija apie augantį šių paslaugų poreikį sparčiai senstančioje visuomenėje (R25).

Jonavos rajono savivaldybės skiriamos lėšos socialinei paramai (pašalpomis ir kompensacijoms) 2014 – 2021 m. laikotarpiu sumažėjo atitinkamai 10 proc. ir 37 proc. (R26), išaugo išmokos vaikus auginančioms šeimoms – nuo 1,1 iki 8,3 mln. Eur [2].

Socialinės paramos veiksmingumo indekso duomenimis, 2017-2021 m. Jonavos rajono savivaldybėje dirbančių socialinių darbuotojų, jų padėjėjų ir užimtumo specialistų skaičius padidėjo 24,2 proc. (nuo 181 iki 221 darbuotojo), o socialinių darbuotojų skaičius, tenkantis 100 skurstančiųjų, padidėjo 87,6 proc. (nuo 1,45 iki 2,72 darbuotojo) [5] (R27). Galima daryti prielaidą, atitinkamu laikotarpiu sumažėjęs skurdo ir skurstančių asmenų skaičius rodo teigiamą įvairių socialinės paramos programų, iniciatyvų ir socialinių darbuotojų įtaką skurdo mažinimui.

Skurdo prevencijos srities rodiklio, kuriuo siekiama įvertinti socialinės paramos išteklius ir socialinės paramos sistemos funkcionavimui aktualius aplinkos veiksnius savivaldybėse, Jonavos rajone 2020 m. buvo 6,6 (bendras šalies indeksas - 5,3 balo, geriausias indeksas Trakų r. – 3,9, prasčiausias Skuodo rajone – 7,11) [12] (R28).

Socialinės situacijos atitiktis VVG teritorijos vizijai. Jonavos VVG vizija – stipri ir bendradarbiaujanti bendruomenė, kuri per įvairias veiklas ir gyventojų poreikius atitinkančių paslaugų teikimą užtikrina kiekvieno gyventojų aktyvų įsitraukimą ir kuria patrauklią aplinką gyvenimui kaime. Aktualiausių VVG teritorijos socialinių problemų sprendimas įmanomas tik

sutelktomis ir kompleksinėmis visos bendruomenės pastangomis. Rajono VVG teritorijoje pastebimas netolygus išteklių pasiskirstymas ir nevienodos gyventojų galimybės įsidarbinti ir gauti reikiamas paslaugas, pavyzdžiui, tuo pat metu fiksuojamas ir laisvų darbo vietų augimas, ir šalies vidurkį viršijantis socialinės pašalpos gavėjų ir bedarbių skaičius. Oficialiosios statistikos portalo duomenimis, per 10 metų (2021 m., palyginti su 2012 m.) Lietuvoje vartojimo prekių ir paslaugų kainos padidėjo 16,8 proc. 2021 m. vidutinė metinė infliacija sudarė 4,7 proc., o 2022 m. - jau 18,9 proc. [2]. Sparčiai auganti infliacija gali dar labiau padidinti gyventojų pajamų nelygybę ir skurdo riziką (**R29**). Skirtingose seniūnijose gyvenančių gyventojų išsilavinimo skirtumai taip pat turi įtakos darbuotojų motyvacijai ir galimybėms sėkmingai prisitaikyti prie sparčiai kintančių darbo rinkos reikalavimų.

Siekiant darnaus visų VVG vietovių vystymosi, vizijoje numatoma kokybiškų ir tvarių paslaugų bei išmanių, naujų veiklos būdų plėtra, kuri prisidės prie visų amžiaus grupių gyventojų aktyvumo ir sąmoningumo kėlimo, užimtumo didinimo ir gyvybingos žaliosios ekonomikos kūrimo.

1.6. VVG teritorijos ekonominė situacija

Statistikos departamento 2021 m. Gyventojų ir būsto surašymo duomenimis, dirbančiųjų pasiskirstymas pagal ekonomines veiklas 2021 metais Jonavos rajono savivaldybėje buvo toks: žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje dirbo 7,7 proc., pramonės įmonėse – 25,6 proc., statybose – 10 proc., didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje – 18,7 proc., transporto ir saugojimo srityje – 7,4 proc., apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų bei informacijos ir ryšių sektoriuje – 4 proc., finansinėje ir draudimo veikloje bei nekilnojamojo turto operacijose – 1,9 proc., profesinėje, mokslinėje ir techninėje veikloje – 2,3 proc., administracinėje ir aptarnavimo veikloje – 6,4 proc., švietime – 7 proc., žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo srityse – 6,2 proc., kitoje aptarnavimo veikloje – 2,8 proc.

Remiantis Užimtumo tarnybos pateiktais duomenimis, 2022 m. Jonavos rajono savivaldybėje vidutinis metinis bedarbių skaičius nuo darbingo amžiaus gyventojų sudarė 11,5 proc. – šis rodiklis yra aukštesnis nei Lietuvos vidurkis (9 proc.) (**R30**). Pažymėtina, kad 2022 m. bedarbių skaičius sumažėjo 4,2 proc. palyginus su 2021 m., kai bedarbių skaičius siekė 15,7 proc. Pastarųjų penkerių metų laikotarpiu bedarbystės rodikliai Jonavos rajone yra aukštesni nei šalies vidurkis.

Užimtumo tarnybos duomenimis, 2019-2022 m. laikotarpiu vidutinis laisvų darbo vietų skaičius svyravo nuo 133,1 vietos 2019 m. iki 80 vietų 2022 metais, tačiau vertinant pokyčius ilguoju 2014-2022 m. laikotarpiu, šis skaičius padidėjo daugiau nei 5 kartus (**R31**). Vyrų ir moterų pajamų skirtumas 2014-2021 m. laikotarpiu sumažėjo 30 proc., o senatvės pensijos atotrūkis sumažėjo 15 proc.

Remiantis Jonavos rajono savivaldybės tinklalapyje pateikta informacija, per 2014 – 2022 m. Jonavos rajono savivaldybėje ES ir kitų fondų lėšomis buvo finansuoti 47 projektai, kurių bendra vertė – 16 918 357,4 Eur [25] (**R32**). Daugiausia paramos buvo skiriama Jonavos miesto gatvių rekonstrukcijai ir kaimo vietovių gatvių kapitaliniam remontui, gatvių apšvietimo modernizavimui, dviračių takų plėtrai, Taurostatos parko ekologinės būklės gerinimui ir kraštovaizdžio formavimui, visuomeninio transporto atnaujinimui, pirminio atliekų rūšiavimo infrastruktūros plėtrai, socialinės infrastruktūros atnaujinimui ir plėtrai, bendriems projektams tarp Jonavos, Seinų ir Punsko savivaldybių aktyvaus turizmo plėtrai, Jonavos, Kėdainių ir Raseinių savivaldybės jungiančių trasų ir maršrutų informacinės infrastruktūros plėtrai bei kitiems socialinės gerovės projektams.

2021 m. Jonavos rajono savivaldybėje buvo 896 veikiantys ūkio subjektai (**R33**). 2014-2021 m. laikotarpiu ūkio subjektų skaičius padidėjo 13,3 proc. Įvairiuose sektoriuose veikiančių ūkio subjektų pasiskirstymas: žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė – 39 ūkio subjektai; kasyba ir karjerų eksploatavimas – 3; apdirbamoji pramonė – 105; elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas – 15; vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas – 6; statyba – 67; didmeninė ir mažmeninė prekyba – 182; transportas ir saugojimas – 73; apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla – 33; informacija ir ryšiai – 15 ūkio subjektų; finansinė ir draudimo veikla – 5 ūkio subjektai; nekilnojamojo turto operacijos – 50 ūkio subjektų; profesinė, mokslinė ir techninė veikla – 43; administracinė ir aptarnavimo veikla – 27; viešasis valdymas ir gynyba; privalomas socialinis

draudimas – 4 ūkio subjektai; švietimas – 41; žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas – 37; meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla – 44; kita aptarnavimo veikla – 107 ūkio subjektai. 2014-2021 metų laikotarpiu ūkio subjektų skaičiaus augimas buvo netolygus: didžiausi ūkio subjektų skaičiaus pokyčiai fiksuoti administravimo, nekilnojamo turto, elektros, vandens tiekimo ir nuotėkų srityse, kai tuo tarpu švietimo, žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės subjektų skaičiaus augimas nesiekia 10 proc., o kasybos ir karjerų eksploatavimo srityje pokyčių apskritai nebuvo.

Įmonių apyvarta (mln. eurų) Jonavos rajono savivaldybėje 2014-2021 m. laikotarpiu išaugo 57 proc. [2] **(R34)**. Ženkliai išsiskiria elektros, dujų, vandens tiekimo ir atliekų tvarkymo sektorius, kurio apyvarta išaugo 951 proc., taip pat nemažas augimas fiksuojamas švietimo, sveikatos ir socialinėje veikloje (augimas 348 proc.), nekilnojamo turto operacijose (296 proc.), statybose (180 proc.), administracinės ir aptarnavimo veiklose (173 proc.), profesinė, mokslinė ir techninė veiklose (151 proc.), apgyvendinimo ir paslaugų veiklose (114 proc.), didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje (95 proc.). Vis dėlto, tuo pačiu laikotarpiu kai kuriuose ūkio sektoriuose įmonių apyvarta krito, pavyzdžiui miškininkystės ir gyvulininkystės įmonėse sumažėjo 28 proc., transporto ir saugojimo – 26 proc.

2014-2021 m. laikotarpiu taip pat ženkliai išaugo visų ekonominės veiklos rūšių įmonių sukuriama bendra pridėtinė vertė (tūkstančiais eurų) – nuo 116904 iki 302933 tūkst. eurų (159 proc.) **(R35)**. Didžiausias pridėtinės vertės augimas fiksuojamas švietimo, sveikatos, socialinėje veikloje (365 proc.), kasybos ir karjerų eksploatavimo, apdirbamojoje gamyboje (308 proc.), nekilnojamojo turto operacijose (229 proc.), didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje (168 proc.), profesinėje, mokslinėje ir techninėje veikloje (148 proc.), apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikloje (145 proc.), statybose (111 proc.). Mažiausią pridėtinės vertės dalis sukuriama miškininkystėje ir žuvininkystėje (4 proc.), o transporte ir saugojime pridėtinės vertės dalis sumažėjo 29 proc.

2014-2021 m. laikotarpiu visų ekonominės veiklos rūšių įmonių materialinės investicijos (tūkst. eurų) išaugo 184 proc. nuo 76529 iki 217320 tūkst. Eurų [2] **(R36)**. Daugiausia investicijos išaugo administracinėje ir aptarnavimo veikloje (augimas 1231 proc.); švietimo, sveikatos, socialinėje veikloje (933 proc.); viešojo valdymo ir gynybos, privalomojo socialinio draudimo (891 proc.); statybos (349 proc.); elektros, dujų, vandens tiekimas ir atliekų tvarkymas (319 proc.); nekilnojamojo turto operacijos (292 proc.); transportas ir saugojimas (145 proc.); informacija ir ryšiai (110 proc.); didmeninė ir mažmeninė prekyba (90 proc.). Mažiausiai investicijų sulaukė žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė (14 proc.). Tuo tarpu kasyboje ir karjerų eksploatavime, apdirbamoje gamyboje investicijos sumažėjo 26 proc., o profesinėje, mokslinėje ir techninėje investicijos sumažėjo netgi 35 proc.

Tiesioginės užsienio investicijos (Eur), tenkančios vienam Jonavos rajono savivaldybės gyventojui, 2014-2021 m. laikotarpiu išaugo nuo 86 iki 653 Eur (659 proc.), tačiau vis dar atsilieka nuo Lietuvos vidurkio pagal sumos dydį (9661 Eur vienam gyventojui), tačiau lenkia procentine augimo dalimi (šalies vidurkis 103 proc.) **(R37)**.

2016-2022 metų laikotarpiu Jonavos rajono savivaldybėje įregistruotų mažų ir vidutinių įmonių skaičius išaugo 27,5 proc. nuo 589 iki 751 įmonės. Visuose sektoriuose veikiančių ūkio subjektų skaičius išaugo 13,3 proc. nuo 791 iki 896 **(R38)**.

Didžiausia dirbančiųjų dalis dirbo įmonėse, turinčiose 50-99 darbuotojų (21,8 proc.), 20-49 darbuotojus turinčiose įmonėse dirbo 19,3 proc., 10-19 darbuotojų turinčiose įmonėse – 15,3 proc., 5-9 darbuotojus turinčiose įmonėse – 14,5 proc., įmonėse, kuriose dirba 0-4 darbuotojai – 13 proc., 100-149 darbuotojus turinčiose įmonėse – 9,9 proc., o didžiausiose 150-249 darbuotojų turinčiose įmonėse – 6,1 proc. visų dirbančiųjų [2].

2014-2020 metų laikotarpiu savarankiškai dirbančių fizinių asmenų (be ūkininkų) ir savininkų skaičius išaugo nuo 1832 iki 2266 (24 proc.), tačiau atsilieka nuo Lietuvos rodiklio (augimas 31 proc.) [9] **(R39)**. Savarankiškai dirbančių asmenų pasiskirstymas tarp Jonavos rajono seniūnijų svyruoja tarp 4-7 proc. **(R40)**.

2014 – 2022 laikotarpiu ūkių skaičius sumažėjo 36 proc. nuo 1310 iki 843 ūkių, t.y. daugiau nei Lietuvoje (mažėjo 29 proc.). Labiausiai sumažėjo smulkių iki 5 ha ūkių - 40 proc., 5–20 ha ūkių

sumažėjo 41 proc. ir 20–50 ha - 24 proc. Išaugo vidutinių (50 – 100 ha.) ūkių skaičius (augimas 138 proc. nuo 13 iki 31 ūkio). Labiausiai išaugo stambių > 100 ha ūkių skaičius - nuo 3 iki 25 ūkių, t.y. augimas sudaro 733 proc. – tai rodo vykstantį ūkių stambėjimo procesą (**R41**).

Taip pat vyksta ir ūkininkų amžiaus kaita: pensinio amžiaus sulaukusių ūkininkų ūkių skaičius sumažėjo 54 proc. (nuo 588 iki 273 ūkių), ūkininkų nuo 40 m iki pensinio amžiaus ūkių skaičius sumažėjo 24 proc. (nuo 553 iki 423 ūkių); mažiausiai sumažėjo ūkininkų iki 40 m. ūkių skaičius – 13 proc. (nuo 169 iki 147 ūkių) [11]. Akivaizdu, kad ūkininkavimas vis labiau tampa jaunesnių, ikipensinio amžiaus žmonių veikla (**R42**).

Jonavos rajone 2015 m. buvo 30 ekologinių ūkių, o 2022 m. ūkių skaičius sumažėjo iki 29 ekologiškų ūkių. Jonavos rajono ūkių specializacija 2022 m. duomenimis: daugiausia buvo augalininkystės ūkių – 434 ūkiai, mišrių žemės ūkių – 348 ūkiai, gyvulininkystės – 53 ūkiai, miškininkystės – 7 ūkiai [11] (**R43**).

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Jonavos rajono savivaldybėje 2014 – 2021 m. laikotarpiu sumažėjo naudojimas viešuoju transportu. Keleivių vežimas autobusu sumažėjo 48 proc. nuo 1941,2 iki 1002,8 keleivio, tačiau 80 proc. išaugo pervežimas specialiais reisais. Autobusų maršrutų skaičius išliko beveik nepakitęs (2014 m. - 33 maršrutai, 2021 m. - 32 maršrutai) [2]. Lietuvoje taip pat atitinkamai mažėjo kelionių skaičius autobusais: 2021 m. vienam Lietuvos gyventojui teko 58 kelionės autobusu (sumažėjo 47 proc.), o Jonavos rajone – 24 kelionės (sumažėjo 45 proc.) (**R44**). Jonavos VVG teritorijos gyventojų apklausos duomenimis, sumažėjęs viešojo transporto paslaugų skaičius yra itin aktuali problema, reikšmingai sumažinanti nuo rajono centro nutolusių gyvenamųjų vietovių gyventojų susisiekimo, paslaugų prieinamumo, įsidarbinimo galimybes (**R45**).

2014-2021 metų laikotarpiu automobilių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų, išaugo 43 proc. nuo 347 iki 497 automobilių, kai tuo tarpu Lietuvoje pokytis buvo 36 proc. nuo 370 iki 504 automobilių. 2014-2021 metų laikotarpiu pagerėjo Jonavos rajono kelių būklė: automobilių kelių ilgis padidėjo 10 proc. nuo 1287 iki 1412 km. Bendras VVG teritorijos kelių ilgis 2021 m. duomenimis buvo 1412 km, kelių su danga – 1314 km, iš jų su pagerinta danga – 493 km, o su žvyro danga – 820 km, grunto kelių ilgis 99 km. Dviračių takų ilgis padidėjo 642 proc. nuo 11 iki 81,6 km. (**R46**).

Jonavos rajone 2014–2021 m. išsiplėtė mažmeninės prekybos sektorius: parduotuvių skaičius savivaldybės teritorijoje padidėjo 9 proc. (nuo 181 iki 197) – tai daugiau nei Lietuvos vidurkis (5 proc.), įmonių apyvarta (be PVM) vienam gyventojui išaugo nuo 1938 iki 2868 eurų (pokytis 69 proc.), tačiau mažiau nei Lietuvoje (nuo 3239 iki 5583 eurų - 72 proc.) [2] (**R47**).

2014-2021 m. laikotarpiu Jonavos rajone apgyvendinimo įstaigų skaičius išaugo nuo 3 (2014 m.) iki 16 (2021 m.) – pokytis 433 proc. (**R48**). Šiuo metu Jonavos rajono VVG teritorijoje veikia 15 kaimo turizmo sodybų [14].

Remiantis Vilniaus politikos analizės instituto duomenimis, Jonavos rajono savivaldybės gerovės indeksas, apimantis 5 komponentų (socialinio ir fizinio saugumo, ekonomikos gyvybingumo, švietimo kokybės ir demografijos) vertinimą, 2016-2021 m. laikotarpiu svyravo tarp 3,4 – 3,2 balo, o 2022 m. buvo 3,3 balai [37]. Pagal šį indeksą 2022 m. Jonavos rajono savivaldybė užima 15 vietą tarp 35 kaimiškųjų savivaldybių (maksimalus indeksas - Kretingos rajono savivaldybėje yra 4,1, o minimalus – Kalvarijos rajono savivaldybėje – 2,2). Atskirose srityse Jonavos rajono savivaldybė tarp 35 kaimiškųjų savivaldybių užima 15 vietą pagal socialinio saugumo, 28 – pagal fizinio saugumo, 3 – pagal gyvybingos ekonomikos, 20 - pagal švietimo, 3 - pagal sveikos demografijos vertinimus (**R49**).

Finansų ministerijos valdomoje svetainėje Lietuvosfinansai.lt pateikiamas savivaldybių gyvenimo kokybės indeksas (GKI), sudarytas iš 41 rodiklio 6 srityse: materialinės gyvenimo sąlygos; gyventojų verslumas ir verslo konkurencingumas; sveikatos paslaugos; švietimo paslaugos; demografija, pilietinis ir visuomeninis aktyvumas; viešoji infrastruktūra, gyvenamosios aplinkos kokybė ir saugumas. Jonavos rajono savivaldybės GKI 2013-2021 m. laikotarpiu nuolat gerėjo (GKI pokytis nuo 2013 m. sudaro 74,80 proc.) ir viršijo šalies vidurkį, tačiau išlieka šiek tiek žemesnis nei apskrities vidurkis. Bendrame GKI savivaldybių reitinge Jonavos rajono savivaldybė užima 16 vietą. Pagal atskiras sritis Jonavos rajono savivaldybė aukščiausią vietą užima pagal materialines gyvenimo

sąlygas (12 vieta) ir gyventojų verslumo ir konkurencingumą (15 vieta), o žemiausia Jonavos rajono savivaldybės pozicija reitinge – 42 vieta sveikatos paslaugų srityje; 38 vieta – švietimo paslaugų srityje [39].

Ekonominės situacijos atitiktis VVG teritorijos vizijai

VVG teritorijos vizija atliepia rajono ekonominius poreikius ir iššūkius (aukštas bedarbystės lygis, ūkių stambėjimas, gyventojams būtinų paslaugų ir infrastruktūros stoka) – skatinama žaliosios ekonomikos plėtra, kuri turės teigiamą poveikį gyventojų užimtumui. Tarptautinė darbo organizacija prognozuoja, kad pereinant prie žaliosios ekonomikos ilginiui bus sukurta daugiau darbo vietų nei panaikinta, tačiau įmonėms ir darbuotojams reikės prisitaikyti prie pasikeitusių darbo rinkos sąlygų: įgyti naujų įgūdžių, diegti išmaniąsias technologijas ir skaitmenizaciją, skatinti aplinką tausojantį ūkininkavimą. Reikšmingai išaugusi Jonavos rajono įmonių apyvarta, kuriama pridėtinė vertė ir materialinės investicijos kuria palankią rajono ekonominę aplinką, o tolimesnė šių sektorių plėtra galėtų prisidėti prie aktualios bedarbystės problemos sprendimo.

Tvirtos ir bendradarbiaujančios bendruomenės turi daugiau galimybių įtraukti gyventojus į įvairias socialines ir ekonomines veiklas, todėl padeda užtikrinti sklandų ir tvarų perėjimą prie žaliosios ekonomikos. Socialinis ir bendruomeninis verslas padeda spręsti gyventojų užimtumo, darbo vietų kūrimo problemas, gali lanksčiau atliepti gyventojų poreikius ir pasiūlyti aktualias naujas paslaugas. Kuriant investicijoms palankią ir ekonomikos augimą skatinančią verslo aplinką, reikia motyvuotų ir kvalifikuotų darbuotojų, kurių dažnai sunku surasti – VVG vizija atliepia šį poreikį, numatydamą gyventojų aktyvinimo priemones ir skatindama kiekvieną gyventoją savo paslaugomis ir veikla prisidėti prie bendrosios gerovės kūrimo ir gyvenimo kokybės gerinimo.

1.7. VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros ištekliai

Remiantis seniūnijų ir savivaldybės pateikta informacija, Jonavos rajono VVG teritorijoje 2023 m. veiklą vykdė 37 nevyriausybinių organizacijų, iš jų 19 – bendruomeninės organizacijos (581 nariai), 2 jaunimo organizacijos (46 nariai), 6 sporto klubai (310 narių), 1 VŠĮ (11 narių) ir 9 kitos NVO, kurioms priklauso 963 nariai (R7-1). 2015–2023 m. laikotarpiu NVO skaičius išliko nepakitęs, tačiau narių skaičius išaugo 8,8 proc. (nuo 1813 narių 2015 m iki 2017 narių 2023 m.) (R50). Dauguma nevyriausybinių organizacijų turi daugiau kaip 10 metų veiklos patirtį (R51).

2015–2023 m. laikotarpiu NVO iš viso įgyvendino 173 projektus (R52). Projektinėje veikloje aktyviausiai dalyvavo bendruomeninės organizacijos. Kasmet NVO įgyvendino daugiau kaip 30 projektų, 2012 m. buvo įgyvendinta daugiausiai projektų - 40 vnt. Dažniausiai NVO įgyvendina socialinius arba kultūrinius projektus: vien Jonavos rajono savivaldybės VVG iš vietos plėtros 2007–2013 m. strategijos finansavo 11 NVO projektų, skirtų bendruomeniškumo, vietos tradicijų ir tautinio paveldo puoselėjimui, o šiems projektams skirta paramos suma – beveik 113 tūkst. Eur (R53). Jonavos rajono VVG teritorijoje 2020-2023 laikotarpiu sėkmingai įgyvendinti 7 socialinio verslo projektai, kuriais buvo diegiamos socialinės inovacijos ir sprendžiamos vietos bendruomenei aktualios problemos (senyvo amžiaus žmonių priežiūros, vaikų dienos centrų įrengimas, žmonių su negalia pavėžėjimas, sutelktinės terapijos centras priklausomybių ligomis sergantiems asmenims ir pan.) [23]. Socialinės inovacijos – tai perspektyvus būdas ir galimybė efektyviau panaudoti viešuosius finansinius resursus sprendžiant įvairias problemas ir iššūkius [22] (R54).

Socialinės paramos indekso duomenimis, 2017-2021 metų laikotarpiu Jonavos rajono išlaidos socialinėms paslaugoms išaugo 166,2 proc., o išlaidos NVO teikiamoms socialinėms paslaugoms – net 1186,7 proc. – tai liudija apie stiprėjantį NVO potencialą ir didėjančias veiklos apimtis [5] (R55). Pagal šį rodiklį Jonavos rajono savivaldybė gerokai viršija 2021–2020 m. Nacionalinės pažangos plane numatytą pasiekti rodiklį: „7.2.14. Savivaldybių viešųjų paslaugų, kurias teikia nevyriausybinių ir bendruomeninės organizacijos dalis 2025 m. – 15 proc., 2030 m. – 30 proc.“ [11] (R56).

Remiantis Jaunimo reikalų agentūros atliktoje Jaunimo politikos įgyvendinimo apžvalgoje pateiktais duomenimis, pagal darbo su jaunimu srities įgyvendinimą tarp 60 savivaldybių Jonavos rajono savivaldybė užima 39 reitingo vietą, jaunimo dalyvavimo, įgalinimo ir atstovavimo srityje –

28 vietą, jaunimo politikos veiklos sričių administravimo srityje – 42-44 vietą, jaunimo savanoriškos veiklos įgyvendinimo srityje – 52 vietą [38] **(R57)**.

Statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Jonavos rajono savivaldybėje veikė 20 ugdymo įstaigų: 6 ikimokyklinio ugdymo įstaigos (vietų skaičius 1792), 14 bendrojo ugdymo mokyklų (jose mokėsi 4511 mokinių), 1 profesinio mokymo įstaiga (priimta 128 mokiniai, parengti 78 specialistai) [2]. 2022 m. pagrindinėje darbovietėje Jonavos rajono bendrojo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose dirbo 633 pedagogai. LSD, NŠA ir Migracijos departamento duomenimis, savivaldybės teritorijoje iki 2022 m. birželio 1 d. apsigyveno 191 iš Ukrainos į Lietuvą pasitraukęs karo pabėgėlis iki 18 metų, iš jų 129 buvo registruoti bendrojo ugdymo įstaigose: 27 ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, 102 – pagal bendrojo ugdymo programas. 2018-2022 m. laikotarpiu sumažėjo Jonavos rajono bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių užsieniečių ir parvykusių iš užsienio Lietuvos piliečių dalis, tačiau ji yra didesnė nei panašiose savivaldybėse [15], todėl Jonavos rajono VVG teritorijoje itin aktualios jaunimo užimtumui ir socialinei integracijai skirtos veiklos **(R58)**.

2014-2021 m. laikotarpiu ikimokyklinio ugdymo įstaigų sumažėjo nuo 9 iki 6 (33 proc.), tačiau vietų skaičius jose padidėjo nuo 1662 iki 1792, t.y. 8 proc. Bendrojo ugdymo mokyklų skaičius per 2014-2021 m. laikotarpį sumažėjo 33 proc. (nuo 21 iki 14), o jose besimokančių mokinių skaičius – 19 proc. (nuo 5601 iki 4511 mokinių) **(R59)**. Mažėja jaunimo susidomėjimas profesinėmis studijomis: profesinio mokymo įstaigoje 2014-2021 m. priimamų mokinių skaičius sumažėjo 46 proc. (nuo 236 iki 128 mokinių), o parengtų specialistų – 33 proc. (nuo 117 iki 78) **(R60)**.

Jonavos rajone pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo rodikliai yra prastesni nei šalies vidurkis, stebimas labai didelis pasiekimų atotrūkis tarp miesto ir kaimo mokyklų [15] **(R61)**. Mokslo tęsimo duomenys rodo, kad beveik absoliuti dauguma bendrojo ugdymo mokyklose pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių tais pačiais metais tęsia mokslus, tačiau Jonavos rajone tokių mokinių dalis mažesnė nei kitose savivaldybėse (93 proc.), todėl kyla jaunimo užimtumo ir įtraukties į ekonominę ir visuomeninę veiklą poreikis **(R62)**.

Specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) mokinių skaičius Jonavos rajono savivaldybėje didėja – tai atitinka bendrąsias Lietuvos tendencijas. 2018-2022 m. laikotarpiu bendrosiose klasėse ugdomų nedidelio ir vidutinio SUP lygių grupių mokinių dalis procentais nuo visų šių klasių mokinių padidėjo ir yra didesnė nei panašiose savivaldybėse, o didelių ir labai didelių SUP lygių grupių mokinių dalis sumažėjo [15]. Jonavos rajono mokyklose trūksta švietimo pagalbos specialistų – vienai bendrojo ugdymo mokyklų logopedo ir socialinio pedagogo pareigybei tenka daugiau mokinių nei panašiose savivaldybėse, išaugo pradinės klases turinčių mokyklų, kuriose nėra psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo ir logopedo, skaičius. Visoms ES šalims sutarus kurti ir įgyvendinti įtraukiojo ugdymo sistemą ir didėjant SUP mokinių skaičiui, būtinos sutelktos tėvų, mokyklos ir bendruomenės pastangos siekiant visiems mokiniams suteikti vienodas ugdymosi sąlygas, užtikrinti specialistų pagalbą, saviraiškos galimybes, neformaliojo vaikų švietimo programų pasiūlą bei įvairovę **(R63)**.

Socialines paslaugas Jonavos rajone teikia Jonavos Socialinių paslaugų centras, turintis savo padalinius VVG teritorijoje: Rukloje, Upninkuose, Žeimiuose ir Šveicarijoje. Visuose padaliniuose teikiama parama maisto produktais, sunkią negalią arba nuolatinės priežiūros poreikį turintys pagyvenę seniūnijos gyventojai gauna paslaugas į namus, sunkesniems ligoniams teikiama dienos globa (kompleksinė slaugytojų, socialinių darbuotojo, kineziterapeuto ir, esant poreikiui, psichologo pagalba) **(R64)**.

Upninkų padalinyje teikiamos paslaugos suaugusiems socialinės rizikos šeimų nariams, jų vaikams, senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims. 2020 m. akredituotas Upninkų vaikų dienos centras - nustatyta 20 vaikų kvota; 2021 m. akredituotos dienos socialinės priežiūros paslaugos – 14 neįgalių ir senyvo amžiaus asmenų lanko Upninkų padalinio dienos centrą. Šiame seniūnijos padalinyje ypatingai aktuali asmens higienos paslauga – nemokamas maudymasis ir skalbimas (2021 m. ši paslauga Upninkų seniūnijos gyventojams suteikta 102 kartus) [3].

Žeimių padalinyje 2021 m. socialinės paslaugos buvo teikiamos suteiktos rizikos grupės šeimoms ir jų vaikams, senyvo amžiaus asmenims, neįgaliesiems. 2020 m. Žeimių vaikų dienos

centro veikla akredituota, nustatyta 10 vaikų kvota; 2021 m. akredituotos dienos socialinės priežiūros paslaugos – 10 neįgalių ir senyvo amžiaus asmenų lanko dienos centrą. Probleminių šeimų tėvams teikiamos socialinės priežiūros ir tėvystės įgūdžių ugdymo paslaugos. Aktuali asmens higienos paslauga – padalinyje 2021 m. ši paslauga suteikta 47 Žeimių ir Bukonių seniūnijų gyventojams [3].

Ruklos seniūnija – viena problematiškiausių rajone, nes joje gyvena daug socialinės rizikos šeimų ir socialinę atskirtį patiriančių asmenų (**R65**). 2021 m. aktyviai vystyta Ruklos padalinio veikla – išplėstas paslaugų spektras šeimoms: lankymas namuose, organizuojami tėvystės ir socialinių įgūdžių ugdymo užsiėmimai, dienos užimtumo veikla senjorų grupei, neįgaliųjų meno terapijos užsiėmimai. 2021 m. Ruklos padalinyje akredituotos dienos socialinės priežiūros paslaugos – jos teikiamos 12 neįgalių ir senyvo amžiaus asmenų.

2021 m. buvo įkurtas naujas padalinys Šveicarijos seniūnijoje – jame pradėta paslaugas įvairių tikslinių grupių atstovams: šeimoms, patiriančioms riziką, senyvo amžiaus, neįgaliems asmenims ir seniūnijos bendruomenei. Per pastaruosius keletą metų socialinių paslaugų padalinių veikla pagerino socialinių paslaugų prieinamumą rajono gyventojams, išaugo suteiktų paslaugų skaičius, prasiplėtė teikiamų socialinių paslaugų spektras, pagerėjo paslaugų kokybė (**R66**).

2021 m. Jonavos rajono savivaldybėje veikė 1 nakvynės namai ir 1 krizių centras ir laikino apgyvendinimo įstaiga motinoms ir vaikams [14]. 2017-2021 m. Jonavos rajono savivaldybėje dirbančių socialinių darbuotojų, jų padėjėjų ir užimtumo specialistų skaičius padidėjo 24,2 proc., o socialinių darbuotojų skaičius, tenkantis 100 skurstančiųjų, padidėjo 87,6 proc. [5] (**R67**).

Jonavos rajono VVG teritorijoje veikia keturiolika VšĮ „Jonavos pirminės sveikatos priežiūros centras“ filialų: Panoterių, Žeimių, Ruklos, Šveicarijos, Upninkų, Bukonių ambulatorijos, Slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius Bukonyse, kaimo medicinos punktai (Čičinų, Batėgalos, Kulvos, Šilų, Užusalių, Išorų, Liepių) (**R68**).

2021 m. Jonavos rajone dirbo 89 gydytojai, 35 šeimos gydytojai, 12 vidaus ligų, 5 vaikų ligų, 10 chirurgų, 4 akušeriai-ginekologai, 3 oftalmologai, 1 otolarintologas, 2 psichiatrai, 226 slaugytojai ir akušeriai, 37 odontologai [16]. Pažymėtina, kad 2014-2021 m. laikotarpiu daugiausiai sumažėjo akušerių-ginekologų (-33 proc.), vidaus ligų (-25 proc) ir šeimos gydytojų (-13 proc.), bet išaugo vaikų ligų specialistų (67 proc.), chirurgų (43 proc.), odontologų (32 proc.) skaičius. Per šį laikotarpį 31 proc. sumažėjo stacionaro ligonių skaičius ir 25 proc. lovų skaičius ligoninėse [2] (**R69**).

Jonavos rajono VVG teritorijos gyventojų saugumu rūpinasi Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Jonavos rajono policijos komisariatas. 2021 m. visuomenės saugumą užtikrino 69 policijos pareigūnai [2]. Viešojo saugumo situacija rajone pagerėjo, bet tebėra sudėtinga: 2014 – 2021 m. laikotarpiu nusikalstamų veikų skaičius sumažėjo 25 proc., tačiau 2021 m. Jonavos rajone užregistruotų nusikaltimų vidurkis 100 tūkstančių gyventojų (1806 nusikaltimai) vis dar išlieka aukštesnis už Lietuvos vidurkį (1516 nusikaltimai) (**R60**). Policijos pareigūnų skaičius sumažėjo 33 proc., o policijos pareigūnų skaičius, tenkantis 100 tūkstančių gyventojų, yra mažesnis už Lietuvos vidurkį (Jonavos raj. – 167 pareigūnai, Lietuvos vidurkis – 275 pareigūnai) (**R61**).

VVG teritorijoje veikia Jonavos rajono priešgaisrinė tarnyba, turinti 6 ugniagesių komandas, įsikūrusias Bukonių, Kulvos, Upninkų, Žeimių, Užusalių, Ruklos seniūnijose [2]. Per 2014–2021 m. laikotarpį gaisrų skaičius sumažėjo 57 proc., tačiau gaisruose žuvusių žmonių skaičius nesumažėjo [2] (**R62**). Verta atkreipti dėmesį, kad neretai žmonių žūtį gaisruose lemia socialinės problemos [27].

1996 metų Rukloje įkurta valstybinė biudžetinė įstaiga – Pabėgėlių priėmimo centras, veikianti prie LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Jos paskirtis – apgyvendinti užsieniečius, kuriems Lietuvoje suteiktas prieglobstis, ar užsieniečius, su prekyba žmonėmis susijusių nusikaltimų aukas ir padėti šiems asmenims integruotis į visuomenę, užtikrinti ilgalaikę ar trumpalaikę socialinę globą suaugusiems neįgaliems asmenims (socialinė globa teikiama asmenims, kuriems dėl proto negalios ar psichinių sutrikimų nustatytas iki 40 proc. darbingumo lygis arba didelių ir vidutinių poreikių lygis) (**R63**).

Rukloje dislokuoti Lietuvos kariuomenės padaliniai: mechanizuotoji pėstininkų brigada „Geležinis Vilkas“, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotasis pėstininkų batalionas, generolo Romualdo Giedraičio artilerijos batalionas, kunigaikščio Vaidoto mechanizuotasis pėstininkų batalionas (**R64**).

Sporto veiklą VVG teritorijoje koordinuoja Jonavos rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras, kuris organizuoja įvairių sporto šakų rajono pirmenybes, seniūnijų sporto žaidynes, tradicinius ir sveikatingumo renginius, atminimo turnyrus [30]. Jonavos rajone 2022 metais buvo registruoti ir veiklą vykdė 39 sporto klubai. 2022 m. buvo organizuoti 28 fizinio aktyvumo renginiai ir rajono pirmenybės, kuriuose dalyvavo 4381 dalyvis. VVG teritorijoje populiarios varžybos tarp seniūnijų – 2022 m. vyko 8 tokios varžybos, kuriuose dalyvavo 476 dalyviai **(R65)**.

Statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Jonavos rajono savivaldybėje veikė 15 stadionų, 28 sporto salės, 1 universali sporto arena, 1 plaukimo baseinas, 31 krepšinio ir 19 tinklinio aikštelių, 1 motokroso trasa, 1 Universalios dirbtinės dangos sporto aikštelė, 4 teniso aikštynai, 21 futbolo aikštė [2]. Per pastaruosius trejus metus sumažėjo universalios sporto dangos, tinklinio ir krepšinio aikštelių skaičius, taip pat sporto stadionų ir sporto salių skaičius **(R66)**. 2014–2021 m. laikotarpiu sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius Jonavos rajone sumažėjo nuo 13189 iki 8776 (-33 proc.) - tai rodo mažėjančią rajono gyventojų fizinį aktyvumą ir didėjančią pasyvų gyvenimo būdą besirenkančių gyventojų dalį [2]. Gyventojų fizinio aktyvumo sumažėjimas ateityje gali turėti įtakos gyventojų fizinės sveikatos ir psichikos sveikatos rodikliams, gyvenimo trukmei ir kokybei **(R67)**.

Jonavos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos būklės 2019 m. stebėsenos ataskaitoje nurodyta, kad Jonavos rajone išvengiamo mirtingumo rodiklis (35/100 000 gyv.) 2019 m. buvo 1,10 karto didesnis nei Lietuvos vidurkis (31,7/100 000 gyv.), mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (14,5/100 000 gyv.) viršijo Lietuvos vidurkį (7,7/100 000 gyv.) 1,89 karto (vyrų ir kaimo gyventojų mirtingumas ženkliai didesnis nei moterų ir miesto gyventojų), pėsčiųjų mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (9,7/100 000 gyv.) 2019 m. viršijo Lietuvos vidurkį (2,3/100 000 gyv.) 4,29 karto. Siekiant sumažinti išvengiamo mirtingumo rodiklius, rekomenduojama vykdyti sveikatos rizikos veiksnių prevenciją, rengti šviečiamąsias programas ir diegti informavimo priemones, supažindinančias gyventojus su sveikos mitybos, sveikos gyvensenos nauda [33] **(R68)**.

Jonavos VVG teritorija turtinga kultūriniu, istoriniu ir architektūriniu paveldu. 2022 m. Jonavos rajono savivaldybėje buvo 262 nekilnojamosios kultūros vertybės ir 31 kultūros paveldo paminklų [2] **(R69)**. VVG teritorijoje yra 89 nekilnojamieji kultūros paveldo objektai, įrašyti į kultūros vertybių registrą: 6 memorialinės vietos, 2 bažnyčios, 26 dvarų sodybos, 21 piliakalnis, įvairūs statiniai, stotys ir koplytėlės (9 objektai), 19 kapinynai, pilkapiai, senkapiai, senovės gyvenvietės (19 objektų), 6 laidojimo vietos **(R70)**. Svarbiausiais kultūros objektais laikomi Žeimių dvaras, neogotikinė Žeimių bažnyčia su dviem koplytėlėmis, dramaturgo Petro Vaičiūno sodyba – muziejus, Markutiškių buvusio dvaro sodybos parkas, Abraomo Kulviečio paminklas, Ruklos, Tartoto ir Mažųjų Žinėnų piliakalniai, archeologinių vietovių sankaupos Upninkų ir Šilų seniūnijose prie Šventosios ir Neries upių [14]. VVG teritorijoje yra ir daugiau vertingų istorinio paveldo architektūros statinių, tačiau jie neįtraukti į nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų sąrašą – tai Dumsių Šv. Apaštalo Jokūbo bažnyčia (1793 m.), Skarulių Šv. Onos bažnyčia (1622 m.), Kulvos ir Rimkų sentikių cerkvės, Žeimių Švč. Mergelės Marijos gimimo bažnyčia (1906 m.), Upninkų bažnyčia (1477 m.), Bukonių Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia, Panoterių medinė Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia [14].

Jonavos rajono VVG teritorijoje veikia du Jonavos krašto muziejaus filialai: Samulevičių sodyba – memorialinis muziejus (Praulių k.) bei Tautodailės ir amatų centras (Šveicarijos k.), kuriame vykdomos edukacinės programos, pristatomi senieji krašto amatai (šiaudiniai sodai, pynimas iš vytelių, drožyba, tapyba, keramika, audimas, juostų vijimas, linų apdirbimas, žvejyba ir kt.) **(R71)**. Centre yra audimo, medžioklės ir žvejybos, lino, bitininko, žolininkės kambariai, staliaus dirbtuvės. Muziejaus lankytojų skaičius 2014–2021 metų laikotarpiu sumažėjo 8 proc. **(R72)**.

Jonavos VVG teritorijos gyvenvietėse veikia 15 Jonavos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos filialų (Batėgalos, Bukonių, Čičinų, Išorų, Juškonių, Kuigalių, Kulvos, Liepių, Panoterių, Ruklos, Šilų, Šveicarijos, Upninkų, Užusalių, Žeimių) [2] **(R73)**.

Kultūrinė veikla Jonavos rajone dažniausiai organizuojama per kultūros centrus, bibliotekas, muziejus, seniūnijas ir bendruomenines organizacijas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Jonavos rajone veikė 14 kultūros centrų. Remiantis Jonavos rajono kultūros centro tinklalapyje pateikta informacija, 2023 m. VVG teritorijoje veikė 10 kultūros centrų – Jonavos

rajono savivaldybės kultūros centro filialų: Bukonių, Šveicarijos, Upninkų, Panoterių, Šilų, Čičinų, Liepių, Ruklos, Juškonių ir Kulvos [35]. Iš viso kultūros centruose veikia 21 mėgėjų meninės veiklos kolektyvas, 2 mėgėjų teatrai, 4 būreliai [25] (**R74**). Nepaisant tikrai aktyvios kultūros centrų veiklos, 2014-2021 m. laikotarpiu dalyvių skaičius juose sumažėjo net 40 proc. (**R75**). Ne VVG teritorijoje (Jonavos mieste) veikia Janinos Miščiukaitės meno mokykla, Jonavos kultūros centre įsikūrę 15 mėgėjų meninės veiklos kolektyvų, kurių veikloje dalyvauja 280 žmonių (**R76**).

Mėgėjų meniniai kolektyvai dalyvauja įvairiuose konkursuose bei festivaliuose Lietuvoje ir užsienio šalyse, daug koncertuoja rajone ir už jo ribų, pelno prizines vietas ir apdovanojimus, pavyzdžiui kapela "Varpena" ir folkloro ansamblis "Jandrelė" 2022 m. liaudiškų kapelų ir folkloro šventėje-konkurse "Trenk polkutę" laimėjo I vietą, vaikų pop choras "Spindulėliai" 2022 m. tarptautiniame festivalyje "Linksmosios sūpynės" laimėjo III vietą ir t.t. [23].

VVG teritorijoje vyksta daug tradicinių kasmetinių renginių: Joninių, Oninių, Mykolinių, Sekminių šventės, Advento vakarai, rudens šventė „Gausybės ragas“, tarptautinis folkloro festivalis „Trys ratilėliu“, respublikinis vaikų ir jaunimo teatrų festivalis „DEK“, meno forumas „Homo ludens“, dailininkų ir skulptorių pleneras „Dėmės“, žygis „Radvilų keliais“, bėgimas „Paminklas A. Kulviečiui – Jonava“ (**R77**). Dažniausiai renginiai organizuojami bendromis seniūnijos įstaigų ir vietos nevyriausybinų organizacijų pastangomis [23].

Seniūnijose organizuojamos ne tik tradicinės valstybinės, kalendorinės, etnokultūrinės šventės, edukacijos, įvairūs koncertai, akcijos, minėjimai, meno plenerai ir parodos, teatralizuotos šventės ir mugės, bet ir išskirtiniai, tai vietovei būdingi renginiai: Juškonyse vyksta respublikinis muzikos ir dainų festivalis „Muzika mūsų širdžių“ ir respublikinis šokių festivalis "Jaunystės vėjas“; Kulvos kultūros centre – kasmetinė vestuvių muzikantų šventė - konkursas „Iš viso svieta į vieną vietą“, A.Kulviečio atminimo šventė; Panoterių kultūros centro vizitine kortelė – respublikinis kaimo mėgėjų teatrų festivalis „Tėviškės pastogė“, skirtas poeto ir dramaturgo P. Vaičiūno gimimo metinėms paminėti; Ruklos kultūros centras organizuoja unikalų modernių menų festivalį „RUKLA ART“ ir Ruklos seniūnijos gimtadienį; Šilų seniūnija rengia pyragų dieną, kurios metu aukojamos lėšos vargstantiems seniūnijos gyventojams; Čičinuose vyksta sporto ir pramogų šventė „Palydėkime vasarą“, poezijos ir muzikos šventė „Rudens laiškai“, šventė „Vaikystės spalvos“, renginių ciklas „Jonavos krašto žmonės“, koncertų ciklas „Susitikimai. Pažintys“; Šveicarijoje rengiama „Gandrinių“ šventė visai šeimai ir „Baltojo oželio šventė“ [23] (**R78**).

2021 metais Jonavos rajone buvo registruota 15 tradicinių amatininkų, 2 tradicinių amatų meistrai, 40 sertifikuotų tautinio paveldo produktų. Pagal tradicinių amatininkų skaičių, tenkantį 10000 gyventojų (3,6), Jonavos rajonas vertintinas vidutiniškai, o sertifikuotų tautinio paveldo produktų skaičius, tenkantis 10000 gyventojų (9,7), yra vienas mažesnių (didžiausias Joniškio rajone – 66,9) [10] (**R79**).

2022 metais atlikto Lietuvos turistinių objektų infrastruktūros vertinimo tyrimo metu buvo įvertinti 33 Jonavos rajono savivaldybės turistiniai objektai [36]. Bendras savivaldybės įvertintų objektų infrastruktūros vertinimo vidurkis yra 2,81 (iš galimų 4) ir yra didesnis už savivaldybių grupės vidurkį (2,62), taip pat yra didesnis už nacionalinį vidurkį (2,71) (**R80**). Geriausiai įvertinti Jonavos autobusų stotis ir paminklas Abraomui Kulviečiui, prasčiausiai – Skarulių Šv. Onos bažnyčia. Lyginant su 2021 m., įvertintų objektų infrastruktūros vertinimo vidurkis sumažėjo (prasčiau įvertinti susisiekimo, orientavimosi, darbo laiko, pritaikymo neįgaliesiems, tualetų, atsiskaitymo galimybių kriterijai, tačiau išaugo objektų būklės kriterijaus vertinimas). Jonavos rajono turistinės objektų infrastruktūra yra gerai prižiūrima, tvarkinga, tačiau ateityje verta atkreipti daugiau dėmesio į prastai įvertintų kriterijų gerinimą, tolimesnį skaitmeninį turistinių objektų vystymą (ypatingai interneto svetainių kūrimą, informacijos pateikimą socialiniuose tinkluose ir kelionių svetainėse) (**R81**). Remiantis įvairiais Pasaulio turizmo organizacijos, Europos kelionių komisijos ir kitų organizacijų tyrimais nustatyta, kad po Covid-19 pandemijos turistų įpročiai pasikeitė, todėl tikėtinas vietinio, ekologinio ir kaimo turizmo augimas, suaktyvėjęs keliavimas automobiliais, nuošalesnių vietovių lankymas, didesnis skaitmeninių bekontakčių paslaugų poreikis [21] (**R82**).

Socialinės infrastruktūros, socialinės veiklos ir kultūros išteklių atitiktis VVG teritorijos vizijai

VVG teritorijos vizija siekiama sutelkti visų VVG teritorijos gyventojų pastangas kryptingam problemų sprendimui ir krašto potencialo atskleidimui. VVG teritorijoje pakankamai aktyviai veikia bendruomeninės ir nevyriausybinės organizacijos, kurios yra sukaupusios nemažą organizacinių ir projektinių veiklų patirtį ir sėkmingai teikia savivaldybės perkamas paslaugas, išplėtotas kultūros centrų tinklas, gausų meninių kolektyvų, sporto ir kultūros renginių. Vis dėlto, mažėjantys sporto ir kultūros renginių dalyvių skaičiai, prasta rajono gyventojų sveikata, didelis užterštumas, didžiulis sveikatos, socialinių ir neformalaus švietimo paslaugų, visų amžiaus grupių, ypač jaunimo, laisvalaikio užimtumo veiklų poreikis – tai iššūkiai, kuriuos stengiamasi atliepti VVG vizijoje. Vizija skatina gyventojus aktyviai įsitraukti į bendruomenines veiklas ir prisiimti atsakomybę už savo krašto ateitį, pradėdant nuo aplinkosauginio sąmoningumo kėlimo, kasdieninių sveikatinimo ir aplinką tausojančių praktikų įsisavinimo iki didelės apimties socialinių ar verslo projektų. Įvertinus VVG teritorijos gyventojų socialinį ir kultūrinį aktyvumą, galima daryti prielaidą, kad šis kraštas turi didelį potencialą tvarių bendruomenę stiprinančių ir gyventojų įtrauktį didinančių sprendimų priėmimui ir žaliosios ekonomikos augimui.

1.8. VVG teritorijos gamtos išteklių analizė

Žemės fondo duomenimis, 2022 m. Jonavos rajono savivaldybės žemės fondo bendras plotas sudaro 944 kv. km (100 proc.), iš kurių 45,4 proc. užima žemės ūkio naudmenų plotas, 5,3 proc. – miškai, kita žemė – 41,7 proc., vandens telkinių užimta žemė - 1,7 proc., užstatyta teritorija - 3,8 proc., keliai - 2 proc. (R8-1) 2014-2022 metų laikotarpiu žemės fondo sudėtis pasikeitė: labiausiai išaugo miškų plotas (19,7 proc.), šiek tiek (7,5 proc.) padidėjo užstatyta teritorija, sumažėjo vandens telkinių užimtos žemės plotas (-11,5 proc.) ir keliai (-9,4 proc.) [1] (R83).

Jonavos rajono savivaldybėje yra palankios sąlygos žemės ūkio veiklai - vidutinis dirvožemio našumo balas yra 42,6 (R84). Pagal dirvožemio našumą Jonavos VVG teritorija pasiskirsčiusi netolygiai – remiantis Lietuvos erdvinės informacijos portale pateikta 2018 metų informacija, didžiausias žemės našumas yra Žemių (49,2 balo), Šilų (47,4 balo), Kulvos (44,9 balo) seniūnijose, o mažiausias - Ruklos (28,4 balo) ir Šveicarijos (30 balų) seniūnijose [1] (R85). Aukščiausius našumo balus turinčių seniūnijų dirvožemis priskiriamas I grupei (labai geros ūkinės vertės), likusiose seniūnijose vyrauja II (geros ūkinės vertės) grupės dirvožemiai. Šių grupių dirvožemiuose, tinkančiuose reikiams augalams (kviečiams, cukriniams runkeliams, daržovėms, rapsams, miežiams, kukurūzams), galima išauginti didelius ir kokybiškus derlius. Žemiausius našumo balus turinčių seniūnijų dirvožemiai priskiriami V grupei (prastos ūkinės vertės) – tokioje žemėje išauginama mažiausiai augalininkystės produkcijos, todėl jie yra tinkamiausi lubinams, grikiams, avižoms, rugiams, vienmetėms žolėms, bulvėms auginti arba apželdinti mišku [52].

2015-2022 m. laikotarpiu Jonavos rajone ekologinio ūkininkavimo plotas sumažėjo 21 proc. nuo 3518 ha iki 3091 ha, kai tuo tarpu Lietuvos mastu rodiklis išaugo 12 proc. [29] (R86). Ekologinio ūkininkavimo plotas Jonavos rajone sudaro vos 1,1 proc. Šiuo metu ekologiniai plotai Lietuvoje sudaro 8,1 proc., Europoje – 8,5 proc. visų žemės ūkio naudmenų. Europos Komisijos pristatytoje Europos Žaliojo kurso strategijoje ir ekologinės gamybos plėtros veiksmų plane akcentuojama būtinybė skatinti ekologiškų produktų gamybą ir vartojimą, taip pat siekti, kad iki 2030 m. Europos Sąjungoje 25 proc. žemės ūkio paskirties žemės būtų ūkininkaujama ekologiškai. Tikėtina, kad Žaliojo kurso strategijoje numatytos priemonės, visuomenės nuomonės kaita ir įvairūs mokymai paskatins ūkininkus ne mažinti, bet plėsti ekologinio ūkininkavimo plotus ir įsitikinti ekologinės gamybos teikiama įvairiapuse nauda (ekologiniuose laukuose biologinė įvairovė yra apie 30 proc. didesnė, ekologiškai auginamų gyvūnų gerovė yra didesnė ir jiems duodama mažiau antibiotikų, ekologiškai ūkininkaujantys ūkininkai gauna didesnes pajamas ir yra atsparesni) (R87). Skaitmeninė žemės ūkio transformacija padeda tvariau plėtoti žemės ūkį - naudojant skaitmenines technologijas, mažėja darbo sąnaudos, išlaidos, trąšų ir pesticidų naudojimas [32] (R88).

Jonavos rajono VVG teritorijos kraštovaizdis labai įvairus ir išpūdingas – nuo miškų, derlingų žemių ir pievų iki vėjo pustomų smėlynų; nuo lygumų iki kalvoto reljefo (**R89**). Neris ir Šventosios upės VVG teritoriją dalina į 2 dalis – šiaurinę ir pietinę. Į šiaurę nuo Neris ir Šventosios upių yra Vilkijos kalvagūbris, į pietus – Neris žemupio žemuma. Didelė teritorijos dalis yra Neris žemupio plynaukštėje, šiaurinė–vakarinė dalis priskiriama Nevėžio lygumai. Šiaurinėje pusėje driekiasi derlingi laukai, miškų nedaug, todėl palankios sąlygos žemės ūkio vystymui (**R90**).

Per Jonavos VVG teritoriją teka Neris, Šventoji, šiaurės vakaruose – Lankesa, Lokys, rytiniu pakraščiu – Širvinta. Vienas iš Neris intakų – Lietavos (Lietaukos) upelis, iš kurio pagal vieną iš teorijų kilo Lietuvos vardas. Telkšo 10 ežerų, yra 13 tvenkinių ir karjerų. Jonavos rajono vandens ploto dalis (2 proc.) mažesnė nei šalyje (4,1 proc.) ir Kauno apskrityje (3,2 proc.). VVG teritorijoje saugomi gamtos paveldo objektai: akmuo Valiūnas, Mykoliškių akmuo, Žinėnų atodanga, Upninkų liepos, Vainių tuopa.

Jonavos rajono savivaldybėje miškingumas yra 42 proc. – daugiau nei Kauno apskrities (29,9 proc.) ir Lietuvos (33,1 proc.) vidurkis [2] (**R91**). Didžiausi miškai: Bareišių miškas, Būdų miškas, Gaižiūnų miškas, Pageležių miškas. Miškai (daugiausia pušynai, eglynai, mišrieji miškai) dominuoja VVG teritorijos pietuose ir pietryčiuose. Miškai pasižymi biologine įvairove: Užsalių seniūnijos miškingas vietoves itin pamėgę bebrai, gandrai (teritorijoje yra Juodojo gandro perimvietė), gervės ir kiti paukščiai.

Jonavos rajono savivaldybės VVG teritorijoje gausu vertingų gamtos turtų – jie yra saugomi vienuolikoje draustinių bei dvejuose biosferos poligonuose [1] (**R92**):

- Kulvos geomorfologinis draustinis. Plotas - 800,60 ha, paskirtis – raiškaus moreninio gūbrio bei Neris erozinio paslėnio gamtinio komplekso išsaugojimas;
- Lietavos hidrografinio draustinis. Plotas - 137,24 ha, paskirtis – išsaugoti natūralią Lietavos upelio vagos atkarpą ir hidrologinį režimą;
- Upninkų botaninis draustinis. Plotas - 105,53 ha, paskirtis – išsaugoti į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų retų augalų rūšių buveines ir augalijos bendrijas;
- Lankesos botaninis draustinis. Plotas VVG teritorijoje – 21,27 ha, paskirtis – Lankesos žemupio paupių lankų su reta augalija apsauga. Čia auga šalmuotoji gegužraibė, dėmėtoji gegūnė, vyriškoji gegužraibė, pievinis plauretis. Sutinkamas retas drugys – rudakis satyriukas;
- Šešuvos botaninio draustinis. Plotas VVG teritorijoje - 0,52 ha, paskirtis - išsaugoti retas augalų bendrijas ir į Lietuvos Raudonąją knygą įrašytų augalų rūšių buveines;
- Šėtos botaninis draustinis. Plotas VVG teritorijoje - 0,20 ha, paskirtis – vidurio Lietuvai būdingo seno ąžuolyno, tuo pačiu ir baltmiškio tipo su jam būdinga augalija, apsauga;
- Šventosios ichtiologiniame draustinio. Plotas VVG teritorijoje - 301,24 ha, paskirtis - raiškaus moreninio gūbrio ir Neris erozinio paslėnio reljefo bei laišių, šlakių, upėtakių ir žiobrių nerštavietės apsauga;
- Paąžuolynės botaninis-zoologinis draustinis (plotas - 75,83 ha) įsteigtas siekiant išsaugoti Europos Bendrijos svarbos rūšis: šarvuotąsias skėtes, skiauterėtuosius tritonus, įtrauktus į Buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos tvarkos aprašą ir užtikrinti palankią saugomų rūšių apsaugos būklę;
- Palaraisčio telmologinis draustinis (plotas VVG teritorijoje - 0,36 ha) skirtas išsaugoti turtingą rūšių Palaraisčio aukštapelkę. Joje gyvuoja specifinės augalų bei gyvūnų rūšys;
- Lomenos kraštovaizdžio draustinio (plotas VVG teritorijoje - 267,72 ha) tikslas – išsaugoti gilų, vaizdingą Lomenos slėnį su riedulių atodangomis, senvagėmis, šaltiniais, šlapiais baltalksnynais bei salpinės pievas su gausia augalijos ir gyvūnijos įvairove;
- Širvintos kraštovaizdžio draustinio (plotas VVG teritorijoje - 356,56 ha) paskirtis – išsaugoti Širvintos upės slėnio kraštovaizdį su raiškiomis erozinėmis formomis, natūralią vingrią Širvintos upės vagą, žiobrių nerštavietes.
- Būdos-Pravieniškių miškų biosferos poligono (plotas VVG teritorijoje - 2,51 ha) įsteigimo svarbiausias tikslas yra apsaugoti vietines vapsvaėdžio, jerubės, gervės, žvirblinės pelėdos, juodosios meletos, vidutinio genio ir tripirščio genio perinčias populiacijas.

- Labūnavos miško biosferos poligono (plotas VVG teritorijoje - 429,24 ha) įteigimo pagrindiniai tikslai – išlaikyti mažojo erelio rėksnio populiaciją, vykdyti šios paukščių rūšies stebėseną, mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie rūšių įvairovę.

Dalis Jonavos VVG teritorijų priskiriamos „Natura 2000“ teritorijų tinklui – buveinių apsaugai svarbiomis teritorijomis pripažinti Būdos ir Pravieniškių miškai, Gaižiūnai, Gelnų miškas, Neries upė, Paažuolynės durpynas, Šilo miškas, Širvintos upė ir jos slėniai, Šventosios upė žemiau Andrioniškio, Šventosios upės slėnis ties Upninkais. Bendras šių teritorijų plotas VVG teritorijoje - 2028,12 ha. **(R93)**. Paukščių apsaugai svarbiomis teritorijomis pripažinti Būdos-Pravieniškių miškai ir Labūnavos miškas, bendras šių teritorijų plotas VVG teritorijoje - 431,75 ha. Jonavos rajone 2022 m. ženkliai išaugo su „Natura 2000“ ir Bendrąja vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos, kurios sudarė 26000 Eur. (2019 m. išmokos sudarė 7000 Eur, pokytis – 58 proc.) **(R94)**.

VVG teritorijoje yra trys karjerai, kuriuose išgaunamas žvyras ir smėlis. Šiuos karjerus eksploatuojančios įmonės gamina žvyro skaldą bei mineralinius užpildus keliams, skaldo lauko akmenis **(R95)**.

Rekreacijai pritaikytos, gausiai lankomos vandens telkinių esančios poilsio vietos Upninkų, Dumsių, Užusalių, Šilų, Bukonių vietovėse, taip pat yra galimybė pasivaikščioti durpyno teritorijoje įrengtais takais, pamatyti legendomis apipintus akmenis: didžiausią upių akmenį Lietuvoje „Gaidelis“, akmenį su „Meškos“, „Veršiuko“ pėdomis **(R96)**. Seniūnijos kasmet sutvarko poilsio vietas ir jas prižiūri. Priežiūra taip pat rūpinasi miškininkai, aplinkos apsaugos tarnybų darbuotojai. Jonavos turizmo ir verslo informacijos centras siūlo keletą ekskursijų po VVG teritorijoje esančias išskirtines vietas gamtoje: „Vidurio Lietuvos dykumos ir pelkynai“, „Neries upės paslaptys“, „Po kalnuotąją Šveicariją“. Besilankantys Upninkų seniūnijoje gali užsukti į biologijos mokytojos D. Kasmocienės įkurtą varlių muziejų, kuriame sukaupta daugiau nei tūkstantis eksponatų iš įvairiausių pasaulio kampelių.

Paviršinio vandens kokybei nustatyti populiariose maudymosi vietose (Neries ir Šventosios upės, Varnutės, Žemių, Šveicarijos, Užusalių, Beržų ir Taurostos tvenkiniai ir Zatyšių karjeras) imami mėginiai. 2015 m. liepos mėn. duomenimis, visų vandens telkinių vandens kokybė atitiko higienos reikalavimus, nurodytus Lietuvos higienos normoje HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“.

Geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų surinkimą vykdo UAB „Jonavos vandenys“, kuri eksploatuoja: 31 vandenvietę, 224,2 km vandentiekio tinklą, 27 vandens gerinimo stotis; 16 nuotekų valymo įrenginius ir 197,4 km nuotekų tinklą. Išgautas požeminis vanduo yra valomas vandens gerinimo įrenginiuose: Ruklos, Šveicarijos, Kuigalių, Mimalių, Juškonių, Naujasodžio, Šilų, Praulių, Panoterių, Upninkų, Kulvos, Čičinų, Batėgalos, Ručiūnų, Preišiogalėlės, Užusalių, Kalnėnų, Išorų, Bukonių, Liepių gyvenvietėse. Gyventojų, aprūpinamų centralizuotai teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis, dalis Jonavos rajone yra viena didžiausių šalyje - 87,65 proc. [2]

Jonavos rajono savivaldybės VVG teritorijoje yra 4 subjektai, energijos gamybai naudojantys atsinaujinančius energijos išteklius:

AB „Jonavos šilumos tinklai“ eksploatuojamoje Kuigalių k. katilinėje naudojami šiaudai. Instaliuota galia – 0,34 Mwšiluma; Geraldo Landzbergo saulės elektrinė Išorų k. Instaliuota galia – 0,03000 Mwelektra; Alfasolar Pyramid 30 Guldynai (Guldynų k., savininkas T. Mitkus). Instaliuota galia – 0,014045 Mwelektra; Vanagiškių saulės parkas (Vanagiškių k., savininkas - K. Čėsnos individuali įmonė „Koralas“). Instaliuota galia – 0,1 Mwelektra. Iš viso instaliuota galia šiluma sudaro 0,34 MW, instaliuota galia elektra – 0,144045 MW (R8-19).

2021m. bendras iš AEI (atsinaujinantys energijos išteklių) pagamintos energijos kiekis buvo 1,4 GWh – Jonavos r. savivaldybės elektros energijos sektoriuje jis sudarė 1 proc. Lietuvos energetikos agentūra, atlikusi savivaldybių darnios energetikos plėtros pažangos vertinimą, pateikė tokius apibendrinančius Jonavos rajono savivaldybės darnios energetikos plėtros 2021 m. vertinimus balais: iš viso surinktas 41 balas iš 100 galimų (7 vieta). Surinkti balai pagal kriterijus pasiskirsto taip: merų paktas – 2 (iš 11 galimų), AEI plėtra – 4 (iš 8), renovuoti daugiabučiai – 5,5 (iš 20), šilumos kaina – 5 (iš 8), biokuro pajėgumai – 10 (iš 13), dviračių takai – 2,5 (iš 6), gaminantys vartotojai –

1,5 (iš 6), elektromobiliai – 1 (iš 5), elektromobilių įkrovimas – 2,5 (iš 6), finansuojami projektai – 0,5 (iš 9), NT mokestis – 4 (iš 4), energetinis skurdas – 2,5 (iš 4) [42] (R97).

Pagal 2020 m. patvirtintą aplinkos monitoringo 2021-2026 m. programą, Jonavos rajono savivaldybėje vykdomas informacijos apie savivaldybės teritorijos gamtinės aplinkos būklę rinkimas. Įvertinus 2022 m. monitoringo rezultatus bei teršalų kilmę galima teigti, kad Jonavos rajono savivaldybės orą labiausiai teršia autotransporto išmetamosios dujos ir stambių pramoninių ūkio subjektų teršalų išmetimai [29] (R98). Aplinkos oro tarša yra viena iš reikšmingiausių sveikatos ir aplinkos problemų, todėl aplinkos oro taršos mažinimui turi būti skiriamas ypatingas dėmesys. Europos Sąjungos (toliau – ES) ilgalaikis oro politikos tikslas, nustatytas 7-oje aplinkosaugos veiksmų programoje – pasiekti tokį oro kokybės lygį, kad dėl jo nesusidarytų didelis neigiamas poveikis ir pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai [38] (R99). Didėjantis automobilių skaičius, transporto infrastruktūros plėtra yra pagrindinis faktorius, įtakojantis rajono aplinkos oro kokybės rodiklius, todėl svarbu rekonstruoti kelius, sustiprinti dangas, pagerinti miesto ir priemiestinio viešojo transporto sistemos plėtrą, dviračių ir pėsčiųjų takų tiesimą ir didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą [29] (R100). Švarus automobilių transportas, tvarus maistas, žiedinė ekonomika ir kitos su aplinkosauga susijusios sritys yra prioritetinga ES žaliojo kurso politikos kryptis [24] (R101).

Gamtos išteklių ir jų būklės atitiktis VVG teritorijos vizijai

Gamtiniais ištekliais turtinga Jonavos rajono VVG teritorija yra palanki tiek ūkinės ekonominės, tiek rekreacinės ir turistinės veiklos plėtrai, tačiau būtina užtikrinti tolimesnio krašto vystymosi tvarumą. Tvarumą užtikrinti galėtų padėti žaliosios ekonomikos principų bei sveikatinančių ir tausojančių praktikų diegimas.

Ūkių stambėjimo procesas, mažėjantys ekologinio ūkininkavimo plotai, urbanizacijos ir verslo įmonių sukuriama oro, dirvožemio ir gamtos telkinių tarša kelia grėsmę gamtiniam rajono išskirtinumui, todėl siekiant pasinaudoti turtingais gamtos ištekliais, būtina įgyvendinti aplinką tausojančias praktikas, diegti išmanius sprendimus ir inovacijas, mažinti ir neutralizuoti žalą aplinkai, kelti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą. VVG teritorijos vizija - žaliosios ekonomikos augimas ir sąmoningos, aktyvios ir krašto identitetą puoselėjančios bendruomenės stiprinimas atliepia šį poreikį ir kompleksiskai prisideda prie gamtos išteklių saugojimo, tvaresnio naudojimo ir krašto patrauklumo didinimo.

2. VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG)

	Stiprybės	Teiginį pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.
1 stiprybė	Palanki geografinė padėtis centrinėje Lietuvos dalyje su gerai išvystyta susisiekimo infrastruktūra	R1, R46
2 stiprybė	Palankios sąlygos plėtoti žemės ūkį ir miškininkystę	R84, R85, R90, R91
3 stiprybė	Kraštas turtingas gamtiniais ir kultūriniais ištekliais, kurių išskirtinumas palankus laisvalaikio užimtumo, rekreacinių ir turizmo paslaugų plėtrai	R69, R70, R80, R92, R93

4 stiprybė	Išplėtotas kultūros įstaigų tinklas, aktyvus kultūrinis gyvenimas ir kultūrinių renginių gausa, nuoseklus vietos tradicijų ir identiteto puoselėjimas	R71, R73, R74, R76-79
5 stiprybė	Augančios ir aktyviai veikiančios bendruomeninės ir nevyriausybinės organizacijos, sukaupusios nemažą įvairių projektų įgyvendinimo patirtį	R50-53
6 stiprybė	Didėjantis NVO teikiamų socialinių paslaugų skaičius	R55, R66
7 stiprybė	Sėkmingai vystomas mažas ir vidutinis verslas, auganti ekonomiškai aktyvių gyventojų dalis	R13, R34-39
8 stiprybė	Santykinai mažėjantis skurdo lygis ir socialinės paramos gavėjų skaičius	R19, R21, R23, R30
9 stiprybė		
10 stiprybė		
	Silpnybės	Teiginių pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.
1 stiprybė	Blogėjanti demografinė padėtis ir visuomenės senėjimo procesas	R3, R4, R6, R7, R8
2 stiprybė	Kvalifikuotų ir motyvuotų darbuotojų stoka, nedidelė bedarbių ir pašalpų gavėjų motyvacija integruotis į darbo rinką	R11, R12, R16, R60
3 stiprybė	Aukštas nedarbo lygis	R15, R18, R30
4 stiprybė	Didelis socialinės pašalpos gavėjų skaičius	R20, R22
5 stiprybė	Ekologinio ūkininkavimo plotų mažėjimas ir ekologiškų, alternatyvių žemės ūkio veiklų stoka	R43, R86
6 stiprybė	Mažėja gyventojų fizinis aktyvumas, prastėja gyventojų sveikata ir didėja išvengiamo mirtingumo rodiklis	R67, R68
7 stiprybė	Mažėja kultūrinių renginių dalyvių ir muziejų lankytojų skaičius	R72, R75
8 stiprybė	Nepakankama atsinaujinančių energijos išteklių (vėjo, hidroenergijos, biokuro ir biomasės išteklių) plėtra	R97
9 stiprybė		
10 stiprybė		
	Galimybės	Teiginių pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos šaltinis
1 stiprybė	Auganti vietinio turizmo ir rekreacijos paslaugų paklausa	R82
2 stiprybė	Europos Sąjungos mastu skiriamas prioritetą žaliajam kursui	R87, R101
3 stiprybė	Socialinių inovacijų diegimas gali pagerinti socialinę ir ekonominę įtrauktį, padidinti konkurencingumą ir teikiamų paslaugų kokybę	R54

4 stiprybė	Skaitmenizacija gali prisidėti prie tvaraus žemės ūkio vystymo, efektyvesnio išteklių naudojimo, taršos mažinimo, naujų paslaugų teikimo, užimtumo ir įtraukties didinimo	R88
5 stiprybė	Nacionalinio lygmens strateginiai dokumentai, numatantys paslaugų perdavimą NVO	R56
6 stiprybė		
7 stiprybė		
8 stiprybė		
9 stiprybė		
10 stiprybė		
	Grėsmės	Teiginį pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos šaltinis
1 stiprybė	Didėjantys skirtumai tarp seniūnijų įsidarbinimo galimybių, pajamų ir gyvenimo kokybės požiūriu	R14, R18, R40, R45, R61, R63, R65
2 stiprybė	Mažėjantis gimstamumas ir senstanti visuomenė, jaunimo skaičiaus mažėjimas	R3, R4, R6, R7, R8, R9
3 stiprybė	Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas dėl emigracijos į gyvenimui palankesnes vietas	R5
4 stiprybė	Ūkių stambėjimo procesas	R41
5 stiprybė	Sparčiai auganti infliacija padidins žmonių pajamų nelygybę ir skurdo riziką	R29
6 stiprybė	Didėjančios socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros sistemos išlaidos senstančios visuomenės poreikių tenkinimui	R6, R25

3. VVG teritorijos poreikiai ir jų pagrindimas

3.1. VVG teritorijos poreikių sąrašas

1	2
Poreikio numeris	Poreikis

1 poreikis	Skatinti verslumą ir gyventojų ekonominį aktyvumą, gerinti įsidarbinimo galimybes, didinti įtrauktį ir užimtumą
2 poreikis	Stiprinti krašto savitumą ir identitetą, kurti gyventojų laisvalaikiui ir rekreacijai palankią aplinką, skatinti darnųjį turizmą
3 poreikis	Stiprinti gyventojų pilietiškumą, NVO ir vietos bendruomenių aktyvumą ir kompetencijas, gerinti paslaugų kokybę, įvairovę ir prieinamumą.
4 poreikis	Ugdyti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą, tausojančias ir sveikatinančias praktikas, taikyti išmanius ir tvarius skaitmeninius sprendimus

3.2.VVG teritorijos poreikių pagrindimas

	1 poreikis
Poreikis	Skatinti verslumą ir gyventojų ekonominį aktyvumą, gerinti įsidarbinimo galimybes, didinti įtrauktį ir užimtumą
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Palanki geografinė padėtis, sėkmingai vystomas smulkus ir vidutinis verslas, aktyvus pilietinis sektorius, skaitmeninės technologijos kuria palankią aplinką žaliosios ekonomikos plėtrai, galinčiai padėti spręsti VVG teritorijoje aktualias bedarbystės ir užimtumo problemas. Gausūs gamtiniai ir kultūriniai išteklių, auganti laisvalaikio užimtumo, rekreacijos ir turizmo paslaugų paklausa suteikia galimybes išnaudoti verslo, bendruomenių ir NVO organizacijų potencialą ir sukurti naujas paslaugas.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	VVG teritorijoje didelis nedarbo lygis, mažėja gyventojų, didėja skirtumai tarp seniūnijų, trūksta gyventojams prieinamų paslaugų. Ekonomikos skatinimas, naujų darbo vietų kūrimas, gyventojų aktyvinimas padėtų spręsti šias problemas. Poreikis siejasi su 2, 3 ir 4 silpnybėmis ir 1, 3, 5 grėsmėmis - tikimasi, kad pasirinktų priemonių įgyvendinimas padės mažinti socialinę atskirtį, bedarbystę ir spręsti gyventojų užimtumo problemas.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Aukštas nedarbo lygis (R15, R18, R30), mažesnės nei šalies vidurkis tiesioginės užsienio investicijos (R37), didėjantys skirtumai tarp seniūnijų lemia poreikį skatinti gyventojų verslumą ir ekonominį aktyvumą bei kurti naujas darbo vietas.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Sąsajos su strateginiais dokumentais nurodytos VPS 5 priede. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į gyventojų apklausos rezultatus ir aptartas VVG valdyboje.

Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	7
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.1. Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 3	h.4 . Modernizuoti kaimo vietas didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
	2 poreikis
Poreikis	Stiprinti krašto savitumą ir identitetą, kurti gyventojų laisvalaikio ir rekreacijai palankią aplinką, skatinti darnųjį turizmą
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis remiasi 1 – 7 stiprybėmis ir 1-2 galimybėmis. VVG teritorija patraukli krašto savitumą ir identitetą stiprinančių veiklų, gyventojų laisvalaikio užimtumo, jaunimo neformalaus švietimo, darnaus turizmo ir rekreacijos paslaugų plėtrai dėl savo patogios geografinės padėties, aptarnavimo infrastruktūros, unikalios gamtos ir turtingo kultūrinio, istorinio ir architektūrinio paveldo bei gausių tradicinių kasmetinių renginių.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	netaikoma
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Poreikis pagrįstas gamtinių ir kultūrinių išteklių vertinimo (R69, 70, 80, 92, 93), aktyvios kultūrinės veiklos (RR71,73, 74, 76-79), galimybių (R82) analizės rodikliais ir prisideda prie gyventojų kultūrinio aktyvumo skatinimo (R72,75), jaunimo užimtumo ir neformalaus švietimo (R58, R62), amatų vystymo (R79) problemų sprendimo.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Sąsajos su strateginiais dokumentais nurodytos VPS 5 priede. VPS priemonės susiję su šiuo

	strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į gyventojų apklausos rezultatus ir aptartas VVG valdyboje.
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	3
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.1. Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 3	h.4 . Modernizuoti kaimo vietas didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	3 poreikis
Poreikis	Stiprinti gyventojų pilietiškumą, NVO ir vietos bendruomenių aktyvumą ir kompetencijas, gerinti paslaugų kokybę, įvairovę ir prieinamumą.
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Remiantis 5,6,7 stiprybėmis ir 1,3,5,6 galimybėmis, panaudojus gerą patirtį ir veikiančią VVG infrastruktūrą, plėsti bendradarbiavimą, didinti veiklų ir paslaugų įvairovę, spręsti kokybiškų viešųjų paslaugų trūkumo ir gyventojų įtraukties problemas.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Netaikoma

Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Aktyviai veikiančios NVO ir bendruomeninės organizacijos (R50-53) gali veiksmingai prisidėti prie VVG teritorijoje aktualių problemų sprendimo (gyventojų aktyvinimo, socialinių paslaugų teikimo ir socialinės įtraukties didinimo). Šias problemas lemia didelis skurstančių šeimų ir asmenų skaičius (R24), didesnis nei šalies vidurkis pašalpų gavėjų skaičius (R20, R22), augantis vyresnio amžiaus gyventojų skaičius (R8).
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Sąsajos su strateginiais dokumentais nurodytos VPS 5 priede. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į gyventojų apklausos rezultatus ir aptartas VVG valdyboje.
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	5
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.1. Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 3	h.4 . Modernizuoti kaimo vietas didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	4 poreikis
Poreikis	Ugdyti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą, diegti tausojančias ir sveikatinančias praktikas, taikyti išmanius ir tvarius skaitmeninius sprendimus

Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Skaitmenizavimo diegimas skatina VVG skaitmeninę transformaciją, būtiną siekiant pasirengti ateities ekonomikai, o taip pat užtikrina našesnę ir tvaresnę žemės ūkio plėtrą, ekologinį ūkininkavimą, suteikia galimybę verslo įmonėms ieškoti inovatyvių sprendimų, gerina paslaugų prieinamumą, padeda sumažinti skirtumus tarp miesto ir kaimo, didina socialinę įtrauktį ir užimtumą.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Ekologinio ūkininkavimo plotų mažėjimas ir aplinkos tarša sąlygoja poreikį didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir skatinti aplinką tausojančias praktikas. Mažėjantis gyventojų fizinis aktyvumas, prastėjanti sveikata lemia sveikata gerinančių praktikų diegimo poreikį.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Mažėjantys ekologinio ūkininkavimo plotai (R43, R86), nepakankama atsinaujinančių elektros išteklių plėtra (R97), didėjanti tarša ir jos nulemtos problemos (R98, 99), prastėjanti gyventojų sveikata (R68), mažėjantis gyventojų fizinis aktyvumas (R67) sąlygoja poreikį skatinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą (R87, R100), aplinką tausojančias ir sveikata gerinančias praktikas, išmanių skaitmeninių sprendimų taikymą (R88).
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	Sąsajos su strateginiais dokumentais nurodytos VPS 5 priede. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į gyventojų apklausos rezultatus ir aptartas VVG valdyboje.
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	5
Susijęs nacionalinis poreikis 1	g.3 . Skatinti verslų kūrimąsi kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 3	k.4. Mažinti skaitmeninę atskirtį žemės ūkyje ir kaimo vietovėse
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne

Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip

4. VPS temos pagrindimas (pildoma teminėms VPS)

Pasirinkta VPS tema – žaliosios ekonomikos augimas – darnus socialinis ir kultūrinis kaimo, pasirinkta atsižvelgiant į Jonavos VVG teritorijos gamtines, kultūrinės ir socialines ypatybes, atliktą situacijos analizę bei nacionaliniuose ir rajono strateginiuose dokumentuose (2021 – 2030 m. Nacionalinės pažangos plane, Jonavos rajono savivaldybės strateginės plėtros iki 2027 m. plane, Lietuvos pažangos strategijoje „2030“) nurodytus prioritetus. Gamtinių išteklių naudojimas, didėjanti tarša, ekosistemų kaita, biologinės įvairovės nykimas kelia naujų iššūkių, kurie verčia ieškoti naujų būdų, kaip vykdyti ūkinę ekonominę veiklą nemažinant gamtos ekologinio potencialo, kaip naudotis gamtos ištekliais ir užtikrinti gyventojų poreikius nesukeliant grėsmės gamtai ir mažinant neigiamą poveikį. Strateginiuose dokumentuose pabrėžiama, kad siekiant sukurti gyvybingą ateities ekonomiką būtina orientuotis ne į trumpalaikę naudą, bet užtikrinti tvarumą ir darnią žmogaus ir gamtos sąveiką. Žalioji ekonomika – tai moderni ekonomikos kryptis, kuri siekia rasti būdus, kaip suderinti politinius sprendimus ir inovacijas, kad gamtiniai ištekliai būtų naudojami efektyviai ir prisidėtų prie žmonių gerovės kūrimo, tačiau gamtinės sistemos būtų apsaugotos [20].

Jungtinių Tautų aplinkosaugos programoje (JTAP) teigiama, kad žalioji ekonomika gerina žmonių gerovę ir socialinį teisingumą, tuo pat metu mažindama žalą aplinkai ir ekologines grėsmes – viešosios ir privačios investicijos skatina gyventojų pajamų ir užimtumo augimą, mažina anglies dvideginio išmetimą ir taršą, didina energijos ir išteklių naudojimo efektyvumą, padeda išsaugoti biologinę gamtos įvairovę ir ekosistemas [40]. Europos sąjungos dokumentuose pabrėžiama, kad žalioji ekonomika yra glaudžiai susijusi su žiedine ekonomika, aplinkos apsauga bei socialinės gerovės kūrimu, t.y. darnia plėtra [41].

Lietuvos viešojoje erdvėje apie žaliosios ekonomikos galimybes ir principus diskutuojama palyginti nedaug, todėl pasirinkta VPS tema paskatins Jonavos gyventojus domėtis žaliosios ekonomikos principais, prisidės prie gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo kėlimo ir aplinką tausojančių praktikų diegimo, sudarys sąlygas suvienyti gyventojų, organizacijų ir vietos valdžios pastangas, įgyvendinant vietos projektus, siekti inovatyvių ir tvarių sprendimų teikiant viešąsias paslaugas, kuriant ir plėtojant verslą, steigiant naujas darbo vietas, skatinant žemės ūkių skaitmenizaciją ir išmanių technologijų diegimą, gyventojų užimtumą, rekreacijos ir turizmo vystymą.

Temos pasirinkimą pagrindžia ir atliktos SSGG analizės rezultatai – ES planuojama iki 2030 m. padidinti ekologinio ūkininkavimo plotus tiek, kad jie sudarytų 25 proc. visų žemės ūkio naudmenų, o tuo tarpu Jonavos VVG teritorijoje fiksuojamas ekologinių ūkininkavimo plotų mažėjimas. Rajone skatintinas ir aktyvesnis alternatyvių energijos išteklių naudojimas. Neramina, kad Jonavos VVG teritorijos gyventojų fizinis aktyvumas mažėja, prastėja gyventojų sveikata ir didėja išvengiamo mirtingumo rodiklis – šiai problemai spręsti būtinos kompleksinės priemonės, nes įvairūs žmonių sveikatą lemiantys veiksniai yra tarpusavyje glaudžiai susiję.

Jonavos rajono gyventojų apklausos rezultatai rodo, kad gyventojai vertina krašto gamtos išskirtinumą, siekia išsaugoti ir padidinti žaliuosius plotus, mažinti taršą, naudoti atsinaujinančius energijos išteklius. Teigiamos gyventojų nuostatos sudaro prielaidas sėkmingam rajono stiprybių ir galimybių panaudojimui siekiant sumažinti silpnybes ir keliamas grėsmes.

Remiantis VVG teritorijos gyventojų apklausos rezultatais, 91,1 proc. gyventojų ir 95 proc. organizacijų visiškai arba iš dalies pritaria pasirinktai VPS teminei sričiai.

5. VVG pristatymas ir vertybės, VVG teritorijos vizija iki 2030 m. ir VVG misija

5.1. Apibendrinta informacija apie VVG

5.1.1. VVG įsteigimo data	2005-05-17
5.1.2. VVG būstinės adresas	Žeimių g. 15 – 324, LT-55158, Jonava
5.1.3. VVG narių skaičius	46 VVG narių sąrašas pateiktas 1 priede.
5.1.4. VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius	12 VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas pateiktas 2 priede.
5.1.5. VPS administracijos darbuotojų ir etatų skaičius	Darbuotojų skaičius: 5 Etatų skaičius: 3 VPS administracijos darbuotojų sąrašas pateiktas 3 priede.
5.1.6. VVG pirmininkas	Petras Vyšniauskas
5.1.7. VVG kolegialaus valdymo organo pirmininkas	Valdybos pirmininkė Elena Tuzovienė
5.1.8. VPS administravimo vadovas	Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų vadovas Petras Vyšniauskas

5.2. Apibendrinta informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo sudėtį

1	2	3
VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius, iš viso	12	(teikiant VPS)
Narių pasiskirstymas pagal sektorius:		
Sektorius, atstovaujami interesai	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	2	16,67
Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	5	41,67
Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	5	41,67
Kita	0	0,00
Iš viso:	12	100,00
Narių pasiskirstymas pagal lytį:		
Lytis	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Moterys	5	41,67
Vyrai	7	58,33
Iš viso:	12	100
Narių pasiskirstymas pagal amžių:		
Amžiaus grupė	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Asmenys iki 29 m. (imtinai)	2	16,67
Asmenys nuo 30 iki 40 m. (imtinai)	3	25,00
Asmenys nuo 41 m.	7	58,33
Iš viso:	12	100

5.3. Informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimą

VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimo būdas(-ai)

- VVG kolegialaus organo nariai turi mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse;
- VVG sudarė patariamąją novatorių darbo grupę, pasitelkdama mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse turinčius ekspertus;
- VVG sudarė bendradarbiavimo sutartį su mokslo įstaiga(-omis), turinčiomis žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse;
- Netaikoma.

Pasirinkto būdo pagrindimas ir detalizuojanti informacija

Sudaryta bendradarbiavimo sutartis su Vytauto Didžiojo universitetu. Bendradarbiavimo sutartis pateikta prie Parengiamosios paramos paraiškos. Konsultacijos su mokslo įstaiga bus vykdomos visos VPS įgyvendinimo metu, pagal poreikį, rengiant kvietimus ir organizuojant valdybos podėdžius, konsultuojantis ir t.t.

5.4. VVG vertybės

Jonavos rajono savivaldybės VVG veikla paremta šiomis vertybėmis:

- *Atvirumas*. VVG yra atvira naujiems nariams. Atvirumas taip pat reiškia, jog VVG veikla yra skaidri ir nuolat viešinama. Atvirumas reiškia ir VVG narių pasirengimą priimti naujoves bei būti pasirengus pokyčiams;
- *Aktyvumas*. Kiekvienas VVG narys teikia pasiūlymus VVG veiklos tobulinimui ir savanoriškai prisiima atsakomybę už veiklas;
- *Atsakomybė*. Yra laikomasi susitarimų, kruopščiai atliekami patikėti darbai, paisoma sektoriaus, kuriam atstovaujama, interesų;
- *Praktiškumas*. Teikiami tik pamatuoti siūlymai, ieškoma VVG teritorijai labiausiai tinkančių sprendimų.

VVG vertybės, lyginant su 2014 – 2020 m., nesikeitė.

5.5. VVG teritorijos vizija iki 2030 m.

VVG vizija – žaliosios ekonomikos augimas ir stipri bendruomenė.

Stipri ir bendradarbiaujanti bendruomenė, kurioje kiekvienas gyventojas savo paslaugomis ir veikla prisideda prie bendrosios gerovės kūrimo ir gyvenimo kokybės gerinimo: žaliosios ekonomikos augimo, gamtinės aplinkos išsaugojimo, kultūrinio identiteto puoselėjimo, socialinių problemų sprendimo, vietovės ekonominio ir rekreacinio patrauklumo kūrimo.

5.6. VVG misija

VVG misija – skatinti vietos iniciatyvas, telkti bendruomenes ir stiprinti jų gebėjimus, vystyti bendradarbiavimą, remti išmanių sprendimų bei inovacijų diegimą, inicijuoti ir plėsti vietos gyventojų, nevyriausybinių organizacijų ir verslo įmonių veiklas, siekiančias užtikrinti tvarų žaliosios ekonomikos augimą bei darnų kaimo socialinį ir kultūrinį vystymąsi.

II skyrius: Ko mes siekiame? (VPS tikslai, rodikliai ir siekiami pokyčiai)

6. VVG teritorijai aktualūs BŽŪP tikslai

	BŽŪP tikslas	Ar tikslas įgyvendinamas VVG teritorijoje
A	BIVP priemonei taikomi BŽŪP tikslai (privalomi)	
8 konkretus tikslas (h punktas)	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę	Taip
Kompleksinis tikslas	XCO. Modernizuoti sektorių skatinant žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijimąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą	Taip
B	BŽŪP tikslai, kurie VPS gali būti įgyvendinami horizontaliai (pasirenkami)	
4 konkretus tikslas (d punktas)	SO4. Prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką	Taip
5 konkretus tikslas (e punktas)	SO5. Skatinti tvarų vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, pavyzdžiui, vandens, dirvožemio ir oro, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų	Ne
6 konkretus tikslas (f punktas)	SO6. Prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo ir sustabdymo, gerinti ekosistemų funkcijas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius	Ne
9 konkretus tikslas (i punktas)	SO9. Gerinti Sąjungos žemės ūkio atsaką į visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, mažinti maisto atliekų kiekį, gerinti gyvūnų gerovę ir kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms	Taip
C	Kiti BŽŪP tikslai (neprivalomi)	
1 konkretus tikslas (a punktas)	SO1. Remti perspektyvias ūkių pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungoje, siekiant didinti ilgalaikį aprūpinimą maistu ir žemės ūkio įvairovę, taip pat užtikrinti žemės ūkio gamybos ekonominį tvarumą Sąjungoje	Ne
2 konkretus tikslas (b punktas)	SO2. Labiau orientuotis į rinką ir didinti ūkių konkurencingumą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmenizacijai	Ne
3 konkretus tikslas (c punktas)	SO3. Gerinti ūkininko padėtį vertės grandinėje	Ne
7 konkretus tikslas (g punktas)	SO7. Pritraukti jaunuosius ūkininkus ir kitus naujus ūkininkus, palaikyti jų veiklą ir palengvinti tvarią verslo plėtrą kaimo vietovėse	Ne

7. Kiekybiniai VPS tikslai

7.1. VPS produkto ir rezultato rodikliai iki 2029 m.

1	2	3
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.
A	ES bendrieji rezultato rodikliai:	
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	1
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	11
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	13
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	270
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	660
B	ES bendrieji produkto rodikliai:	
L700	Vietos lygiu įgyvendintų projektų skaičius (apima vietos ir bendradarbiavimo projektus)	48
L710	Vietos lygiu įgyvendintų projektų, skirtų vietos lygmens inovacijoms, skaičius	3
C	Nacionaliniai bendrieji rezultato rodikliai:	
C.1	<i>Įgyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal lytį:</i>	0
N-R.37.1	Sukurtų darbo vietų skaičius moterims	0
N-R.37.2	Sukurtų darbo vietų skaičius vyrams	0
N-R.37.3	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurios lyties asmenims	0
C.2	<i>Įgyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal amžių:</i>	0
N-R.37.4	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtinai)	0
N-R.37.5	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims nuo 41 m.	0
N-R.37.6	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurio amžiaus asmenims	0
D	Nacionaliniai bendrieji produkto rodikliai:	
D.1	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (seniūnijos):</i>	
N-P.1	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, skaičius (PLANUOJAMAS)	8
N-P.2	VVG teritorijos seniūnijų skaičius, iš viso	8
N-P.3	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, dalis, proc.	100
D.2	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (gyvenamosios vietovės):</i>	

N-P.4	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius (PLANUOJAMAS)	40
N-P.5	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių skaičius, iš viso	202
N-P.6	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis, proc.	20
E	VPS rodikliai (produkto, rezultato):	0

7.2. Metinės rodiklių reikšmės

1. ES bendrieji rezultato rodikliai:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	1	0	0	0	1	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	11	0	0	0	5	6	0
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojamą pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	13	0	0	0	6	7	0
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	270	0	0	0	240	30	0
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	660	0	0	0	660	0	0

2. VPS rodikliai (produkto, rezultato):

Netaikoma

8. Pokyčiai, kurių siekiama VVG teritorijoje (kiekybine išraiška)

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiam a reikšmė 2029 m.
1 priemonė	Priemonės pavadinimas	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	Siekiamas pokytis: 1) Išaugęs veikiančių ūkio subjektų skaičius; 2) Išaugęs darbo vietų skaičius; 3) Išaugęs teikiamų paslaugų kaimo gyventojams prieinamumas		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	Skatinti verslumą ir gyventojų ekonominę aktyvumą, gerinti įsidarbinimo galimybes, didinti įtrauktį ir užimtumą			
	Susijęs poreikis 2 Susijęs poreikis 3				
Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Išaugęs veikiančių ūkio subjektų skaičius (vnt.)	0	2023	4	
Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2	Išaugęs darbo vietų skaičius	0	2023	11	
Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3					
2 priemonė	Priemonės pavadinimas	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	1) Skaitmeninių technologijų ir išmanių sprendimų pritaikymas ūkiuose 2) padidėjęs su skaitmeninių technologijų taikymo žemės ūkyje galimybėmis susipažinusių ūkininkų skaičius		
	Susijusių poreikių skaičius	2			
	Susijęs poreikis 1	Ugdyti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą, tausojančias ir sveikatinančias praktikas, taikyti išmanius ir tvarius sprendimus			
	Susijęs poreikis 2 Susijęs poreikis 3				
Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Asmenų skaičius, kurie projekto įgyvendinimo metu įgijo žinių apie naujų technologijų, skaitmenizavimo galimybių pritaikomumą žemės ūkyje, skaičius	0	2023	15	
Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2	Skaitmeninių technologijų pritaikymas ūkiuose (vnt.)	0	2023	1	
Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3					

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmė 2029 m.
3 priemonė	Priemonės pavadinimas	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	1) Padidėjusi gyventojams aktualių užimtumo veiklų pasiūla 2) pagerėjęs socialinę atskirtį patiriančių gyventojų įtraukimas į bendruomenę 3) išaugęs gyventojų, sužinojusių apie sveikatinančias ir aplinką tausojančias praktikas, skaičius		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	Stiprinti krašto savitumą ir identitetą, kurti gyventojų laisvalaikiui ir rekreacijai palankią aplinką, skatinti darnųjį turizmą			
	Susijęs poreikis 2	Ugdyti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą, tausojančias ir sveikatinančias praktikas, taikyti išmanius ir tvarius skaitmeninius sprendimus			
	Susijęs poreikis 3	Stiprinti gyventojų pilietiškumą, NVO ir vietos bendruomenių aktyvumą ir kompetencijas, gerinti paslaugų kokybę, įvairovę ir prieinamumą.			
	Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 1	Gyventojų, sužinojusių apie sveikatinančias ir aplinką tausojančias praktikas, skaičius	0	2023	720
Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 2	Išaugęs aktyvių bendruomenės narių skaičius	0	2023	50	
Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 3	Išaugęs socialinę atskirtį patiriančių gyventojų, dalyvaujančių veiklose, skaičius (vnt)	0	2023	60	
4 priemonė	Priemonės pavadinimas	Socialinis verslas	Pokytis : 1) padidinta socialinių paslaugų įvairovė 2) Pagerėjusi paslaugų kokybė ir prieinamumas		
	Susijusių poreikių skaičius	2			
	Susijęs poreikis 1	Skatinti verslumą ir gyventojų ekonominį aktyvumą, gerinti įsidarbinimo galimybes, didinti įtrauktį ir užimtumą			
	Susijęs poreikis 2	Stiprinti gyventojų pilietiškumą, NVO ir vietos bendruomenių aktyvumą ir kompetencijas, gerinti paslaugų kokybę, įvairovę ir prieinamumą.			
Susijęs poreikis 3					

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamą reikšmę 2029 m.
	Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 1 Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 2 Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 3	Padidėjęs paslaugų skaičius Padidėjęs paslaugų gavėjų skaičius	0 0	2023 2023	2 30
5 priemonė	Priemonės pavadinimas	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	Pokytis: 1) sustiprintos organizacijos, įgalintos panaudoti sukauptą patirtį ir potencialą bendruomenės veiklos plėtrai ir galimam paslaugų teikimui; 2) sustiprintas gyventojų bendruomeniškumas ir veiklumas		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1 Susijęs poreikis 2 Susijęs poreikis 3	Stiprinti gyventojų pilietiškumą, NVO ir vietos bendruomenių aktyvumą ir kompetencijas, gerinti paslaugų kokybę, įvairovę ir prieinamumą. 4 poreikis. Ugdyti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą, tausojančias ir sveikatinančias praktikas, taikyti išmanių ir tvarius skaitmeninius sprendimus			
	Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 1 Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 2 Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 3	Bendruomeninių ir nevyriausybinių organizacijų narių skaičiaus augimas Padidėjęs gyventojų pilietiškumo ir bendruomeniškumo veiklų dalyvių skaičius	2017 0 2023	2023 2023 2023	2117 100
	D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą: Susijusių poreikių skaičius	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	Pokytis: 1) Išaugęs viešųjų paslaugų skaičius. 2) pagerėjęs viešųjų paslaugų prieinamumas 3) išaugęs gyventojų pasitenkinimas viešąją infrastruktūra ir paslaugomis.		
Susijęs poreikis 1	3				
6 priemonė	Susijęs poreikis 1	Skatinti verslumą ir gyventojų ekonominę aktyvumą, gerinti įsidarbinimo galimybes, didinti įtrauktį ir užimtumą.			

1	2	3	4	5	6
VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiamas reikšmė 2029 m.
	Susijęs poreikis 2 Susijęs poreikis 3	Stiprinti krašto savitumą ir identitetą, vystyti gyventojų laisvalaikiui ir rekreacijai palankią aplinką, skatinti darnųjį turizmą. 4 poreikis. Ugdyti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą, tausojančias ir sveikatinančias praktikas, taikyti išmanius ir tvarius skaitmeninius sprendimus.			
	Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 1 Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 2 Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 3	Naujų ir /arba atnaujintų infrastruktūros objektų skaičius Viešųjų paslaugų, kurių kokybė buvo pagerinta, skaičius Viešųjų paslaugų, kurių prieinamumas buvo pagerintas, skaičius	0 0 0	2023 2023 2023	4 3 3
7 priemonė	Priemonės pavadinimas Susijusių poreikių skaičius Susijęs poreikis 1 Susijęs poreikis 2 Susijęs poreikis 3	Tarptautinis bendradarbiavimas 2 Stiprinti gyventojų pilietiškumą, NVO ir vietos bendruomenių aktyvumą ir kompetencijas, gerinti paslaugų kokybę, įvairovę ir prieinamumą. Ugdyti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą, tausojančias ir sveikatinančias praktikas, taikyti išmanius ir tvarius sprendimus			
	Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 1 Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 2 Pokyčių pagrindžiantis rodiklis 3	Tarptautinio bendradarbiavimo veiklų dalyvių skaičius Susitikimų tarp Jonavos r. VVG ir užsienio šalių VVG/ NVO/BO grupių susitikimų ir (arba) renginių skaičius	0 0	2023 2023	10 2

9. Apibendrinta informacija apie VPS

VVG pavadinimas	Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupė
VVG kodas (4 didžiosios raidės)	JVVG
VVG teritorijos seniūnijų skaičius	8
VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių skaičius	202

Parengta Vietos plėtros strategija (VPS) yra teminė	Taip
VVG teritorijos poreikių skaičius	4
VVG teritorijai aktualių BŽŪP tikslų skaičius	4
VPS priemonių skaičius	7

Pagrindiniai rezultatai:	Planuojama rodiklio reikšmė
Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	1
Dalis nuo visų ūkių VVG teritorijoje, proc.	0,12
Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	11
Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	13
Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	270
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	1,90
Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	660
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	4,64
Konteksto rodikliai:	Pradinė rodiklio reikšmė
Ūkių skaičius VVG teritorijoje	843
Gyventojų skaičius VVG teritorijoje	14 214

III skyrius: Kaip mes pasieksime užsibrėžtus tikslus? (VPS priemonės, finansinis planas, įgyvendinimo organizavimas ir valdymas)

10. VPS priemonės

10.1. VPS priemonių sąrašas

1	2	3	4	5
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Priemonės rūšis (iš sąrašo)	Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	Planuojama paramos suma priemonei, Eur
1 priemonė	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	11	440 000,00
2 priemonė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	Mokymų projektai	1	5 138,40
3 priemonė	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	Veiklos projektai	24	348 000,00
4 priemonė	Socialinis verslas	Socialinis verslas	2	90 000,00
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	Veiklos projektai	2	60 000,00
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	7	230 000,00
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	Tarptautinis VVG bendradarbiavimas	1	10 000,00
	Visos VPS priemonės, iš viso		48	1 183 138,40
	VVG bendradarbiavimo projektams skirtos priemonės, iš viso		1	10 000,00
	Vietos projektams skirtos priemonės, iš viso		47	1 173 138,40

10.2. VPS priemonių sąsajos su BŽŪP tikslais

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso įgyvendina BŽŪP tikslų	8 konkretus tikslas (h)	Kompleksinis tikslas (k)	4 konkretus tikslas (d)	5 konkretus tikslas (e)	6 konkretus tikslas (f)	9 konkretus tikslas (i)	1 konkretus tikslas (a)	2 konkretus tikslas (b)	3 konkretus tikslas (c)	7 konkretus tikslas (g)
1 priemonė	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	2	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
2 priemonė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	3	Ne	Taip	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
3 priemonė	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	2	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
4 priemonė	Socialinis verslas	3	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	2	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	3	Taip	Ne	Taip	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	2	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne

10.3. VPS priemonių sąsajos su VVG teritorijos poreikiais

1	2	3	4	5	6	7
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso tenkina poreikių	1 poreikis	2 poreikis	3 poreikis	4 poreikis
			Skatinti verslumą ir gyventojų ekonominį aktyvumą, gerinti įsidarbinimo galimybes, didinti įtrauktį ir užimtumą	Stiprinti krašto savitumą ir identitetą, vystyti gyventojų laisvalaikio ir rekreacijai palankią aplinką, skatinti darnųjį turizmą	Stiprinti gyventojų pilietiškumą, NVO ir vietos bendruomenių aktyvumą ir kompetencijas, gerinti paslaugų kokybę, įvairovę ir prieinamumą.	Ugdyti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą, tausojančias ir sveikatinančias praktikas, taikyti išmanius ir tvarius skaitmeninius sprendimus
1 priemonė	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	3	Taip	Taip	Ne	Taip
2 priemonė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	2	Taip	Ne	Ne	Taip
3 priemonė	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	3	Taip	Taip	Taip	Ne
4 priemonė	Socialinis verslas	2	Taip	Ne	Ne	Taip
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	3	Taip	Ne	Taip	Taip
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	3	Taip	Taip	Ne	Taip
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	2	Taip	Ne	Taip	Ne

10.4. VPS priemonių aprašymas

	1 priemonė
Priemonės pavadinimas	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė
Priemonės rūšis	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	2
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Kurti gyvybingą ekonomiškai stiprią bendruomenę, didinti VVG teritorijos gyventojų verslumą, užimtumą ir įtrauktį, skatinti verslo kūrimą ir plėtrą, inovatyvių ir tvarių sprendimų diegimą, vietinių išteklių (gamtinių, rekreacinių, kultūrinių, etnografinių, žmogiškųjų ir kt.) panaudojimą, gyventojams reikalingų paslaugų kūrimą, plėtrą ir prieinamumo gerinimą, mažinti atotrūkį tarp miesto ir kaimo. Priemonėje numatytas darbo vietų kūrimas prisideda prie BŽŪP SO8 priemonės įgyvendinimo, o paslaugų prieinamumo gerinimas, tvarių sprendimų diegimas ir vietinių išteklių panaudojimas atliepia VPS teminį tikslą - žaliosios ekonomikos augimas. Priemonė atitinka gyventojų apklausoje nurodytas problemas ir poreikius, ypatingai susijusius su naujų darbo vietų kūrimu ir paslaugų prieinamumo gerinimu.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	1) Išaugęs veikiančių ūkio subjektų skaičius; 2) Išaugęs darbo vietų skaičius; 3) Išaugęs teikiamų paslaugų kaimo gyventojams prieinamumas
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Skiriami papildomi balai projektams, kurie tenkins gyventojų poreikius, susijusius su maistu ir sveikata arba gerins gyvūnų gerovę
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Remiami verslo pradžios ir verslo plėtros projektai, didinantys paslaugų kaimo gyventojams prieinamumą, naujų paslaugų kūrimą, plėtrą ir gamybą.
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Jonavos raj. registruoti juridiniai arba fiziniai asmenys, atitinkantys labai mažai ar mažai įmonei keliamus reikalavimus
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos gyventojai

Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos numatytos Strateginiame plane ir Vietos projektų administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1) siekiama įgyvendinti žaliosios ekonomikos principus; 2) siekiama prisidėti prie sveikos visuomenės kūrimo
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	4
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	40000
Paramos lyginamoji dalis, proc.	65 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	440 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	11
Paaškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią planuojamą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Siekiama finansuoti kokybiškiausius projektus, turinčius didžiausią ekonominę efektą vietos bendruomenei, todėl iš anksto negalima užtikrinti, kad tokie projektai bus pateikti iš visų seniūnijų
<i>Partnerystės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	netaikoma
<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Pagal priemonę verslo projektuose skatintinos inovacijos
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	2

Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Igyvendinant VPS sudarytos sąlygos visiems teikti projektus ir juose dalyvauti, neatsižvelgiant į pareiškėjų ar tikslinės grupės atstovų lytį, tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, negalią, amžių ir kt.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Skiriami papildomi balai, jei verslo pradžios projekto pareiškėjas yra jaunas žmogus iki 40 m. amžiaus
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JVVG-P.1	Ne
JVVG-P.2	Ne
JVVG-P.3	Ne
JVVG-P.4	Ne
JVVG-P.5	Ne
JVVG-P.6	Ne
JVVG-P.7	Ne
JVVG-P.8	Ne
JVVG-P.9	Ne
JVVG-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip

Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatai tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	2 priemonė
Priemonės pavadinimas	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas
Priemonės rūšis	Mokymų projektai
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	2
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę

Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Ugdyti skaitmeninį raštingumą, skatinti skaitmeninių ir išmaniųjų technologijų naudojimą žemės ūkyje, tokiu būdu padedant užtikrinti našumą ir tvarią plėtrą, prisidėti prie sektoriaus modernizacijos, ekologiško ir tvaraus ūkininkavimo skatinimo. Tokiu būdu priemonė tiesiogiai siejasi su kompleksiniu BŽŪP XCO tikslu.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	1) Skaitmeninių technologijų ir išmanių sprendimų pritaikymas ūkiuose; 2) išaugęs su skaitmeninių technologijų taikymo žemės ūkyje galimybėmis susipažinusių ūkininkų skaičius
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemone siekiama paskatinti klimato kaitos poveikio švelninimo priemonių diegimą ir taip prisidėti prie klimato kaitos mažinimo
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Skiriami papildomi balai projektams, kurie tenkins gyventojų poreikius, susijusius su maistu ir sveikata arba gerins gyvūnų gerovę
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Renginių ir mokymų organizavimas.

Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Viešieji juridiniai asmenys (asociacijos, nevyriausybines organizacijos (NVO), viešosios įstaigos)
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Ūkininkai, kurių ūkiai registruoti VVG teritorijoje, asociacijos
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos numatytos Strateginiame plane ir Vietos projektų administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1) Didesnis projekto naudos gavėjų skaičius; 2) Didesnė teritorinė aprėptis; 3) Sąsaja su VPS tema; 4) inovatyvumas; 5) prisidedama prie klimato kaitos poveikio švelninimo
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	1
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	5138,4
Paramos lyginamoji dalis, proc.	90 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	5 138,40
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	1
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią planuojamą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Priemone bus finansuotas 1 mokymų projektas, kurio dalyviais galės būti visų VVG seniūnijų gyventojai
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	netaikoma
Inovacijų principas:	

Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Taip, privalomai
Pasirinkimo pagrindimas	Mokymai skirti supažindinimui su skaitmeninėmis technologijomis ir kitais išmaniais sprendimais, kurių įdiegimas būtų inovacija vietos mastu
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	1
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Įgyvendinant VPS sudarytos sąlygos visiems teikti projektus ir juose dalyvauti, neatsižvelgiant į pareiškėjų ar tikslinės grupės atstovų lytį, tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, negalią, amžių ir kt.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Taip
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JVVG-P.1	Ne
JVVG-P.2	Ne
JVVG-P.3	Ne
JVVG-P.4	Ne
JVVG-P.5	Ne
JVVG-P.6	Ne

JVVG-P.7	Ne
JVVG-P.8	Ne
JVVG-P.9	Ne
JVVG-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimata sąsiję veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	3 priemonė
Priemonės pavadinimas	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas
Priemonės rūšis	Veiklos projektai

VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	2
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Skatinti kaimo bendruomenių, NVO dalyvavimą projektinėje veikloje, susijusioje su neformalaus ugdymo, užimtumo organizavimu, ekologiniu švietimu, sveikatingumu, sportu, kultūriniu ugdymu, bendruomeninio tapatumo stiprinimu. Siekiama didinti įvairių amžiaus grupių gyventojų, pirmiausia – vaikų ir jaunimo, turingo laisvalaikio organizavimo galimybes, užtikrinti užimtumą, skatinti bendradarbiavimą. Priemonė prisideda prie BŽŪP tikslo SO8 įgyvendinimo (skatina užimtumą, socialinę įtrauktį). Numatomos veiklos, skatinančios sąmoningumą ir sveikatinančių, aplinką tausojančių elgesio praktikų diegimą – prisidedama prie VPS temos įgyvendinimo. Priemonė atitinka apklausoje nurodytus gyventojų poreikius ir padeda užtikrinti tolygesnį gyventojams aktualių veiklų prieinamumą VVG teritorijoje.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	1) Padidėjusi gyventojams aktualių užimtumo veiklų pasiūla; 2) Pagerėjęs socialinę atskirtį patiriančių gyventojų įtraukimas į bendruomenę; 3) išaugęs gyventojų, sužinojusių apie sveikatinančias ir aplinką tausojančias praktikas, skaičius

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Ištraukiamos veiklos, susijusios su ekologiniu, aplinkosauginiu švietimu, sveikatingumo skatinimu arba gyvūnų gerove
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Veiklos, skirtos įvairių gyventojų grupių bendruomeninio tapatumo stiprinimui, renginiai, darbų, prekių ir paslaugų, reikalingų veikloms įgyvendinti, įsigijimas ir kitos veiklos
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Asociacijos, nevyriausybinės organizacijos (NVO), tradicinės religinės bendruomenės ir bendrijos
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos gyventojai, socialiai pažeidžiamos grupės, skurdo riziką patiriančios šeimos, kaimo bendruomenės, jaunimas ir kt.
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos numatytos Strateginiame plane ir Vietos projektų administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1) Didesnis projekto naudos gavėjų skaičius; 2) Didesnė teritorinė aprėptis; 3) Sąsaja su VPS tema
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	3
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	14500
Paramos lyginamoji dalis, proc.	90 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	348 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	24
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią planuojamą paramos sumą vienam projektui.

D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Įvertinus į lėšų dalį, skirtą vietos veiklos projektams, ir numatomą įgyvendinti projektų skaičių, projektai galėtų apimti visas seniūnijas.
<i>Partnerystės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Pareiškėjai turės galimybę pasirinkti, ar projektą vykdyti su partneriu.
<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	netaikoma
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Įgyvendinant VPS sudarytos sąlygos visiems teikti projektus ir juose dalyvauti, neatsižvelgiant į pareiškėjų ar tikslinės grupės atstovų lytį, tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, negalią, amžių ir kt.
<i>Jaunimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne

R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Taip
<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	
JVVG-P.1	Ne
JVVG-P.2	Ne
JVVG-P.3	Ne
JVVG-P.4	Ne
JVVG-P.5	Ne
JVVG-P.6	Ne
JVVG-P.7	Ne
JVVG-P.8	Ne
JVVG-P.9	Ne
JVVG-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip

Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip
	4 priemonė
Priemonės pavadinimas	Socialinis verslas
Priemonės rūšis	Socialinis verslas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	2
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemone numatoma skatinti paslaugų, svarbių kaimo gyventojų gyvenimo kokybei, kūrimą ir plėtrą. Priemone skirta kaimo gyventojų socialinei atskirčiai ir skurdui mažinti, įgalinant projektų pareiškėjus socialinės ekonomikos pagrindais įsigyti paslaugoms teikti reikalingas prekes ir paslaugas, kad būtų užtikrintas pasirinktų kaimo gyventojų ekonominei, socialinei, kultūrinei veiklai reikšmingų paslaugų teikimas ir prieinamumas.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	1) Padidinta socialinių paslaugų įvairovė; 2) Pagerėjusi paslaugų kokybė ir prieinamumas
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Priemone siekiama paskatinti klimato kaitos poveikio švelninimo priemonių diegimą ir taip prisidėti prie klimato kaitos mažinimo
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Skiriami papildomi balai projektams, kurie tenkins gyventojų poreikius, susijusius su maistu ir sveikata arba gerins gyvūnų gerovę
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Paslaugų centrų kūrimas ir veiklos organizavimas; kaimo bendruomenių ir kitų NVO ūkinei veiklai vykdyti reikalingos infrastruktūros gerinimas; socialinių paslaugų įvairovės didinimas
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Juridiniai asmenys, nurodyti Socialinio verslo priemonės gairėse pagal Lietuvos kaimo plėtros programą
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos gyventojai, socialiai pažeidžiamos grupės, skurdo riziką patiriantys gyventojai, kaimo bendruomenės ir kt.
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos numatytos Strateginiame plane ir Vietos projektų administravimo taisyklėse

Projektų atrankos principai	1) Siekiama įgyvendinti žaliosios ekonomikos principus; 2) Siekiama prisidėti prie sveikos visuomenės kūrimo; 3) prisidedama prie klimato kaitos poveikio švelninimo
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietoje projektui, Eur	45000
Paramos lyginamoji dalis, proc.	95 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	90 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	2
Paaaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią planuojamą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Planuojama finansuoti 2 projektus, todėl nėra galimybės užtikrinti, kad jie apimtų visas VVG seniūnijas
<i>Partnerystės principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Pareiškėjai turės galimybę pasirinkti, ar projektą vykdyti su partneriu.
<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	netaikoma
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	

Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Igyvendinant VPS sudarytos sąlygos visiems teikti projektus ir juose dalyvauti, neatsižvelgiant į pareiškėjų ar tikslinės grupės atstovų lytį, tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, negalią, amžių ir kt.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Taip
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JVVG-P.1	Ne
JVVG-P.2	Ne
JVVG-P.3	Ne
JVVG-P.4	Ne
JVVG-P.5	Ne
JVVG-P.6	Ne
JVVG-P.7	Ne
JVVG-P.8	Ne
JVVG-P.9	Ne
JVVG-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip

Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip
	5 priemonė
Priemonės pavadinimas	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas
Priemonės rūšis	Veiklos projektai
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	2

Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	stiprinti vietos bendruomenines ir nevyriausybinės organizacijas, didinti gyventojų bendruomeniškumą ir aktyvumą, ugdyti sąmoningumą, skatinti motyvaciją įsitraukti į socialinę ir ekonominę veiklą, dalyvauti sveikatinimo veiklose, prisidėti prie krašto tradicijų puoselėjimo ir gerovės kūrimo. Priemonė taip pat skirta padėti organizacijoms pasiruošti viešųjų paslaugų teikimui ir (arba) jų kokybės gerinimui. Priemonė prisideda prie BŽŪP SO8 tikslo įgyvendinimo (užimtumo, socialinės įtraukties skatinimas). Priemonė siejasi su VPS tema - skatinamas tvarus ekonomikos augimas kaimo vietovėse, padedantis užtikrinti socialinį ir kultūrinį vystymąsi. VVG teritorijoje veikia nemažai bendruomeninių ir NVO organizacijų, sukaupta vertinga patirtis, todėl priemonė padės atskleisti ir išplėtoti bendruomenių ir NVO potencialą.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	1) Sustiprintos organizacijos, įgalintos panaudoti sukauptą patirtį ir potencialą bendruomenės veiklos plėtrai ir galimam paslaugui teikimui; 2) Sustiprintas gyventojų bendruomeniškumas ir veiklumas
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Įtraukiamos veiklos, susijusios su aplinkosauginiu švietimu, sveikatingumo skatinimu arba gyvūnų gerove, veikloje taikomos aplinką tausojančios praktikos
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Remiamos veiklos: 1) bendruomeninių ir NVO organizacijų gebėjimus stiprinančios veiklos; 2) gyventojų bendruomeniškumo, samoningumo didinimo veiklos (pvz., kultūros, sporto renginiai, neformalus švietimas ir kitos veiklos.)
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Asociacijos ir (arba) Nevyriausybinės organizacijos (NVO)
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos gyventojai, asociacijų ir NVO nariai, darbuotojai, savanoriai
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos numatytos Strateginiame plane ir Vietos projektų administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1) Didesnis projekto naudos gavėjų skaičius; 2) Didesnė teritorinė aprėptis; 3) Sąsaja su VPS tema
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	30000
Paramos lyginamoji dalis, proc.	90 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	60 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	2
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią planuojamą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
<i>Subregioninės vietovės principas:</i>	

Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Planuojama finansuoti 2 projektus, todėl nėra galimybės užtikrinti, kad jie apims visas VVG seniūnijas
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Pareiškėjai turės galimybę pasirinkti, ar projektą vykdyti su partneriu.
Inovacijų principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	netaikoma
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Igyvendinant VPS sudarytos sąlygos visiems teikti projektus ir juose dalyvauti, neatsižvelgiant į pareiškėjų ar tikslinės grupės atstovų lytį, tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, negalią, amžių ir kt.
Jaunimas:	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne

R.42	Ne
VPS rodiklių taikymas priemonei:	
JVVG-P.1	Ne
JVVG-P.2	Ne
JVVG-P.3	Ne
JVVG-P.4	Ne
JVVG-P.5	Ne
JVVG-P.6	Ne
JVVG-P.7	Ne
JVVG-P.8	Ne
JVVG-P.9	Ne
JVVG-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne

Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	6 priemonė
Priemonės pavadinimas	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje
Priemonės rūšis	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	3
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	

<p>Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)</p>	<p>Priemone numatoma skatinti paslaugų, svarbių kaimo gyventojų gyvenimo kokybei, kūrimą ir plėtrą. Priemonė prisideda prie gyvenimo kokybės kaime gerinimo, kuriant gyventojų poreikius atliepiančią viešąją infrastruktūrą, skirtą švietimo, kultūrinių, sporto ar socialinių paslaugų teikimui, paslaugų prieinamumo didinimui, kokybės gerinimui. Priemonė prisideda prie pagrindinio BŽŪP SO8 tikslo, skatindama gyventojų užimtumą, socialinę įtrauktį, žaliosios ekonomikos augimą bei skirtumą tarp kaimo ir miesto mažinimą. Priemonė atitinka gyventojų apklausoje nurodytas problemas ir poreikius (viešosios infrastruktūros stoka, gyventojų laisvalaikio, užimtumo galimybių, socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo stoka).</p>
<p>Pokytis, kurio siekiama VPS priemone</p>	<p>1) Padidėjęs naujų ir (arba) atnaujintų infrastruktūros objektų skaičius; 2) Pagerėjęs viešųjų paslaugų prieinamumas; 3) Išaugęs gyventojų pasitenkinimas viešąją infrastruktūra ir paslaugomis, pagerėjusi paslaugų kokybė</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>Priemone siekiama paskatinti klimato kaitos poveikio švelninimo priemonių diegimą ir taip prisidėti prie klimato kaitos mažinimo</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>netaikoma</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>netaikoma</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>Skiriami papildomi balai projektams, kurie tenkins gyventojų poreikius, susijusius su maistu ir sveikata arba gerins gyvūnų gerovę</p>
<p>B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:</p>	
<p>Pagal priemonę remiamos veiklos</p>	<p>Remiamos veiklos: socialinių paslaugų kokybės gerinimas ir įvairovės didinimas; investicijos į atsinaujinančius energijos išteklius; infrastruktūros atnaujinimas; įrangos įsigijimas; paslaugų įsigijimas</p>
<p>Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)</p>	<p>Savivaldybės administracija ir (arba) savivaldybės įsteigti juridiniai asmenys, asociacijos, viešosios įstaigos</p>

Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	VVG teritorijos gyventojai, socialiai pažeidžiamos grupės, skurdo riziką patiriančios šeimos, kaimo bendruomenės ir kt.
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos numatytos Strateginiame plane ir Vietos projektų administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1) Numatytos klimato kaitos poveikio švelninimo priemonės; 2) Didesnis projekto naudos gavėjų skaičius
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	50000 (3 projektai) ir 20000 (4 projektai)
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Diferencijuotas intensyvumas, priklausomai nuo įgyvendinamų veiklų ir pareiškėjų tipų (3 projektams numatoma 50000 Eur, 95 proc. intensyvumas; 4 projektams -20000 Eur, 40 proc. intensyvumas)
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	230 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	7
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią planuojamą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Nėra galimybės užtikrinti, kad projektai apims visas seniūnijas
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Pareiškėjai turės galimybę pasirinkti, ar projektą vykdyti su partneriu.
Inovacijų principas:	

Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	netaikoma.
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Igyvendinant VPS sudarytos sąlygos visiems teikti projektus ir juose dalyvauti, neatsižvelgiant į pareiškėjų ar tikslinės grupės atstovų lytį, tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, negalią, amžių ir kt.
<i>Jaunimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Taip
R.42	Taip
<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	
JVVG-P.1	Ne
JVVG-P.2	Ne
JVVG-P.3	Ne
JVVG-P.4	Ne
JVVG-P.5	Ne
JVVG-P.6	Ne
JVVG-P.7	Ne
JVVG-P.8	Ne

JVVG-P.9	Ne
JVVG-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	7 priemonė
Priemonės pavadinimas	Tarptautinis bendradarbiavimas
Priemonės rūšis	Tarptautinis VVG bendradarbiavimas

VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	2
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	2
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
A dalis. Priemonės intervencijos logika:	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – vykdant tarptautinį bendradarbiavimą, sudaryti galimybę ir sąlygas VVG keistis gerąja patirtimi su kitų šalių atstovais, perimti ir diegti žinias, metodus, inovatyvius, tvarius ir išmanių sprendimus, padedančius įgyvendinti pasirinktą VPS temą: žaliosios ekonomikos augimas – darnus socialinis ir kultūrinis kaimo vystymasis ir spręsti situacijos analizėje įvardintus ekonominius, socialinius ir kultūrinius iššūkius.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	1) Sustiprintos VVG kompetencijos žaliosios ekonomikos augimo ir darnaus socialinio ir kultūrinio kaimo vystymosi srityse
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	netaikoma

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Įtraukiamos veiklos, susijusios su aplinkosauginiu švietimu, sveikatingumo skatinimu arba gyvūnų gerove, veikloje taikomos aplinką tausojančios praktikos
B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Bendradarbiavimo veiklos (pvz., vizitai, renginiai ir pan.)
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupė
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupės nariai
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Tinkamumo sąlygos numatytos Strateginiame plane ir Vietos projektų administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	netaikoma
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	0
C dalis. Paramos dydžiai:	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	0
Paramos lyginamoji dalis, proc.	100 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	10 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	1
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią planuojamą paramos sumą vienam projektui.
D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:	
Subregioninės vietovės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas	Veikloje dalyvaus visų seniūnijų atstovai
Partnerystės principas:	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai

Pasirinkimo pagrindimas	Pareiškėjai turės galimybę pasirinkti, ar projektą vykdyti su partneriu.
<i>Inovacijų principas:</i>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	netaikoma
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Įgyvendinant VPS sudarytos sąlygos visiems teikti projektus ir juose dalyvauti, neatsižvelgiant į pareiškėjų ar tikslinės grupės atstovų lytį, tautinę kilmę, religiją ar įsitikinimus, negalią, amžių ir kt.
<i>Jaunimas:</i>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	netaikoma
E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:	
<i>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</i>	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Ne
<i>VPS rodiklių taikymas priemonei:</i>	
JVVG-P.1	Ne
JVVG-P.2	Ne
JVVG-P.3	Ne
JVVG-P.4	Ne
JVVG-P.5	Ne

JVVG-P.6	Ne
JVVG-P.7	Ne
JVVG-P.8	Ne
JVVG-P.9	Ne
JVVG-P.10	Ne
F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Ne
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Ne
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L 806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne

10.5. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS) aprašyta **5 priede**.

10.6. VPS priemonių rezultato rodikliai

VPS priemonių rezultato rodikliai, jų reikšmių pagrindimas ir planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį pateikti **4 priede**.

11. Preliminarus VPS įgyvendinimo planas

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	2024 m.				2025 m.			
		I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
1 priemonė	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	0,00	0,00	0,00	240 000,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00
2 priemonė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 priemonė	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	0,00	0,00	217 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 priemonė	Socialinis verslas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	0,00	0,00	230 000,00	0,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Iš viso	0,00	0,00	447 500,00	240 000,00	0,00	200 000,00	120 000,00	0,00

Pastaba:

Faktinis kvietimų skaičius konkrečiais metais gali nesutapti su lentelėje nurodytu. Konkrečių metų kvietimai suplanuojami rengiant metinį kvietimų grafiką, kuris skelbiamas VVG svetainėje.

4 priemonė	Socialinis verslas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pastaba: Faktinis kvietimų skaičius konkrečiais metais gali nesutapti su lentelėje nurodytu. Konkrečių metų kvietimai suplanuojami rengiant metinį kvietimų grafiką, kuris skelbiamas VVG svetainėje.

12.VPS finansinis planas

12.1. VPS išlaidos pagal išlaidų kategorijas ir priemonių rūšis

1	2	3	4	5	6	7
Išlaidų kategorija	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės rūšis	VPS priemonių skaičius	Planuojama paramos suma, Eur	Išlaidų dalis, nuo atitinkamos kategorijos išlaidų, proc.	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-01	Ne žemės ūkio verslo pradžia	0	0,00	0,0	100
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-02	Ne žemės ūkio verslo plėtra	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-03	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	1	440 000,00	37,5	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-04	Ūkio subjektų (fizinių ir (arba) juridinių asmenų) bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-05	Žemės ūkio verslas	0	0,00	0,0	

1	2	3	4	5	6	7
Išlaidų kategorija	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės rūšis	VPS priemonių skaičius	Planuojama paramos suma, Eur	Išlaidų dalis, nuo atitinkamos kategorijos išlaidų, proc.	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-06	Socialinis verslas	1	90 000,00	7,7	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-07	Bendruomeninis verslas	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-08	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	1	230 000,00	19,6	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-09	Veiklos projektai	2	408 000,00	34,8	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-10	Mokymų projektai	1	5 138,40	0,4	
VPS administravimo išlaidos	LEADER-20VVG-11	Teritorinis VVG bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	100
VPS administravimo išlaidos	LEADER-20VVG-12	Tarptautinis VVG bendradarbiavimas	1	10 000,00	3,4	
VPS administravimo išlaidos	-	VVG veiklos išlaidos	0	283 284,60	96,6	
VPS administravimo išlaidos	-	VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo išlaidos	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos, iš viso				1 173 138,40	80,0	100
VPS administravimo išlaidos, iš viso				293 284,60	20,0	
Iš viso				1 466 423,00	100	100

12.2. Metinis VPS išlaidų planas

1	2	3	4	5	6	7	8
Išlaidų kategorija	Planuojama išlaidų suma, iš viso, Eur	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Planuojama metinė išlaidų suma, Eur							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	1 173 138,40	687 500,00	320 000,00	165 638,40	0,00	0,00	0,00
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	283 284,60	166 014,65	77 272,27	39 997,68	0,00	0,00	0,00
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	10 000,00	0,00	0,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00
Iš viso	1 466 423,00	853 514,65	397 272,27	205 636,08	10 000,00	0,00	0,00
Planuojama metinė išlaidų dalis, proc.							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	100,00	58,60	27,28	14,12	0,00	0,00	0,00
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	100,00	58,60	27,28	14,12	0,00	0,00	0,00
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	100,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00
Iš viso	100,00	58,20	27,09	14,02	0,69	0,00	0,00

13. ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas

13.1. Subregioninės vietovės principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

VPS rengimo procese buvo laikomasi teritorinio principo, užtikrinančio efektyvų vietos plėtrai svarbių problemų sprendimą ir racionalų vietos žmogiškųjų išteklių naudojimą, identifikuojant ilgalaikę vietos plėtrai svarbiausias problemas ir išteklius jai spręsti; nustatant VVG teritorijos socialinių ryšių, bendros istorijos, išskirtinumo ir identiteto įtaką vietos bendruomenės požiūriui į ilgalaikę VVG teritorijos plėtrą; vietos bendruomenės sutelkimą bendriems tikslams 2023–2027 m. laikotarpiu.

VVG organizavo VPS rengimo procesą taip, kad į jį kuo plačiau būtų įtraukti atstovaujamos teritorijos gyventojai. Reguliarių susitikimų organizavimas kiekvienoje seniūnijoje užtikrino, kad kiekvienas gyventojas turėtų galimybę prisidėti prie VPS rengimo. Susitikimų su vietos gyventojais temos (gyvenamosios vietovės išteklių analizė; paramos socialiai pažeidžiamoms grupėms organizavimas; gyvenamosios vietovės stiprybės ir silpnybės; pageidaujami teritorijos pokyčiai iki 2029 m.) buvo parinktos taip, kad įtrauktų bendruomenės narius į aktyvias diskusijas ir svarstymus. Susitikimų metu poreikis suformuoti poziciją vienu ar kitu klausimu sutelkė vietos bendruomenės aktyvą, nes tokiu būdu buvo pradėta ruošti naujų sumanymų įgyvendinimui 2023–2027 m. laikotarpiu.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Siekiant užtikrinti darnią Jonavos rajono VVG teritorijos plėtrą, planuojama bendromis pastangomis siekti strateginių tikslų įgyvendinimo. Vietos gyventojų, nevyriausybinų organizacijų, verslo ir valdžios atstovų bendradarbiavimas ir veikimas kartu užtikrina tolygią, integruotą Jonavos rajono VVG teritorijos plėtrą.

VPS numatyta Jonavos rajono plėtra apims visas seniūnijas – visose seniūnijose bus įgyvendinti vietos projektai. VPS numatytos priemonės atitinka seniūnijų poreikius ir yra paremtos nustatytomis vietos galimybėmis bei turimais ištekliais (infrastruktūra, turizmo ir gamtos ištekliais, gyventojais). Skelbiant kvietimus papildomi balai bus skiriami pareiškėjams, apimantiems kuo didesnę teritoriją, gyventojų skaičių, naudojančioms vietines žaliavas, išteklius ir pan. – visa tai padės kurti didesnę pridėtinę vertę ir prisidės prie esamų skirtumų tarp seniūnijų mažinimo.

Teritorijos specifinių poreikių patenkinimas ir teritorijos galimybių efektyvus išnaudojimas – pagrindinis teritorinio principo privalumas. principas.

Siekiant efektyviai užtikrinti principo laikymąsi informacija apie seniūnijų poreikius ir galimybę juos atliepti rengiant projektų paraiškas bus skelbiama VVG puslapyje.

13.2. „Iš apačios į viršų“ principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Taikant „iš apačios į viršų“ principą, rengiant VPS VVG inicijavo diskusijas su įvairiomis organizacijomis, bendruomenėmis ir gyventojais, kad VVG teritorijos plėtros politika būtų formuojama bendromis visų visuomeninių grupių atstovų pastangomis. Susitikimų su vietos gyventojais metu pirmiausia buvo aptarta esama gyvenamosios vietovės situacija, turimi įvairūs ištekliai (žmogiškieji, gamtiniai, infrastruktūros, organizacijų, įstaigų, nematerialus turto, įmonių, žemės ūkio, amatų) ir išgryninti poreikiai, kuriuos turi atliepti kuriama strategija, aptartos vietos gyventojams aktualios veiklos ir paslaugos. Seniūnijos ir savivaldybės įstaigų atstovai įsitraukė į rengimą ne tik dalyvaudami diskusijose, bet ir teikdami informaciją, reikalingą rengiant VPS (apie VVG teritorijos gyventojus, švietimo, socialinės srities būklę, jaunimą, paslaugas gavusius asmenis, ūkininkus ir kt.).

Susitikimų su vietos gyventojais metu atlikta vietos išteklių analizė patvirtino, jog VVG atstovaujama teritorija yra vientisa geografiniu, ekonominiu ir socialiniu požiūriu – čia gyvenančius žmones vienija

bendri interesai, socialiniai ir ekonominiai ryšiai, paveldas ir bendra veikla kuriant naujus vietos produktus. Susitikimų su gyventojais metu buvo keliami klausimai, kaip būtų galima efektyviau naudoti turimus išteklius vietovės konkurencingumui didinti. Remiantis gautais atsakymais į šį klausimą, buvo renkamos VVG teritorijai labiausiai tinkančios plėtros kryptys, taip palaipsniui suformuojant bendrą tolesnės VVG teritorijos plėtros viziją.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Jonavos rajono VVG planuoja įtraukti į atskirus VPS įgyvendinimo procesus įtraukti bendruomenines ir nevyriausybinės organizacijas, kitus pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovus, veikiančius Jonavos rajono VVG teritorijoje. Vietos projektus tvirtins VVG valdymo grupė, sudaryta iš VVG teritorijos gyventojų atstovų, kurie atstovauja pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios sektoriams ir atstovaujamos teritorijos interesams – tai užtikrina, kad rengiant kvietimus teikti vietos projektų paraiškas ir tvirtinant projektus bus atsižvelgiama į visos Jonavos rajono VVG teritorijos bendruomenės poreikius.

Rengiant kvietimus teikti vietos projektams dokumentacija bus skelbiama Jonavos rajono VVG interneto svetainėje, Jonavos rajono savivaldybės puslapyje ir kitais kanalais. Informacija apie atskirų vertinimo etapų rezultatus, finansavimą laimėjusius projektus ir jų rezultatus taip pat bus skelbiama VVG interneto svetainėje.

Pagal poreikį bus vykdomos gyventojų apklausos, jų metu bus prašoma išsakyti nuomonę apie VVG teritorijoje įgyvendintų projektų naudą, poveikį ir t.t.

Vykdam VPS įgyvendinimo stebėseną, kasmet visuotiniame VVG narių susirinkime bus pristatomi VPS įgyvendinimo rezultatai, atsižvelgiama į įgyvendinimo procesui bei jo kokybei išsakytas pastabas. VPS įgyvendinimo stebėseną vykdys Jonavos rajono VVG bendruomenės išrinkti atstovai, kurie užtikrins, kad bendruomenės poreikiai bei lūkesčiais būtų atliepti vykdant projektus, teks aktualias pastabas. Taip pat bus vykdomos VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklos: organizuojami mokymai bei informaciniai renginiai, bus atsižvelgiama į vietos bendruomenės išsakomus poreikius.

13.3. Partnerystės principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Rengiant VPS buvo laikomasi partnerystės principo, skatinančio įvairių sektorių atstovų tarpusavio diskusijas ir siekiant įvairių nuomonių bei interesų suderinamumo, socialinės sanglaudos ir tvarių sprendimų. Partnerystės principo buvo laikomasi viso VPS rengimo proceso metu:

1. Partnerystės principas įgyvendinamas formuojant VVG valdybą, sudarytą iš pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovų.
2. Vykdam VVG teritorijos tyrimą ir siekiant atliepti įvairių visuomenės grupių poreikius, buvo apklausiami ir gyventojai, ir organizacijos.
3. Susitikimuose su vietos bendruomene dalyvavo verslo ir vietos valdžios atstovai.
4. Jonavos rajono VVG, vykdydama vietos bendruomenės aktyvinimo veiklas, siekė, kad visuose aktyvinimo veiklose (mokymuose, informaciniuose renginiuose, konferencijose, dalykiniuose susitikimuose) dalyvautų pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Įgyvendinant VPS, VVG sieks užtikrinti konstruktyvią pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios partnerystę siekiant tvarios Jonavos rajono VVG teritorijos plėtros. To bus siekiama išlaikant VVG valdybos sudėtį, kurioje proporcingai įtraukti pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai. VPS įgyvendinimo metu bus organizuojami informaciniai ir aktyvinimo susitikimai su vietos bendruomenėmis, į kuriuos bus kviečiami pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai, siekiant pristatyti VPS įgyvendinimo eigą, paskatinti dalyvauti kvietimuose. VPS įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę taip pat bus įtraukti pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai.

13.4. Bendradarbiavimo principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Jonavos rajono savivaldybės VVG nuo 2008 m. yra VVG tinklo (toliau - VVGT) narys ir dalyvauja darbo grupėse, pasitarimuose rengiant ir derinant dokumentus su ŽŪM ir NMA, VVGT valdybos posėdžiuose ir visuotiniuose susirinkimuose (siūlyti kandidatai į VVGT pirmininko postą bei valdybos narius), taip pat prisideda prie VVGT veiklos ataskaitų ir finansinės atskaitomybės dokumentų analizės, teikia siūlymus dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ atrankos taisyklių pakeitimų bei papildymų.

Siekiant geriau pasirengti strateginiam rajono plėtros planavimui ir pasisemti patirties iš kitų VVG grupių atstovų, VVG vykde ir dalyvavo įvairiuose teritorinio bendradarbiavimo projektuose:

1. Projekte „Žydinti Lietuva“ (Nr. 4477-44-20-101762-PR001). Projekto koordinatorius - Kaišiadorių r. VVG. Projekto partneriai: Alytaus r. VVG, Kauno r. VVG, Prienų r. VVG, Kėdainių r. VVG, Raseinių r. VVG „Raseinių krašto bendrija“, Jonavos sav. R. VVG, Elektrėnų sav. R. VVG, Širvintų r. VVG)

2. Projekte „Turistauk kaime!“ (Nr. Nr. 44TT-KK-22-2-04969-PR001). Projekto koordinatorius – Jonavos r. VVG. Projekto partneriai: Anykščių r. VVG (kaimo vietovių VVG), Ignalinos r. VVG (dvisektorė VVG).

3. Rengiant VPS 2014-2020 metų buvo konsultuotasi dėl bendradarbiavimo projekto su Fondo Vietos veiklos partneriška grupe „Ciuchcia Krasinśkich“, Draugijos Vietos veiklos grupe „ZIELONE SIOŁO“. Jonavos r. VVG buvo iniciatorius.

4. Tarptautinio bendradarbiavimo projekte „Abiejų Tautų Respublikos istorinė atmintis - bendradarbiavimas tarp Lietuvos ir Lenkijos VVG, kuriant naujas turizmo paslaugas ir inovacijas“ (Nr. 44TT-KK-21-3- 08675-PR001). Projekto koordinatorius – Jonavos r. VVG. Projekto partneris – LOKALNA GRUPA DZIAEANIA „Polnocne Mazowsze“. Projekto įgyvendinimo vieta: Jonavos rajonas, Lietuva; Polnocne Mazowsze, Lenkija. Projektų rezultatai buvo panaudoti rengiant 2023–2029 m. VPS ir planuojant turizmo srities paslaugų teikimą.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

VPS įgyvendinimo laikotarpiu Jonavos r. VVG toliau planuoja dalyvauti VVG tinkle, Kauno rajono VVG iniciuotoje Lietuvos VVG metinėje kontaktų mugėje, kurios metu kiekviena VVG pristatys savo VVG bendruomenės narius, galinčius keistis gerąja patirtimi, idėjomis, bendradarbiavimo galimybėmis ir vietos produktais su kitų VVG bendruomenių atstovais, taip pat bendradarbiaus su kitomis užsienio VVG (Punsko valsčiaus savivaldybės VVG).

13.5. Inovacijų principas

Principo laikymasis rengiant VPS:

VPS temos pasirinkimas „Žaliosios ekonomikos augimas – darnus kultūrinis ir socialinis kaimo vystymasis“, skatina rinktis inovatyvius, išmanius, tvarius ir aplinkai draugiškus sprendimus. Susitikimuose su gyventojais renkantis būsimos strateginės plėtros viziją ir numatant tikslus, buvo išsakyti būtinybė siekti inovacijų, ypatingai žemės ūkio, rekreacijos ir turizmo bei socialinių paslaugų sektoriuose.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Tikimasi, kad VPS numatytos ūkininkų skaitmeninių gebėjimų stiprinimo ir socialinio verslo priemonės prisidės prie inovacijų diegimo rajono VVG teritorijoje. Ūkininkai, susipažinę su skaitmeninių technologijų teikiama galimybėmis, galės jas įdiegti savo ūkiuose ir dalintis gerąja patirtimi VVG teritorijoje ir už jos ribų. Daugumos planuojamų remti veiklų rezultatai bus pasiekti įgyvendinant vietos lygiu inovatyvias veiklas, paslaugas ar renkantis naujus veiklos metodus.

13.6. Jaunimas

Principo laikymasis rengiant VPS:

Jonavos rajono VVG valdyboje yra 5 nariai (41,7 proc.) iki 40 m. amžiaus. Jonavos rajono VVG skiria ypatingą dėmesį Jonavos rajono jaunimui, siekdami įtraukti jaunus žmones į VVG veiklą, skatinant prisidėti prie jaunimo problemų sprendimo ir motyvuojant jaunimą aktyviai dalyvauti įvairiose vietos veiklose tiek rengiant VPS, tiek teikiant paraiškas. Kai kuriose VPS priemonėse numatytos jaunimui skirtos veiklos (jaunimo neformalaus švietimo, laisvalaikio užimtumo, paslaugų įvairovės didinimo). Visos VPS numatytos priemonės tam tikru būdu prisidės ir prie jaunimui aktualių problemų sprendimo ir poreikių tenkinimo.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

Per visą VPS įgyvendinimo laikotarpį bus laikomasi principo, kad dalį VVG valdybos narių turi sudaryti jauni žmonės.

Kai kuriose VPS priemonėse numatytos jaunimui skirtos veiklos (jaunimo neformalaus švietimo, laisvalaikio užimtumo, paslaugų įvairovės didinimo). Visos VPS numatytos priemonės tam tikru būdu prisidės ir prie jaunimui aktualių problemų sprendimo ir poreikių tenkinimo. Kviečiant teikti vietos projektų paraiškas papildomai bus teikiama informacija, kokios yra galimybės rengti ir įgyvendinti vietos jaunimui skirtus iš VPS lėšų finansuojamus projektus.

13.7. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas

Principo laikymasis rengiant VPS:

VVG nariais gali tapti visi fiziniai ar juridiniai asmenys, veikiantys VVG teritorijoje, nepriklausimai nuo lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos ir kt. VVG Valdyboje ir administracijoje yra išlaikytas lyčių lygybės principas.

Susitikimuose su rajono gyventojais buvo kviečiami dalyvauti visi asmenys, nepriklausomai nuo lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos ir kt.

Principo laikymasis įgyvendinant VPS:

VPS numatytos priemonės skirtos visiems VVG teritorijos gyventojams nepriklausimai nuo lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos ir kt. VVG renginių, mokymų, konsultacijų dalyviais ir pareiškėjais taip pat galės būti visi asmenys, nepriklausimai nuo lyties, tautinės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos ir kt.

14. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiksmai

14.1. Informacija apie VPS viešinimą ir derinimą su visuomene VPS rengimo metu

Buvo surengti VPS pristatymai vietos gyventojams ir socialiniams partneriams. Pirmuose susitikimuose buvo pristatomas 2014-2020 m. VPS įgyvendinimas, numatomi naujos VPS rengimo etapai, prašoma užpildyti apklausos anketas, išsakyti VVG teritorijos problemas ir galimas finansavimo kryptis. Vėlesniuose susitikimuose buvo supažindinama su numatytomis finansavimo kryptimis, priemonėmis, finansiniu planu. Parengus VPS projektą, gyventojai ir bendruomenių atstovai buvo prašomi pateikti pastabas.

Elektroniniu paštu buvo siunčiami laiškai bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų, verslo, biudžetinių įstaigų atstovams, kuriuose buvo pateikiama informacija apie VPS rengimą, prašoma užpildyti apklausos anketą, teikti pastabas ir pasiūlymus, pasidalinti informacija su kitais asmenimis. Visa informacija apie VPS rengimą buvo viešinama VVG internetinėje svetainėje ir Jonavos rajono savivaldybės puslapyje.

VPS buvo pristatyta Regiono plėtros tarybai ir Jonavos rajono savivaldybės tarybai.

Siekiant užtikrinti VVG teritorijos gyventojų aktyvumą ir įsitraukimą į VPS rengimą, informacija buvo teikiama įvairiais kanalais, informacija apie susitikimus buvo skelbiama iš anksto, juose galėjo dalyvauti visi suinteresuoti asmenys.

14.2. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo strategija VPS įgyvendinimo metu

VVG administracijoje dirba už viešuosius ryšius atsakingi specialistai, kurie rūpinsis VVG interneto svetainės turinio atnaujinimu, palaikymu ir priežiūra. Visą numatomą laikotarpį interneto svetainėje bus nuolat skelbiama ir atnaujinama informacija apie VPS įgyvendinimo eigą, kvietimus, susitikimus, konsultacijas ir metodinę medžiagą.

Strategijos įgyvendinimo pradžioje bus įrengtas aiškinamasis stendas, o pabaigoje – viešas rezultatų pristatymas.

Visą administravimo laikotarpį tiesiogiai ir nuotoliniu būdu vyks potencialių vietos projektų pareiškėjų konsultavimas ir aktyvinimas, vietos projektų vykdytojų konsultavimas. Paskelbus vietos projektų paraiškų kvietimą, bus organizuojami aktyvinimo renginiai ir mokymai.

Kvietimai teikti vietos projektų paraiškas bus viešiniami VVG ir Jonavos savivaldybės interneto svetainėse, informacinių renginių, mokymų bei susitikimų su gyventojais metu. Informaciniai renginiai paskatins suinteresuotus asmenis domėtis kvietimo medžiaga ir teikti paraiškas.

15. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistema

15.1. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistemos apibūdinimas

Užtikrinant VPS įgyvendinimą, sukurta jos įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistema, kuri suteikia galimybę nuolat stebėti ir periodiškai vertinti VPS įgyvendinimo pažangą. VPS įgyvendinimo stebėseną yra sisteminis bei kompleksinis priemonių, susietų su VPS įgyvendinimu, kokybinių ir kiekybinių kaimo vietovių pokyčių stebėjimo, vertinimo ir pasiūlymų dėl VPS įgyvendinimo tobulinimo procesas.

VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tikslas – sukurti patikimą ir objektyvią VVG atstovaujamos teritorijos plėtros koordinavimo, VPS įgyvendinimo stebėsenos tvarką, užtikrinti racionalų ES ir nacionalinės paramos lėšų paskirstymą ir savalaikį jų įsisavinimą, VVG valdymo organų, VVG administracijos darbuotojų funkcijas, atskaitomybę ir jų atsakomybę, tenkančią įgyvendinant VPS.

VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistema sudarys tinkamas prielaidas ne tik tinkamai koordinuoti, periodiškai vertinti VPS įgyvendinimo eigą, bet ir vertinti VPS įgyvendinimo rezultatyvumą, efektyvumą ir poveikį VVG atstovaujamai teritorijai, o prireikus papildyti ar keisti pačią VPS.

VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos sistema yra skirta VVG nariams, VVG valdybos nariams ir VVG darbuotojams, atsakingiems už VPS įgyvendinimo administravimą.

15.2. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus

VPS įgyvendinime dalyvaujančių VVG subjektų vaidmuo VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistemoje. Svarbiausias vaidmuo užtikrinant VPS įgyvendinimo valdymą ir stebėseną tenka VVG valdybai, kuri pagal jai visuotinio VVG narių susirinkimo suteiktą kompetenciją (žr. 13.1.2 punktą) svarsto ir tvirtina VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tvarką, jos pakeitimus ir VPS įgyvendinimo ataskaitą bei VPS pakeitimus; priima sprendimą dėl VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės sudarymo, jos sudėties keitimo, papildymo arba atskirų jos narių narystės suspendavimo esant piktnaudžiavimo atvejui.

Pagrindinis vaidmuo vykdant reguliarią VPS įgyvendinimo stebėsenos priežiūrą tarp VVG valdybos posėdžių teks VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupei, kurią VVG valdybos sprendimu sudarys paskirti VVG nariai kartu su VVG administracijos darbuotojais (ne mažiau kaip penki asmenys, iš kurių ne daugiau kaip 1/3 - VVG administracijos darbuotojai). Užtikrinant vietos valdžios, bendruomenių ir verslo sektorių efektyvų bendradarbiavimą, formuojant VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės sudėtį bus laikomasi partnerystės principo, t.y., kad šios grupės nariai atstovautų visiems trimis sektoriams (pilietinės visuomenės, vietos valdžios ir verslo).

VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupė turės kompetenciją teikti pasiūlymus VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tvarkos, jos keitimo arba papildymo, dėl VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės sudėties keitimo, papildymo arba atskirų jos narių suspendavimo, kai nustatomas piktnaudžiavimo atvejis. Taip pat VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės nariai kartu su VVG administracijos darbuotojais vyks į vietos projektų patikras vietose, dalyvaus rengiant VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą ir VPS pakeitimų projektus.

VPS administravimo vadovas, administratorius, VPS finansininkas ir kiti darbuotojai, susiję su VPS administravimu, vykdys nuolatinį VPS įgyvendinimo valdymą ir stebėseną pagal jiems numatytas funkcijas.

Informacijos apie VPS įgyvendinimo eigą teikimo tvarka. Svarbi sėkmingo VPS įgyvendinimo sąlyga yra tinkamai organizuotas reikalingos statistinės informacijos rinkimas, sisteminimas ir analizė bei papildomų tyrimų arba galimybių studijų apie VPS numatytų tikslų, uždavinių, priemonių įgyvendinimą, atlikimas.

Už informacijos, reikalingos VPS įgyvendinimui užtikrinti ir stebėsenai atlikti bei ataskaitai parengti, rinkimą, sisteminimą ir analizę bei papildomų tyrimų, susijusių su VPS įgyvendinimu, organizavimą bus atsakingi VVG administracijos darbuotojai (VPS administravimo vadovas, administratorius, finansininkas, viešųjų ryšių specialistas).

Informacija apie VPS įgyvendinimo pažangą ir susidariusias VPS įgyvendinimo problemas bus gaunama iš vietos projektų įgyvendinimo ataskaitų, VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės ir VVG administracijos darbuotojų vizitų (patikrų) į vietos projektų įgyvendinimo vietas ataskaitų, atliktų tyrimų ataskaitų ar galimybių studijų, susijusių su VPS įgyvendinimu ir kitų informacijos šaltinių.

VPS įgyvendinimo metinė ataskaita rengiama pagal Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių nustatytą formą ir reikalavimus.

VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaita bus rengiama kasmet (apims laikotarpį nuo ataskaitinių metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.). Už jos parengimą kartu su VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės nariais atsakinga VVG administracija, o už pateikimą VVG valdybai bus atsakinga VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupė. VVG valdybai nepritarus metinei ataskaitai, ji gražinama tobulinimui, už kurį atsakinga VVG administracija.

VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupė VPS įgyvendinimo metinę ataskaitą pateiks VVG valdybai ne vėliau kaip per vieną mėnesį pasibaigus ataskaitiniams metams, o galiausiai ataskaita bus pristatoma VVG narių visuotiniam susirinkimui, kuris VPS įgyvendinimo ataskaitą viešai apsvartys. Ataskaita taip pat bus viešai skelbiama VVG atstovaujamos teritorijos bendruomenei VVG interneto svetainėje www.jonavosvvg.lt.

Atskaitomybės tarp atskirų VVG subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant VPS, sistema. Pagal VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus tvarkos aprašą visi VVG darbuotojai, susiję su VPS administravimu, bus tiesiogiai pavaldūs ir atskaitingi VPS administravimo vadovui. VPS administravimo vadovas už savo veiklą bus tiesiogiai atskaitingas VVG valdybai, o tarp jos posėdžių - VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupei, kuri kaip ir VPS administravimo vadovas, už savo veiklą atskaitinga VVG valdybai. VVG valdyba kartu su VVG pirmininku už savo veiklą atsiskaito prieš visuotinį VVG narių susirinkimą, kaip aukščiausią VVG valdymo organą.

Detalesnė atskaitomybė (pavaldumas) tarp atskirų VVG subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant VPS, bus aprašyta VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tvarkoje, kuri tvirtinama VVG valdybos sprendimu.

Atsakomybės sistema, taikoma įgyvendinant VPS. Pastebėjus ar nustačius VVG administracijos darbuotojų piktnaudžiavimo (neteisėto veikimo arba neveikimo) atvejį, VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupė kreipiasi į VVG valdybą dėl šių darbuotojų atsakomybės arba laikino nušalinimo nuo pareigų.

VVG valdyba taip pat turės teisę esant piktnaudžiavimo atvejui arba interesų konfliktui priimti sprendimą dėl atskirų VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės narių narystės joje suspendavimo tol, kol bus pašalintas interesų konfliktas.

Iškilus tam tikriems VPS įgyvendinimo sunkumams (pvz., atsilikimas nuo VPS įgyvendinimo plano), VVG valdybos sprendimu gali būti rengiama ir jai teikiama svarstyti tarpinė, t.y. pirmojo pusmečio (apims laikotarpį nuo ataskaitinių metų sausio 1 d. iki birželio 30 d.) VPS įgyvendinimo ataskaita.

Esant poreikiui arba iškilus sunkumams įgyvendinant VPS į VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupę VVG valdybos sprendimu gali būti įtraukti papildomi nariai, kuruosiantys sritis, kuriose susiduriama su sunkumais įgyvendinant vietos projektus ir siekiant VPS tikslų.

Detalesnė atsakomybės sistema, taikoma atskiriems VVG subjektams, dalyvaujantiems įgyvendinant VPS, bus aprašyta VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tvarkoje

15.2.1.	VVG nariai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Išklauso VVG pirmininko ataskaitą apie VPS įgyvendinimo eigą 2. Teikia rekomendacijas/siūlymus VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo proceso tobulinimo
15.2.2.	VVG kolegialaus valdymo organo nariai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Svarsto ir tvirtina VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tvarką ir jos pakeitimus 2. Priima sprendimą dėl VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės sudarymo, jos sudėties keitimo, papildymo, atskirų jos narių suspendavimo esant piknaudžiavimo atvejui <p>Svarsto ir tvirtina VPS įgyvendinimo ataskaitą ir VPS pakeitimus</p>
15.2.3.	VPS administravimo vadovas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teikia pasiūlymus VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupei ir VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tvarkos, jos keitimo arba papildymo 2. Teikia pasiūlymus VVG valdybai dėl VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės sudarymo, jos sudėties keitimo arba papildymo 3. Koordinuoja VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės veiklą 4. Koordinuoja ir vadovauja VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės vizitams į įgyvendinamų vietos projektų vietas (patikras vietoje) 5. Koordinuoja VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos tvarkos, VPS įgyvendinimo ataskaitos ir VPS pakeitimų projektų rengimą 6. Užtikrina tinkamą su VPS įgyvendinimo vidaus valdymu, stebėseną ir vertinimu susijusių dokumentų saugojimą <p>Informuoja NMA ir (arba) ŽŪM apie VPS įgyvendinimo problemas, o taip pat pateikia siūlymus dėl jų sprendimo</p>
15.2.4.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	<ol style="list-style-type: none"> 1. Renka, sistemina, analizuoja finansinę informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS įgyvendinimo pažangą bei problemas ir ją teikia VPS administravimo vadovui 2. Saugo su VPS įgyvendinimo vidaus valdymu, stebėseną ir vertinimu susijusius finansinius dokumentus
15.2.5.	VPS administratorius (-iai)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identifikuoja VPS įgyvendinimo problemas, renka, sistemina, analizuoja informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS įgyvendinimo pažangą ir ją teikia VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupei bei VPS administravimo vadovui 2. Rengia VPS įgyvendinimo ataskaitos ir VPS pakeitimų projektus 3. Organizuoja tyrimų/galimybių studijų, susijusių su VPS įgyvendinimu, atlikimą 4. Planuoja, organizuoja VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos grupės vizitus (patikras) į įgyvendinimų vietos projektų vietas 5. Saugo su VPS įgyvendinimo vidaus valdymu, stebėseną ir vertinimu susijusius dokumentus
15.2.6.	VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai)	Organizuoja ir vykdo VPS įgyvendinimo pažangos, įgyvendinimo ataskaitos, VPS pakeitimų viešinimą (VVG interneto svetainė, spauda, informaciniai biuleteniai ir t.t.)

IV dalis: VPS priedai

Priedas	Priedo pavadinimas
1 priedas	VVG narių sąrašas
2 priedas	VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas
3 priedas	VVG administracijos darbuotojų pareigybės ir funkcijos
4 priedas	VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas
5 priedas	VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)
6 priedas	VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė
7 priedas	Jonavos rajono savivaldybės kaimo gyventojų poreikių tyrimo klausimynas
8 priedas	Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupės teritorijos organizacijų poreikių tyrimo klausimynas
9 priedas	Kauno regiono plėtros tarybos raštas dėl Jonavos rajono 2024-2027 m. vietos plėtros strategijos suderinimo
10 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
11 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
12 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
13 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
14 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
15 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.

1 priedas. VVG narių sąrašas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6
1.	Bukonių kaimo bendruomenė	Dalia Autukienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Bukonių seniūnija	
2.	Jonavos rajono Pasraučių, Mimųainių ir Gaižiūnų kaimų bendruomenė	Petras Vyšniauskas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Bukonių seniūnija	
3.	Liepių bendruomenė	Neringa Kukarinienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Bukonių seniūnija	
4.	Bukonių krašto šeimos namai	Elena Tuzovienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Bukonių seniūnija	
5.	Jonavos rajono Šveicarijos kaimo bendruomenė	Juozas Jokimas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Šveicarijos seniūnija	
6.	Kulvos bendruomenė	Karolina Petrenčiuk-Naujokienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Kulvos seniūnija	
7.	Visuomeninė organizacija "Batėgalos bendruomenė"	Jolanta Grabažienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Kulvos seniūnija	
8.	Asociacija "Ruklos bendruomenė"	Vladimiras Kornijevskis	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Ruklos seniūnija	
9.	Ruklos bendruomenė "Ruklietis"	Joana Tarasevičienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Ruklos seniūnija	
10.	Asociacija "Venecijos bendruomenė"	Gintas Jasiulionis	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Ruklos seniūnija	
11.	Jonavos rajono Milagainių bendruomenė	Kristina Česnakauskienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Šilų seniūnija	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
12.	Jonavos rajono Panoterių krašto bendruomenė	Audronė Gruodienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Šilų seniūnija	
13.	Jonavos rajono Šilų bendruomenė	Asta Narauškaitė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Šilų seniūnija	
14.	Jonavos rajono Upninkų kaimo bendruomenės asociacija	Valerijonas Šemeta	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Upninkų seniūnija	
15.	Visuomeninė organizacija "Užusalių bendruomenės centras	Olga Nikitina	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Užusalių seniūnija	
16.	Turžėnų bendruomenės centras "Menų artelė"	Romualdas Petkevičius	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Užusalių seniūnija	
17.	Visuomeninė organizacija "Barupės bendruomenės centras"	Gintarė Davalgienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Žeimių seniūnija	
18.	Visuomeninė organizacija "Juškonių bendruomenės centras"	Laima Matulaitienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Žeimių seniūnija	
19.	Visuomeninė organizacija "Žeimių bendruomenė"	Indre Sabaliauskaite	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Žeimių seniūnija	
20.	Naujasodžio bendruomenė "Sūkurys"	Martynas Nenortas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Žeimių seniūnija	
21.	Visuomeninė organizacija "Juodmenos bendruomenė"	Algirdas Paplonskis	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Jonavos miesto seniūnija	
22.	Jonavos rajono jaunimo visuomeninių organizacijų sąjunga "Apskritas stalas"	Guoda Mockaitė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Jonavos miesto seniūnija	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
23.	Vyšniaukio kaimo bendruomenė	Valdas Bagdonas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Upninkų seniūnija	
24.	Asociacija "Augink savo kraštą"	Arturas Narkevičius	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Bukonių seniūnija	
25.	Asociacija "Piligrimų centras "Piligrimas"	Rimas Mačiulskis	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Bukonių seniūnija	
26.	Išorų kaimo bendruomenė	Juozas Klimkevičius	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Užusalių seniūnija	
27.	Asociacija „Kaimas bunda“	Alvydas Kurkuzinskas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Upninkų seniūnija	
28.	UAB "Jonavos vaistinė"	Juozas Jokimas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Jonavos miesto seniūnija	
29.	VšĮ "DEKO RESTO"	Oksana Eitminavičienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Jonavos miesto seniūnija	
30.	P. Vyšniausko įmonė	Petras Vyšniauskas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Bukonių seniūnija	
31.	A. Linkevičiaus įmonė	Arnoldas Linkevičius	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Ruklos seniūnija	
32.	UAB Ramidonas	Ramūnas Rudžianskas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šveicarijos seniūnija	
33.	UAB Jurimina	Ona Bulatovienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Upninkų seniūnija	
34.	UAB "Panerio valda"	Juozas Jokimas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Jonavos miesto seniūnija	
35.	UAB "Viklis"	Nerijus Šalūga	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Užusalių seniūnija	
36.	Ūkininkas	Juozas Plukys	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Kulvos seniūnija	
37.	Ūkininkas	Raimundas Volbergas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Žeimių seniūnija	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
38.	UAB "Menstata"	Erlandas Andrejovas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Užusalių seniūnija	
39.	UAB "Pocynė"	Raimonda Pocienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šilų seniūnija	
40.	MB „Vyšnių slėnis“	Gražina Grigaravičienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Upninkų seniūnija	
41.	Valerijonas Šemeta (ūkininkas)	Valerijonas Šemeta	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Upninkų seniūnija	
42.	Jonavos miesto Vietos veiklos grupė	Virginija Skrolienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Jonavos miesto seniūnija	
43.	Jonavos rajono savivaldybė	Mindaugas Sinkevičius	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius		
44.	Fiziniai asmenys	Irena Kuršatienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šilų seniūnija	
45.	Fiziniai asmenys	Algirdas Paplonskis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šveicarijos seniūnija	
46.	Fiziniai asmenys	Petras Vyšniauskas	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Bukonių seniūnija	

2 priedas. VVG kolegialaus valdymo organo (KVO) narių sąrašas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	KVO narys nuo	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6	7
1.	Bukonių krašto šeimos namai	Elena Tuzovienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Bukonių seniūnija	2023-05-18	
2.	Turžėnų bendruomenės centras "Menų artelė"	Aurelijus Stunžėnas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Užusalių seniūnija	2023-05-18	
3.	Jonavos rajono Panoterių krašto bendruomenė	Audronė Gruodienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Šilų seniūnija	2023-05-18	
4.	Visuomeninė organizacija "Užusalių bendruomenės centras"	Olga Nikitina	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Užusalių seniūnija	2023-05-18	
5.	Kulvos bendruomenė	Karolina Petrenčiuk - Naujokienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Kulvos Seniūnija	2023-05-18	
6.	A. Linkevičiaus įmonė	Arnoldas Linkevičius	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Ruklos seniūnija	2023-05-18	
7.	UAB "Ramidonas"	Ramūnas Rudžianskas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Šveicarijos seniūnija	2023-05-18	
8.	UAB "Viklis"	Nerijus Šalūga	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Užusalių seniūnija	2023-05-18	
9.	Ūkininkas	Martynas Nenortas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Žemių seniūnija	2023-05-18	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	KVO narys nuo	Papildoma informacija
10.	MB „Vyšnių slėnis“	Valdas Bagdonas	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Jonavos miesto seniūnija	2023-05-18	
11.	Jonavos rajono Šilų seniūnijos seniūnas	Valeras Mikalauskas	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Šilų seniūnija	2023-05-18	
12.	Jonavos rajono Užusalių mokyklos – daugiafunkcinio centro renginių organizatorė	Laurita Puškova	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Užusalių seniūnija	2023-05-18	

3 priedas. VVG administracijos darbuotojai

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
1.	VPS administravimo vadovas	Aukštasis išsilavinimas	Administravimo vadovas	Petras Vyšniauskas
2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	Aukštasis išsilavinimas	Finansininkas	Virginija Skrolienė
3.	VPS administratorius	Aukštasis išsilavinimas	Administratorius	Juozas Jokimas
4.	VPS viešųjų ryšių specialistas	Aukštasis išsilavinimas	Viešųjų ryšių specialistas	Vilma Matijošaitienė Gitana Gulevienė

4 priedas. VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas

1. VPS priemonių rezultato rodikliai (ES bendrieji):

			1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė	5 priemonė	6 priemonė	7 priemonė
Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	Socialinis verslas	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	Tarptautinis bendradarbiavimas
A	ES bendrieji rezultato rodikliai:								
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeniniam. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	1	0	1	0	0	0	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	11,00	11,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos	13	11	0	0	2	0	0	0

	įmones, kuriamų naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius								
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	270	30	0	0	40	0	200	0
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	660	0	0	480	30	0	150	0

2. **VPS rodikliai (produkto, rezultato) VPS priemonių lygiu:**

Netaikoma

Taikoma

3. VPS priemonių rezultato rodiklių reikšmių pagrindimas:

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	0	Netaikoma
2 priemonė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	1	Planuojamas 1 ūkininkų mokymų projektas, skirtas ūkininkų skaitmeninių gebėjimų ugdymui. Numatoma, kad skaitmenines technologijas įdiegs bent 1 ūkis.
3 priemonė	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	0	Netaikoma
4 priemonė	Socialinis verslas	0	Netaikoma
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	0	Netaikoma
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	0	Netaikoma
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	0	Netaikoma
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas		
1 priemonė	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	11	Planuojama paramą skirti 11 projektų, kuriuose numatoma sukurti mažiausiai po 1 darbo vietą.
2 priemonė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	0	Netaikoma
3 priemonė	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	0	Netaikoma
4 priemonė	Socialinis verslas	0	Netaikoma
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	0	Netaikoma
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	0	Netaikoma
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	0	Netaikoma

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kuriamų naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	11	Numatoma paramą skirti 11 verslo pradžios ir plėtros projektų
2 priemonė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	0	
3 priemonė	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	0	
4 priemonė	Socialinis verslas	2	Numatoma paramą skirti 2 socialinio verslo projektams
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	0	
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	0	
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	0	
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	30	Tikimasi, kad paremti projektai sudarys palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir infrastruktūra ne mažiau 30 asmenų
2 priemonė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	0	Netaikoma
3 priemonė	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	0	Netaikoma
4 priemonė	Socialinis verslas	40	Tikimasi, kad socialinio verslo projektai sudarys palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir infrastruktūra ne mažiau nei 40 asmenų
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	0	Netaikoma
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	200	Tikimasi, kad paremti projektai sudarys palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir infrastruktūra ne mažiau nei 200 asmenų

1	2	3	4
VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	0	Netaikoma
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius		
1 priemonė	Ekonomiškai pajėgi bendruomenė	0	Netaikoma
2 priemonė	Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas	0	Netaikoma
3 priemonė	Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas	480	Numatoma, kad paremtų 24 projektų metu bus pasiekta ne mažiau nei 480 socialinę atskirtį patiriančių asmenų.
4 priemonė	Socialinis verslas	30	Numatoma, kad socialinio verslo projektų metu bus sukurtos paslaugos, kuriomis galės naudotis ne mažiau 30 socialinę atskirtį patiriančių asmenų
5 priemonė	Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas	0	Netaikoma
6 priemonė	Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje	150	Tikimasi, kad 7 įgyvendinti projektai įtrauks ne mažiau nei 150 socialinę atskirtį patiriančių asmenų
7 priemonė	Tarptautinis bendradarbiavimas	0	Netaikoma

4. Įgyvendinant VPS planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį:

Netaikoma

Taikoma

5 priedas. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

Eil. Nr.	Strateginis dokumentas	VPS sąsajos pagrindimas
1.	VVG teritorijos savivaldybės plėtros strateginis planas	<p><i>VPS priemonė „Ekonomiškai pajėgi bendruomenė“</i> siejasi su šiomis Jonavos rajono savivaldybės Strateginio plėtros plano iki 2027 metų (toliau – Strateginis plėtros planas) sritimis ir tikslais:</p> <p>1 prioritetine sritimi „Pažangi ir konkurencinga ekonomika“:</p> <p>1.2 tikslu „Turizmo bei rekreacijos paslaugų plėtra, turistų srautų didinimas“</p> <p>1.2.1 uždaviniu „Vystyti bei įvairinti turizmo ir rekreacijos paslaugų, kūrybinių ir kultūrinių industrijų infrastruktūrą, plėtoti pakankamas ir pasiekiamas turizmo bei rekreacijos paslaugas“</p> <p>1.2.2 uždaviniu „Pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmui, švietimui, kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai vystyti“</p> <p>1.3 tikslu „Investicijos į kaimo plėtrą bei verslumo plėtotę kaime“</p> <p>1.3.1 uždaviniu „Vystyti inovatyvų žemės ūkį, modernizuoti ir plėsti jam reikalingą infrastruktūrą</p> <p>1.3.2 uždaviniu „Plėtoti alternatyvias veiklas kaime“</p> <p>2 prioritinės srities „Aukštos gyvenimo kokybės, socialiai atsakingas ir saugus rajonas:</p> <p>2.2 tikslu „Kultūros paslaugų patrauklumo didinimas“</p> <p>2.3 tikslu „Gyventojų sveikatos priežiūra ir stiprinimas, fizinio aktyvumo plėtojimas“</p> <p>2.4 tikslu „Socialinės atsakomybės stiprinimas rajone“</p> <p>3 prioritetine sritimi „Geriau sujungtas, darnios aplinkos rajonas su modernia infrastruktūra.</p> <p><i>VPS priemonė „Ūkininkų skaitmeninių gebėjimų didinimas“</i> siejasi su šiomis Strateginio plėtros plano sritimis ir tikslais:</p> <p>1 prioritetine sritimi „Pažangi ir konkurencinga ekonomika“:</p> <p>1.3 tikslu „Investicijos į kaimo plėtrą bei verslumo plėtotę kaime“</p> <p>1.3.1 uždaviniu „Vystyti inovatyvų žemės ūkį, modernizuoti ir plėsti jam reikalingą infrastruktūrą“</p> <p><i>VPS priemonė „Gyventojų aktyvumo, bendruomeninio tapatumo stiprinimas“</i> siejasi su šiomis Strateginio plėtros plano sritimis ir tikslais:</p> <p>1 prioritetine sritimi „Pažangi ir konkurencinga ekonomika“:</p> <p>1.2 tikslu „Turizmo bei rekreacijos paslaugų plėtra, turistų srautų didinimas“</p> <p>1.2.1 uždaviniu „Vystyti bei įvairinti turizmo ir rekreacijos paslaugų, kūrybinių ir kultūrinių industrijų infrastruktūrą, plėtoti pakankamas ir pasiekiamas turizmo bei rekreacijos paslaugas“</p> <p>2 prioritetine sritimi „Aukštos gyvenimo kokybės, socialiai atsakingas ir saugus rajonas:</p>

	<p>2.2 tikslo „Kultūros paslaugų patrauklumo didinimas“</p> <p>2.2.1 uždaviniu „Pritaikyti kultūros paslaugų infrastruktūrą turizmui, švietimui, kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai vystyti“</p> <p>2.3 tikslo „Gyventojų sveikatos priežiūra ir stiprinimas, fizinio aktyvumo plėtojimas“</p> <p>2.3.4 uždaviniu „Didinti fizinio aktyvumo patrauklumą gyventojų tarpe, ugdyti sportišką bendruomenę“</p> <p>2.4 tikslo „Socialinės atsakomybės stiprinimas rajone“</p> <p>2.4.2. uždaviniu „Gerinti socialinių paslaugų kokybę, pakankumą ir pasiekiamumą“</p> <p>2.4.3. uždaviniu „Skatinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį“</p> <p>3 prioritetine sritimi „Geriau sujungtas, darnios aplinkos rajonas su modernia infrastruktūra</p> <p>3.3 tikslo „Subalansuotos, švarios ir patrauklios aplinkos siekimas“</p> <p>3.3.2 uždaviniu „Ugdyti ekologiškai maistančią visuomenę“ 4 prioritetinės srities „Patraukli, efektyvi ir piliečiams atvira savivalda“</p> <p>4.2 tikslo „Nevyriausybinių sektoriaus bei socialinių ekonominių partnerių įtraukties didinimas“</p> <p>4.2.1 uždaviniu „Vystyti jaunimui palankią aplinką bei infrastruktūrą, įgyvendinti efektyvią jaunimo politiką ir didinti jaunų asmenų užimtumą“</p> <p>4.2.2 uždaviniu „Skatinti nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų veiklą, iniciatyvas, bendruomeniškumą“</p> <p>VPS priemonė „<i>Socialinis verslas</i>“ siejasi su šiomis Strateginio plėtros plano sritimis ir tikslais:</p> <p>1 prioritetine sritimi „Pažangi ir konkurencinga ekonomika“:</p> <p>1.2 tikslo „Turizmo bei rekreacijos paslaugų plėtra, turistų srautų didinimas“</p> <p>1.2.1 uždaviniu „Vystyti bei įvairinti turizmo ir rekreacijos paslaugų, kūrybinių ir kultūrinių industrijų infrastruktūrą, plėtoti pakankamas ir pasiekiamas turizmo bei rekreacijos paslaugas“</p> <p>1.2.2 uždaviniu „Pritaikyti gamtos ir kultūros paveldo objektus turizmui, švietimui, kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai vystyti“</p> <p>1.3.2 uždaviniu „Plėtoti alternatyvias veiklas kaime“</p> <p>2 prioritetinės srities „Aukštos gyvenimo kokybės, socialiai atsakingas ir saugus rajonas:</p> <p>2.2 tikslo „Kultūros paslaugų patrauklumo didinimas“</p> <p>2.2.1 uždaviniu „ Pritaikyti kultūros paslaugų infrastruktūrą turizmui, švietimui, kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai vystyti“</p> <p>VPS priemonė „<i>Bendruomenių ir NVO institucinis stiprinimas</i>“ siejasi su šiomis Strateginio plėtros plano sritimis ir tikslais:</p>
--	--

	<p>2 prioritetine sritimi „Aukštos gyvenimo kokybės, socialiai atsakingas ir saugus rajonas:</p> <p>1.2 tikslo „Kultūros paslaugų patrauklumo didinimas“</p> <p>1.2.1 uždaviniu „, Pritaikyti kultūros paslaugų infrastruktūrą turizmui, švietimui, kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai vystyti“</p> <p>2.3 tikslo „Gyventojų sveikatos priežiūra ir stiprinimas, fizinio aktyvumo plėtojimas“</p> <p>2.3.3 uždaviniu „Stiprinti visuomenės sveikatą, kurti ir plėtoti su sveikatos stiprinimu susijusias paslaugas bei veiklas“</p> <p>2.3.4 uždaviniu „Didinti fizinio aktyvumo patrauklumą gyventojų tarpe, ugdyti sportišką bendruomenę“</p> <p>2.4 tikslo „Socialinės atsakomybės stiprinimas rajone“</p> <p>2.4.2. uždaviniu „Gerinti socialinių paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą“</p> <p>2.4.3. uždaviniu „Skatinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį“</p> <p>3 prioritetinės srities „Geriau sujungtas, darnios aplinkos rajonas su modernia infrastruktūra</p> <p>3.3 tikslo „Subalansuotos, švarios ir patrauklios aplinkos siekimas“</p> <p>3.3.2 uždaviniu „Ugdyti ekologiškai maistančią visuomenę“</p> <p>4 prioritetinės srities „Patraukli, efektyvi ir piliečiams atvira savivalda“</p> <p>4.2 tikslo „Nevyriausybinių sektoriaus bei socialinių ekonominių partnerių įtraukties didinimas“</p> <p>4.2.1 uždaviniu „Vystyti jaunimui palankią aplinką bei infrastruktūrą, įgyvendinti efektyvią jaunimo politiką ir didinti jaunų asmenų užimtumą“</p> <p>4.2.2 uždaviniu „Skatinti nevyriausybinių ir bendruomeninių organizacijų veiklą, iniciatyvas, bendruomeniškumą“</p> <p>VPS priemonė „<i>Viešųjų paslaugų prieinamumas bendruomenėje</i>“ siejasi su šiomis Strateginio plėtros plano sritimis ir tikslais:</p> <p>1 prioritetine sritimi „Pažangi ir konkurencinga ekonomika“:</p> <p>1.2.1 uždaviniu „Vystyti bei įvairinti turizmo ir rekreacijos paslaugų, kūrybinių ir kultūrinių industrijų infrastruktūrą, plėtoti pakankamas ir pasiekiamas turizmo bei rekreacijos paslaugas“</p> <p>1.3.2 uždaviniu „Plėtoti alternatyvias veiklas kaime“.</p> <p>2 prioritetine sritimi „Aukštos gyvenimo kokybės, socialiai atsakingas ir saugus rajonas:</p> <p>2.2 tikslo „Kultūros paslaugų patrauklumo didinimas“</p> <p>2.2.1 uždaviniu „, Pritaikyti kultūros paslaugų infrastruktūrą turizmui, švietimui, kultūrai, kitoms viešosioms paslaugoms ir ekonominei veiklai vystyti“</p> <p>2.2.2 uždaviniu „Gerinti kultūros paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą“</p> <p>2.3 tikslo „Gyventojų sveikatos priežiūra ir stiprinimas, fizinio aktyvumo plėtojimas“</p>
--	--

		<p>2.3.3 uždaviniu „Stiprinti visuomenės sveikatą, kurti ir plėtoti su sveikatos stiprinimu susijusias paslaugas bei veiklas“</p> <p>2.3.4 uždaviniu „Didinti fizinio aktyvumo patrauklumą gyventojų tarpe, ugdyti sportišką bendruomenę“</p> <p>2.4 tikslu „Socialinės atsakomybės stiprinimas rajone“</p> <p>2.4.2. uždaviniu „Gerinti socialinių paslaugų kokybę, pakankamumą ir pasiekiamumą“</p> <p>2.4.3. uždaviniu „Skatinti socialinę integraciją ir mažinti socialinę atskirtį“</p> <p>3 prioritetine sritimi „Geriau sujungtas, darnios aplinkos rajonas su modernia infrastruktūra</p> <p>3.3 tikslu „Subalansuotos, švarios ir patrauklios aplinkos siekimas“</p> <p>3.3.2 uždaviniu „Ugdyti ekologiškai mąstančią visuomenę“</p> <p>VPS priemonė „<i>Tarptautinis bendradarbiavimas</i>“ siejasi su šiomis Strateginio plėtros plano sritimis ir tikslais:</p> <p>4 prioritetine sritimi „Patraukli, efektyvi ir piliečiams atvira savivalda“:</p> <p>4.1 tikslu „Vietos savivaldos stiprinimas“</p> <p>4.1.4 uždaviniu „Skatinti tarptautinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą“</p>
2.	VVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas: 2022–2030 m. Kauno regiono plėtros planas	<p>VPS priemonės siejasi su šiomis 2022–2030 m. Kauno regiono plėtros plano sritimis ir tikslais:</p> <p>2. Didinti socialinę įtrauktį ir mažinti užimtumo netolygumus</p> <p>2.2. Padidinti socialinių paslaugų prieinamumą pažeidžiamiesiems asmenims</p> <p>2.3. Gerinti visuomenės sveikatą, asmenų psichologinę gerovę ir ilgalaikę priežiūrą</p> <p>2.6. Didinti turizmo paslaugų prieinamumą</p> <p>2.7. Didinti švietimo paslaugų prieinamumą</p> <p>2.8. Didinti darbo vietų ir paslaugų pasiekiamumą</p> <p>2.2.2. Nestacionarių ir bendruomeninių socialinių paslaugų plėtojimas</p> <p>2.2.3. Socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros plėtra</p> <p>2.3.1. Prevencinių priemonių, stiprinančių visuomenės sveikatą, psichologinę gerovę ir atsparumą, įgyvendinimas</p> <p>2.3.2. Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtojimo užtikrinimas;</p> <p>2.6.1. Regiono ekonominio augimo, išnaudojant turizmo potencialą, stiprinimas</p> <p>2.7.1. Įvairialypio švietimo plėtojimas ir ugdymo prieinamumo didinimas</p> <p>2.8.1. Darbo vietų pasiekiamumo ir viešųjų paslaugų prieinamumo visiems didinimas</p>
3.	Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos tikslas – stiprinant Baltijos jūros regiono valstybių bendradarbiavimą apsaugoti jūrą, sujungti regioną ir padidinti gerovę. Strategijos veiklų plane,

		<p>atnaujintame 2021 m., apimti ir ES strateginiai tikslai: piliečių ir laisvių apsauga, stiprios ir gyvybingos ekonominės bazės plėtojimas, poveikį klimatui neutralizuojančios, žalios, teisingos ir socialinės Europos kūrimas, Europos interesų ir vertybių propagavimas pasaulinėje arenoje), ypatingas dėmesys jame skiriamas žaliajai transformacijai ir lyčių lygybei.</p> <p>Jonavos VVG teritorijos strateginiai tikslai – žaliosios ekonomikos augimas ir bendruomenės stiprinimas, atliepia bent keletą aukščiau minėtų ESBJRS tikslų, ypatingai žaliosios transformacijos tikslą. Strategijos tikslams įgyvendinti numatytos politikos sritys aktualios ir Jonavos r. VVG teritorijoje – tai bioekonomika, turizmas, inovacijos, sveikata.</p> <p>VPS numatytos priemonės atliepia ESBJRS tikslą „Padidinti gerovę“, apimančią verslumo, inovacijų, skaitmeninės technologijų, bendradarbiavimo skatinimo, moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimo sritis. VPS tema atitinka strategijos 5.1. punktą „Ekologiškai tvarus regionas“ , taip pat horizontaliuosius veiksmus:“ klimatas“ ir „gebėjimai“.</p>
4.	Viensektorės žuvininkystės VVG VPS (taikoma, kai tokia VPS yra patvirtinta VVG teritorijoje)	netaikoma.
<...>	<...>	

6 priedas. VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė

VPS rengimo metu pastabų negauta.

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

Jonavos rajono savivaldybės kaimo gyventojų poreikių tyrimas

Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupė rengia vietos plėtros strategiją 2023-2027 m., kuria bus siekiama stiprinti rajono kaimiškąsias vietas remiantis vietos stiprybėmis ir pranašumais bei atliepti svarbiausius gyventojų poreikius.

Analizuojant Jonavos rajono (be Jonavos miesto) socio-ekonominę situaciją, atliekamas gyventojų nuomonės tyrimas – anoniminė apklausa. Jūsų nuomonė labai svarbi formuojant pagrindines kaimiškų vietovių plėtros kryptis, kurios bus įgyvendinamos per vietos organizacijų ir įstaigų, verslo ir ūkio subjektų vykdomus projektus, tad prašome atvirai ir nuoširdžiai atsakyti į žemiau pateiktus klausimus.

Tikimės Jūsų atsakymų iki 2023 m. kovo 31 d.

1. Ar esate patenkintas gyvenimu Jonavos rajono kaimiškoje vietovėje?

- Taip, esu visiškai patenkintas
- Iš dalies, tačiau kitur gyventi nenorėčiau
- Ne, tačiau ir kitur situacija panaši
- Ne, esant galimybei išvykčiau

2. Kokius Jūsų gyvenamosios vietovės ir Jonavos rajono (be Jonavos miesto) ypatumus Jūs labiausiai vertinate? (*pasirinkite iki 3 ypatumų*)

Ypatumas

Jūsų gyvenamoji vietovė Jonavos rajonas (*seniūnija*) (be Jonavos miesto)

Gamta, kraštovaizdis, gamtiniai ištekliai
 Geografinė padėtis
 Biologinė įvairovė ir aplinkos apsauga
 Mokymosi visą gyvenimą galimybės
 Sveikatingumo ir fizinio aktyvumo veiklų įvairovė
 Krašto kultūra, istorija, vietos tradicijos ir amatai
 Cerkvės, sentikių kaimai ir kultūra
 Dvarų, bažnyčių ir kitas architektūrinis paveldas
 Aktyvios bendruomeninės organizacijos
 Laisvalaikio infrastruktūra ir galimybės
 Užimtumo ir įsidarbinimo galimybės
 Gyventojų pilietiškumas, aktyvumas, sąmoningumas
 Vietos darbdavių ir ūkininkų atsakingumas
 Vietos organizacijų ir institucijų bendradarbiavimas
 Viešosios infrastruktūros būklė (mokyklų infrastruktūra,

kultūros įstaigų tinklas ir kt.)

Viešų paslaugų praeinamumas ir įvairovė

Kita (įrašykite):

3. Kurios socialinės/kultūrinės problemos Jūsų nuomone opiausios Jūsų gyvenamojoje vietovėje (pasirinkite iki 3 problemų)?

- Neigiami demografiniai procesai (gyventojų skaičiaus mažėjimas, gyventojų vidutinio amžiaus didėjimas, gimstamumo mažėjimas, mirtingumo didėjimas ir pan.)
- Viešosios infrastruktūros stoka (sporto, kultūros, laisvalaikio)
- Gyventojų laisvalaikio, užimtumo galimybių stoka
- Sveikatingumo paslaugų trūkumas (gyventojų sveikatingumo raštingumas, kokybiško maisto gamyba ir tiekimas, fizinio aktyvumo veiklos)
- Socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros prieinamumo stoka
- Susisiekimo ir pavėžėjimo paslaugų prieinamumo stoka
- Švietimo paslaugų stoka
- Kultūros paslaugų stoka
- Buitinių paslaugų prieinamumo stoka
- Asocialios gyvenamosios plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)
- Didelis socialiai remtinų gyventojų skaičius
- Bendruomeniškumo stoka, visuomeninis, pilietinis pasyvumas
- Gyventojų savanoriškos veiklos stoka
- Gyventojų raštingumo (finansinio, skaitmeninio ir kt.) stoka
- Diskriminacija, nepakantumas socialiai pažeidžiamų asmenų grupėms
- Prasta gyventojų psichologinė būsena
- Didelis nusikalstamumas
- Kita (įrašyti): _____

4. Kurios ekonominės, aplinkosauginės problemos Jūsų nuomone opiausios Jūsų gyvenamojoje vietovėje (pasirinkite iki 3 problemų)?

- Gyventojų įsidarbinimo galimybių stoka
- Gyventojų motyvacijos dirbti stoka (maži atlyginimai, nepasitikėjimas savimi, socialinės išmokos)
- Gyventojų kvalifikacijos, profesinių žinių ir/ar patirties trūkumas, atsižvelgiant į technologinius pokyčius
- Mažos vietos gyventojų pajamos
- Ūkio subjektų kooperacijos, partnerystės stoka
- Į tvarumą orientuotų verslų stoka
- Rekreacinių, žaliųjų zonų stoka
- Neišnaudojamas esamas turizmo infrastruktūros potencialas
- Turizmo paslaugų trūkumas ir / arba sezoniškumas
- Mažėjanti biologinė įvairovė
- Tausaus gamtos išteklių valdymo stoka, prisitaikymo prie klimato kaitos pokyčių stoka
- Aplinkosaugos priemonių įgyvendinimo stoka
- Gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo stoka
- Gyvūnų gerovės stoka
- Kita (įrašyti): _____

5. Jei turite, pateikite naujoviškų idėjų ar alternatyvių sprendimo būdų Jūsų nurodytoms problemoms spręsti (atsakydami, įvardykite problemą ar problemas, kurių sprendimui teikiamas siūlymas).

6. Kurių sociokultūrinių sričių plėtrai teiktumėte pirmenybę, siekiant gerovės Jonavos rajone (pasirinkite iki 3 sričių)?

- Kultūros, meninės raiškos, vietos identiteto puoselėjimo paslaugų prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas
- Švietimo, neformalaus ugdymo, laisvalaikio užimtumo paslaugų prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas
- Socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas
- Kitų gyventojams būtinų paslaugų plėtra (pavėžėjimas, aplinkos tvarkymas ir kt.)
- Mažiau galimybių turinčių asmenų (vyresnio amžiaus, neįgaliųjų ir kt.) priežiūros ir užimtumo paslaugų prieinamumo didinimas ir kokybės gerinimas
- Socialinės atskirties mažinimo bei socialinės integracijos priemonių plėtra
- Viešosios infrastruktūros (viešieji pastatai, viešosios erdvės, transporto infrastruktūra ir pan.) gerinimas
- Sveikatingumo priemonių gyventojams skatinimas ir plėtra (pvz., gyventojų sveikatingumo raštingumas, kokybiško maisto gamyba ir tiekimas, sporto ir fizinio aktyvumo veiklos)
- Gyventojų bendruomeniškumą ir savanorystę skatinančios iniciatyvos
- Mokymosi visą gyvenimą ir/ar profesinio mokymo prieinamumo ir kokybės gerinimas
- Gyventojų raštingumo (finansinio, skaitmeninio ir kt.) gerinimas
- Kita (nurodykite):

7. Kurių ekonomikos, aplinkosaugos sričių plėtrai teiktumėte pirmenybę, siekiant gerovės Jonavos rajone (pasirinkite iki 3 sričių)?

- Turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra
- Parama darbo vietų kūrimui
- Parama verslo kūrimui ir plėtrai
- Parama žemės ūkio verslui
- Bendruomeninio ir/ar socialinio verslo skatinimas
- Bioekonomikos verslų (tvari atsinaujinančių biologinių išteklių gamyba, jų ir bioatliekų perdirbimas į pridėtinę vertę turinčius produktus (maistas, pašarai, kiti bioproduktai) ir bioenergiją) vystymas
- Žiedinės ekonomikos principais grįstų ūkių ir verslų skatinimas
- Vietos produkcijos perdirbimas ir realizavimas
- Naujovių (skaitmeninių ir kitų technologijų) skatinimas ir diegimas (nauji produktai, paslaugos, veiklos būdai ir kt.) kaimo vietovėse
- Trumpųjų maisto tiekimo grandinių kūrimas
- Ūkio subjektų kooperacijos, partnerystės skatinimas
- Miškininkystės vystymosi skatinimas
- Tausių gamtos išteklių valdymo, prisitaikymo prie klimato kaitos pokyčių, aplinkosaugos problemų sprendimo priemonių plėtra
- Biologinės įvairovės atkūrimas, išsaugojimas ir didinimas
- Kraštovaizdžio ir žaliosios aplinkos puoselėjimas
- Kita (nurodykite):

8. Kokių paslaugų labiausiai trūksta Jūsų gyvenamojoje vietovėje (pasirinkite iki 3 variantų)?

- Aplinkos tvarkymo ir paslaugų namų ūkiams (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, sklypų įdirbimas, kaminų valymas ir pan.)
- Pastatų remonto (vidaus apdailos darbai, stogo ir pan.) paslaugų
- Automobilių ir žemės ūkio technikos remonto paslaugų
- Buitinės technikos remonto paslaugų
- Buitinių paslaugų (siuvimas, kirpimas ir pan.)
- Nuotekų šalinimo, išsiurbimo, išvežimo ar pan. paslaugų
- Patalpų ar inventoriaus nuomos įvairioms šventėms ir progoms paslaugų

- Pavėžėjimo paslaugų (nuvykti pas gydytoją ar pan.)
- Vaikų priežiūros paslaugų
- Užimtumo ir laisvalaikio gyventojams paslaugų
- Jaunimo užimtumo paslaugų
- Sveikatingumo ir/ar sporto paslaugų
- Aplinkosauginio sąmoningumo ugdymo paslaugų
- Vyresnio amžiaus asmenų priežiūros (slauga, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.) paslaugų
- Žmonių su negalia dienos centrų
- Pagyvenusių žmonių (senjorų) dienos centrų
- Grupinio apgyvendinimo namų
- Kita (įrašyti):

9. Ar pritartumėte, kad vietos plėtros strategijoje būtų skiriamas teminis dėmesys žaliosios ekonomikos augimui - darnaus socialinio ir kultūrinio kaimo vystymui?

- Taip
- Iš dalies
- Ne
- Nežinau

10. Kuri grupė Jūsų nuomone yra labiausiai patirianti socialinę atskirtį Jonavos rajone?

- Vaikai, jaunimas
- Vyresnio amžiaus žmonės (65 m. ir vyresni)
- Kitataučiai
- Imigrantai
- Karo pabėgėliai
- Kito tikėjimo (ne Romos katalikų)
- Kitos rasės
- Netradicinės lytinės orientacijos
- Turintys negalią ir/ar jų šeimos nariai
- Daugiavaikės šeimos
- Vieniši tėvai
- Bedarbiai
- Benamiai, priklausomybių turintys asmenys
- Nė viena
- Kita (nurodyti) _____

11. Ar imtumėtės savarankiškos ekonominės veiklos, smulkaus verslo, jei jo pradžiai būtų suteikta ES parama?

- Taip
- Ne
- Nežinau

12. Jei į 11 klausimą atsakėte teigiamai, prašome nurodyti, kokią verslo idėją norėtumėte įgyvendinti?

13. Ar dalyvaujate savanoriškoje, bendruomeninių, nevyriausybinų organizacijų veikloje?

- Taip, aktyviai dalyvauju
- Taip, tačiau mano veikla nėra aktyvi
- Šiuo metu ne, bet yra tekę dalyvauti anksčiau
- Ne, tačiau norėčiau dalyvauti

- Ne ir neketinu dalyvauti

14. Jūsų lytis:

- Vyras
 Moteris

15. Jūsų amžius:

- iki 29 m.
 30–39 m.
 40–49 m.
 50–64 m.
 65 m. ir daugiau

16. Jūsų išsilavinimas:

- Pradinis, pagrindinis
 Vidurinis
 Profesinis
 Aukštesnysis
 Aukštasis

17. Koks Jūsų pagrindinis užsiėmimas?

- Verslininkas (-ė)
 Ūkininkas (-ė)
 Savarankiškai dirbantis asmuo (pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą)
 Samdomas (-a) darbuotojas (-a) (taip pat išėjusi nėštumo/ ir gimdymo atostogų, bei asmuo, išėjęs vaiko priežiūros atostogų)
 Valstybės tarnautojas, valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos darbuotojas
 Pensininkas (-ė) arba gaunantysis(-čioji) išankstinę senatvės pensiją
 Bedarbis (-ė)
 Moksleivis (-ė) / studentas (-ė)
 Namų šeimininkas (-ė)
 Kita (įrašykite):

18. Prie kurios (-ių) iš šių visuomenės grupių, galinčių patirti diskriminaciją, priskirtumėte save?

- Jaunimas
 Vyresnio amžiaus žmonės (65 m. ir vyresni)
 Kitataučiai
 Emigrantai ir/ar reemigrantai
 Kito tikėjimo (ne Romos katalikų)
 Kitos rasės
 Netradicinės lytinės orientacijos
 Turintys negalią
 Socialinę atskirtį patiriantys asmenys
 Naujai atsikraustę gyventi ar gyvenantys laikinai (pvz., šiltuoju sezono metu)
 Nė viena
 Kita (įrašyti): _____
 Nenoriu įvardinti

19. Kurioje seniūnijoje Jūs gyvenate?

- Bukonių seniūnija (Bokonys)

- Kulvos seniūnija (Kulva)
- Ruklos seniūnija (Rukla)
- Šilų seniūnija (Šilai)
- Šveicarijos seniūnija (Šveicarija)
- Upninkų seniūnija (Upninkai)
- Užusalių seniūnija (Užusaliai)
- Žemių seniūnija (Žeimiai)

20. Jei ko nors svarbaus nebuvo paklausta anketoje, parašykite:

8 priedas. Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupės teritorijos organizacijų poreikių tyrimo klausimynas

Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupės teritorijos organizacijų poreikių tyrimas

Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupė (toliau – VVG) rengia **vietos plėtros strategiją 2023-2027 m.**, kuria bus siekiama stiprinti rajono kaimiškąsias vietas remiantis vietos stiprybėmis ir pranašumais bei atliepti svarbiausius organizacijų poreikius.

Analizuojant Jonavos rajono socioekonominę situaciją, atliekamas **organizacijų poreikių tyrimas – anoniminė apklausa**. Jūsų nuomonė labai svarbi formuojant pagrindines kaimiškų vietovių plėtros kryptis, kurios bus įgyvendinamos per vietos organizacijų ir įstaigų, verslo ir ūkio subjektų vykdomus projektus, tad prašome atvirai ir nuoširdžiai atsakyti į žemiau pateiktus klausimus.

Tikimės Jūsų atsakymų iki **2023 m. kovo 31 d.**

1. Kokiam tipui priskirtumėte Jūsų atstovaujamą organizaciją?

- Verslo subjektas
- Žemės ūkio subjektas
- Viešojo administravimo institucija ar pavaldi įstaiga
- Nevyriausybinių organizacija, bendruomeninė organizacija, asociacija, viešoji įstaiga ir kt.
- Kita (nurodykite): _____

2. Kiek metų Jūsų organizacija aktyviai veikia?

- iki 1 metų
- 1-3 metai
- 4-5 metai
- 6-10 metų
- 11 metų ir daugiau

Kokioje teritorijoje veikia Jūsų organizacija?

- Visoje Lietuvoje
- Jonavos rajono teritorijoje
- Seniūnijoje ar mažesnėje kaimiškoje gyvenamojoje vietovėje

Kita (nurodykite): _____

4. Kokios pagrindinės Jūsų organizacijos veiklos sritys (nurodykite, pvz., švietimo paslaugos, mokymų organizavimas, maisto gamyba ir tiekimas ir pan.)

--	--

5. Su kokiais veiklos iššūkiais susiduriate dažniausiai (nurodykite iki 3 iššūkių)?

- Kvalifikuotų, motyvuotų darbuotojų stoka
- Dažna darbuotojų kaita
- Savanorių stoka
- Žinių ir gebėjimų stoka
- Veiklai plėtoti trūksta finansų ir kitų materialių išteklių
- Teisės aktų, reglamentuojančių vykdomą veiklą, kaita; reikalavimų griežtėjimas
- Didelė konkurencija
- Maža vartotojų perkamoji galia
- Technologiniai iššūkiai
- Vietos valdžios ir gyventojų supratimo bei palaikymo stoka
- Neigiamas įvaizdis
- Kita (nurodykite): _____

6. Nurodykite, kas padėtų Jūsų organizacijai pasiekti kokybiškesnę vykdomos ar naujos veiklos lygmenį?

--	--

7. Jei turėtumėte galimybę investuoti 100 000 Eur, kokias naujoves (inovacijas) įgyvendintumėte savo organizacijos veikloje?

--	--

8. Ar bendradarbiaujate su kitomis įmonėmis, organizacijomis, vietos valdžia?

- Taip
- Ne

9. Jei 8 klausime, pasirinkote „Taip“, nurodykite, su kuo bendradarbiaujate ir koks bendradarbiavimo turinys?

	Prisidedama prie veiklos organizavimo ir vykdymo	Prisidedama žiniomis, patirtimi ir gebėjimais	Prisidedama patalpomis, įranga, technologijomis	Prisidedama prie veiklos finansavimo	Kitas prisidėjimas
Rajono savivaldybės administracija, seniūnijos					
Rajono savivaldybės administracijai pavaldžios įstaigos (pvz., kultūros, švietimo, socialinių paslaugų ir kt.)					

Rajono vietos veiklos grupė (VVG)					
Bendruomeninės organizacijos					
Kitos nevyriausybinės organizacijos					
Verslo atstovai					
Ūkininkai					
Kita (nurodykite):					

10. Jei 8 klausime, pasirinkote „Ne“, nurodykite, kas paskatintų Jūsų organizaciją plėtoti bendradarbiavimo ryšius?

--	--

11. Įvertinkite Jūsų organizacijos įplaukų (pajamų) šaltinių svarbą per paskutinius 3 metus (įvertinkite kiekvieną teiginį nuo 1 iki 5, kai 5 – labai svarbus, 1 – nesvarbus).

	Svarba (nuo 1 iki 5)				
	1	2	3	4	5
Iš ūkinės veiklos (pvz., pardavimų ir pan.) gautos pajamos					
Nario mokestis					
Gyventojų 1, 2% pajamų mokesčio dalis paramai					
Rėmėjų lėšos					
Savivaldybės skirtos lėšos					
Pagal vietos plėtros strategiją finansuotų projektų lėšos					
Kitos projektinės lėšos					
Kitos pajamos					

12. Ar Jūsų organizacija per pastaruosius 3 metus yra įgyvendinusi ES ir kitų fondų finansuojamus projektus?

- Taip
 Ne
 Negaliu atsakyti

13. Jei 12 klausime, pasirinkote „Taip“, nurodykite projektą finansavusią instituciją ar fondą (jei galite)?

--	--

14. Nurodykite, Jūsų nuomone, aktualiausias su vietos socialine/kultūrine plėtra susijusias problemas, prie kurių sprendimo galėtų prisidėti:

- 1) rengiama vietos plėtros strategija,
 2) Jūsų organizacija?

(pažymėkite Jūsų nuomone iki 5 aktualiausių problemų, prie kurių sprendimo prisidėtų VPS ir/ar Jūsų įmonė/organizacija. Pasirinkimai gali ir nesutapti)

Plėtros sritis	Vietos plėtros strategija	Jūsų įmonė/organizacija
1. Neigiami demografiniai procesai (gyventojų skaičiaus mažėjimas, gyventojų vidutinio amžiaus		

didėjimas, gimstamumo mažėjimas, mirtingumo didėjimas ir pan.)		
2. Viešosios infrastruktūros stoka (sporto, kultūros, laisvalaikio)		
3. Sveikatingumo paslaugų trūkumas (gyventojų sveikatingumo raštingumas, kokybiško maisto gamyba ir tiekimas, fizinio aktyvumo veiklos)		
4. Socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros prieinamumo stoka		
5. Susisiekimo ir pavėžėjimo paslaugų prieinamumo stoka		
6. Švietimo paslaugų stoka		
7. Kultūros paslaugų stoka		
8. Buitinių paslaugų prieinamumo stoka		
9. Asocialios gyvensenos plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)		
10. Didelis socialiai remtinų gyventojų skaičius		
11. Gyventojų nesidomėjimas bendruomenės gyvenimu ir pasyvumas		
12. Gyventojų savanoriškos veiklos stoka		
13. Gyventojų raštingumo (finansinio, skaitmeninio ir kt.) stoka		
14. Gyventojų laisvalaikio, užimtumo galimybių stoka		
15. Prasta gyventojų psichologinė būseną		
16. Diskriminacija, nepakantumas socialiai pažeidžiamų asmenų grupėms		
Kita (nurodyti):		

15. Nurodykite, Jūsų nuomone, aktualiausias su ekonomikos plėtra, aplinkosauga susijusias problemas, prie kurių sprendimo galėtų prisidėti:

1) rengiama vietos plėtros strategija,

2) Jūsų organizacija?

(pažymėkite Jūsų nuomone iki 5 aktualiausių problemų, prie kurių sprendimo prisidėtų VPS ir/ar Jūsų įmonė/organizacija. Pasirinkimai gali ir nesutapti)

<i>Plėtros sritis</i>	<i>Vietos plėtros strategija</i>	<i>Jūsų įmonė/organizacija</i>
1. Gyventojų įsidarbinimo galimybių stoka		
2. Gyventojų motyvacijos dirbti stoka (maži atlyginimai, nepasitikėjimas savimi, socialinės išmokos)		
3. Gyventojų kvalifikacijos, profesinių žinių ir/ar patirties trūkumas, atsižvelgiant į technologinius pokyčius		
4. Mažos vietos gyventojų pajamos		
5. Ūkio subjektų kooperacijos, partnerystės stoka		
6. Į tvarumą orientuotų verslų stoka		
7. Neišnaudojamas esamas turizmo infrastruktūros potencialas		
8. Turizmo paslaugų trūkumas ir/ arba sezoniškumas		

9. Tausaus gamtos išteklių valdymo stoka, prisitaikymo prie klimato kaitos pokyčių stoka, aplinkosaugos problemos		
10. Rekreacinių, žaliųjų zonų stoka		
11. Mažėjanti biologinė įvairovė		
12. Gyvūnų gerovės stoka		
Kita (nurodyti):		

16. Ar Jūsų organizacija planuoja teikti paraišką vietos projekto finansavimui iš 2023-2027 m. vietos plėtros strategijos lėšų?

- Taip
 Ne
 Negaliu atsakyti

17. Ar pritartumėte, kad Jonavos rajono VVG teritorija (visas Jonavos rajonas be Jonavos miesto) siektų žaliosios ekonomikos augimo - darnaus socialinio ir kultūrinio kaimo vystymosi?

- Taip
 Iš dalies
 Ne
 Neturiu nuomonės

18. Kuris iš šių kaimo plėtros principų Jūsų nuomone yra aktualiausias Jonavos r. VVG teritorijos plėtrai?

- Sub-regioninis principas – ES skiriama parama turėtų apimti visas seniūnijas.
 Iš apačios į viršų - vietos gyventojų poreikiai yra svarbiausias vietos plėtros objektas.
 Partnerystės principas – kuo daugiau vietos plėtros projektų vykdyti kartu su partneriais, bendradarbiaujant vietos verslo, valdžios ir pilietinės visuomenės atstovams.
 Inovacijų principas – siekti įgyvendinti naujoves, kurios padidintų vietos produktų pridėtinę vertę rinkoje.
 Bendradarbiavimo principas – tinklaveika ir skirtingų sričių specialistų veikimas kartu, sudarantys prielaidas pasiekti didesnius tikslus.
 Jaunimas - siekiant kaimo plėtros ilgaamžiškumo, skatinti jaunimą būti aktyviems.
 Lyčių lygybės ir nediskriminavimo principas – vietos plėtros procesuose visos socialinės grupės turi turėti vienodas galimybes.
 Nei vienas iš išvardintų principų.

19. Kokie pokyčiai Jonavos r. VVG teritorijoje Jūsų nuomone buvo veiksmingiausi per 2014-2022 m. laikotarpį?

--	--

20. Kokia Jonavos rajono vietos plėtros vizija ar bendras tikslas Jūsų organizaciją įkvėptų aktyviau veikti?

--	--

9 priedas. Kauno regiono plėtros tarybos raštas dėl Jonavos rajono 2024–2027 m. vietos plėtros strategijos suderinimo

KAUNO REGIONO PLĖTROS TARYBA

Regiono plėtros taryba, L. Sapiegos g. 10, LT-44251, Kaunas
 el. p. info@kaunoregionas.lt
 Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305708020

Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupei 2023-05-18 Nr. 3S-52
 Į 2023-05-18 Nr. 2023/05/18

DĖL JONAVOS RAJONO 2024–2027 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS SUDERINIMO

2022–2030 m. Kauno regiono plėtros planas (toliau – Planas) patvirtintas Kauno regiono plėtros tarybos 2023 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. 6KS-8 „Dėl 2022–2030 m. Kauno regiono plėtros plano patvirtinimo“. Plane nustatyti 2 tikslai ir atitinkamai konkretūs uždaviniai tiems tikslams pasiekti:

1 tikslas – Švelninti įtaką klimato kaitai ir didinti atsparumą klimato kaitos poveikiui.

Uždaviniai 1 tikslui pasiekti:

- 1.1. Mažinti į sąvartynus patenkančių atliekų kiekį;
- 1.2. Stiprinti aplinkos oro monitoringą;
- 1.3. Išvystyti miesto žaliąją infrastruktūrą;
- 1.4. Sumažinti užterštų ir pažeistų urbanizuotų teritorijų;
- 1.5. Vystyti darnius keliavimo būdus.

2 tikslas – Didinti socialinę įtrauktį ir mažinti užimtumo netolygumus. Uždaviniai 2 tikslui pasiekti:

- 2.1. Padidinti aprūpinimą socialiniu būstu;
- 2.2. Padidinti socialinių paslaugų prieinamumą pažeidžiamiesiems asmenims;
- 2.3. Gerinti visuomenės sveikatą, asmenų psichologinę gerovę ir ilgalaikę priežiūrą;
- 2.4. Padidinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą;
- 2.5. Pagerinti eismo saugą vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse;
- 2.6. Didinti turizmo paslaugų prieinamumą;
- 2.7. Didinti švietimo paslaugų prieinamumą;
- 2.8. Didinti darbo vietų ir paslaugų pasiekiamumą.

Susipažinę su Jonavos rajono savivaldybės vietos veiklos grupės 2023 m. gegužės 18 d. raštu Nr. 2023/05/18 pateikta informacija, informuojame, kad Jonavos rajono 2024–2027 metų vietos plėtros strategijos projektas atitinka Plano tikslus.

Administracijos direktorė
 Inga Kupcikevičiūtė, tel. +370 665 62 143, el. p. inga.kupcikeviciute@kaunoregionas.lt

Simona Stočkienė

10 priedas. Šaltiniai

Šaltiniai:

1. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenys. 2022 m. Lietuvos Respublikos žemės fondas. Prieiga per internetą: <https://www.nzt.lt/go.php/lit/Lietuvos-respublikos-zemes-fondas>
2. Valstybės duomenų agentūros duomenys. Prieiga per internetą: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
3. Jonavos rajono seniūnijų pateikti duomenys (2023).
4. Užimtumo tarnybos duomenys. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>
5. Socialinės paramos veiksmingumo stebėseną Lietuvos savivaldybėse. Vilnius: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-statistika/socialines-paramos-veiksmingumo-stebesena-lietuvos-savivaldybese?lang=lt>
6. 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijos. Prieiga per internetą: <https://esinvesticijos.lt/lt/statistics/projektai#f-region>
7. Žemės ūkio ir kaimo verslo registro ir Ūkininkų ūkių registro portalas. Prieiga per internetą: <https://ismain.vic.lt/VurapPublic/>
8. VĮ „Valstybės žemės fondas“. Prieiga per internetą: <https://zis.lt/statistika/zemes-apskaita/>
9. Lietuvos kaimo bendruomeninių organizacijų ir jas vienijančių sąjungų informacinė bazė. Prieiga per internetą: <https://www.litfood.lt/veiklos-sritys/socialinis-bendradarbiavimas/kaimo-bendruomenes/>
10. Studija „Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2012–2020 m. programos įgyvendinimo analizė, pamokos ir išvalgos ateičiai“. Prieiga per internetą: https://www.tautinispaveldas.lt/wp-content/uploads/2022/09/ESTEP_TPP-programos-vertinimas_galutine-ataskaita_v3_FINAL.pdf
11. 2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c1259440f7dd11eab72ddb4a109da1b5?jfwid=-whxwii77y>
12. Skurdo mažinimo pažangos vertinimas. Valstybės kontrolė, 2021. Prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/Product/Download/4196>
13. Lietuvos energetikos agentūros atsinaujinančių energijos išteklių duomenys. Prieiga per internetą: <https://www.ena.lt/aei-info-savivaldybems/>
14. Jonavos turizmo ir verslo informacijos centro informacija. Prieiga per internetą: <https://www.jonavatic.lt/>

15. Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022. Įtraukusis ugdymas. Nacionalinė švietimo agentūra, Vilnius, 2022. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/08/Svietimas-Lietuvoje-2022-web.pdf>
16. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Būsto prieinamumo srities planuojamų finansinių priemonių išankstinis vertinimas. Finansų ministerija, Vilnius, 2020.
17. Jonavos rajono savivaldybės Strateginis plėtros planas iki 2027 metų. Prieiga per internetą: <https://www.jonava.lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/strateginiai-pletros-planai/613>
18. Žalioji ekonomika skatina darbo rinkos transformaciją – kokių įgūdžių reikės darbuotojams? Užimtumo tarnyba. Vilnius, 2022. Prieiga per internetą: <https://uzt.lt/naujienos/8/zalioji-ekonomika-skatina-darbo-rinkos-transformacija-kokiu-igudziu-reikes-darbuotojams:64>
19. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras. Prieiga per internetą: <https://stk.am.lt/portal/statisticalInformation.action>
20. Gotovtaitė D. (2020). Žaliosios ekonomikos plėtros ir tobulinimo Lietuvoje kryptys. Magistro baigiamasis darbas. Prieiga per internetą: <http://www.kv.ef.vu.lt/wp-content/uploads/2020/02/Domil%C4%97-Gotovtait%C4%97-MBD.pdf>
21. Turizmo sektoriaus plėtros tyrimas. “Keliauk Lietuvoje”. Prieiga per internetą: https://lithuania.travel/uploads/ataskaitos/Turizmo_sektoriaus_pl%C4%97tros_tyrimas.pdf
22. Socialinės inovacijos. ES valstybių narių patirtis. Vilnius, Finansų ministerija. Prieiga per internetą: https://2014.esinvesticijos.lt/media/force_download/?url=/uploads/main/documents/docs/110195_dab028f90e80ccaab773f90aad5d568a.pdf
23. Jonavos rajono VVG pateikta informacija
24. Ateities ekonomikos DNR planas. Finansų ministerija, 2020. Prieiga per internetą : <https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/DNR%20planas.pdf>
25. Jonavos rajono savivaldybės puslapis. Prieiga per internetą: <https://www.jonava.lt/>
26. Laškovaitė E. Jonavos rajono sentikiai ir jų kultūrinis palikimas. BA tezės. Kaunas, 2020. Prieiga per internetą: <https://www.vdu.lt/cris/handle/20.500.12259/108124>
27. Gyventojų žūtis gaisruose neretai lemia socialinės problemos. Jonavos žinios, 2021. Prieiga per internetą : <https://www.jonavoszinios.lt/naujiena/gyventoju-zutis-gaisruose-neretai-lemia-socialines-problemos>
28. Jaunimo politikos savivaldybėse įgyvendinimo apžvalga. Vilnius: Jaunimo reikalų agentūra. 2022. Prieiga internete: <https://jra.lt/uploads/jaunimo-politikos-igyvendinimo-apzvalga-2021.pdf>
29. Jonavos rajono savivaldybės aplinkos monitoringo ataskaita (už 2022 metų I ir II ketvirtį). Darnaus vystymosi institutas, 2022. Prieiga per internetą: <https://www.jonava.lt/doclib/6jlf0xg0zkqtd2gw46689b197qjtpauk>
30. Jonavos sporto centras. Prieiga per internetą: www.jsc.lt

31. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas. Prieiga per internetą: <https://zum.lrv.lt/lt/lietuvos-zemes-ukio-ir-kaimo-pletros-2023-2027-m-strateginis-planas-1/strateginis-planas-1>
32. Žemės ūkio skaitmenizavimas: iššūkiai ar būtinybė. Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, 2022. Prieiga per internetą: <https://www.lzukt.lt/naujienos/zemes-ukio-skaitmenizavimas-issukiai-ar-butinybe/>
33. Jonavos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos būklės 2019 m. stebėsenos ataskaita. Jonava, 2020. Prieiga per internetą: https://www.hi.lt/uploads/pdf/padaliniai/savivaldybiu_ataskaitos/2019/Jonavos_r._sav._2019.pdf
34. Kultūros vertybių registras. Vilnius: Kultūros paveldo departamentas. Prieiga per internetą: <https://kvr.kpd.lt/#/>
35. Jonavos kultūros centras. Prieiga per internetą : <https://www.jkc.lt/>
36. Lietuvos turistinių objektų infrastruktūros vertinimo tyrimo ataskaita. Vilnius, 2022. Tyrimo vykdytojas: UAB „Eurointegracijos projektai“. Prieiga per internetą: https://lithuania.travel/uploads/ataskaitos/infrastruktura/2022_Lietuvos%20turistiniu%20vietoviu%20infrastrukturos%20vertinimo%20tyrimo%20ataskaita%2020230220.pdf
37. Savivaldybių gerovės indeksas. Vilniaus politikos analizės institutas. Vilnius, 2022 m. Prieiga per internetą: https://vilniusinstitute.lt/wp-content/uploads/2022/12/Indeksas_2022.pdf
38. Nacionalinis oro taršos mažinimo planas (2018). Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/rs/lasupplement/TAK/d721b8c08f0511e8aa33fe8f0fea665f/01f2a6798f0811e8aa33fe8f0fea665f/>
39. Savivaldybių gyvenimo kokybės indeksas. Finansų ministerija. Vilnius, 2023. Prieiga per internetą: <https://lietuvosfinansai.lt/gki/>
40. United Nations (2015). Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. New York: United Nations. Prieiga per internetą: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>
41. Europos komisija (2019). Diskusijoms skirtas dokumentas. Tvari Europa – iki 2023 m. Prieiga per internetą: https://uzt.lt/data/public/uploads/2023/04/rp_sustainable_europe_lt_v2_web.pdf.pdf
42. Lietuvos energetikos agentūra (2021). Savivaldybių darnios energetikos plėtros pažangos vertinimas 2021. Prieiga per internetą: <https://www.ena.lt/uploads/PDF-AEI/Savivaldybiu-2021-pazangos-apzvalga-www~01.pdf>
-